

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SİGARA ALKOL VE MADDE
KULLANIMI VE MADDE KULLANIMINI ETKİLEYEN SOSYAL
KÜLTÜREL VE EKONOMİK SÜREÇLER**

“SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ”

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gökhan BUĞDAYCI

**Enstitü Anabilim Dalı: Sosyoloji
Enstitü Bilim Dalı: Sosyoloji**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hayati BEŞİRLİ

ARALIK-2008

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SİGARA ALKOL VE
MADDE KULLANIMI VE MADDE KULLANIMINI
ETKİLEYEN SOSYAL KÜLTÜREL VE EKONOMİK
SÜREÇLER

“SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ”

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gökhan BUĞDAYCI

Enstitü Anabilim Dalı: Sosyoloji
Enstitü Bilim Dalı: Sosyoloji

Bu tez .././.... tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

☐ Kabul
☐ Red
☐ Düzeltme

☐ Kabul
☐ Red
☐ Düzeltme

☐ Kabul
☐ Red
☐ Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Gökhan BUĞDAYCI

24.11.2008

ÖNSÖZ

Üniversite öğretimi tarih boyunca her toplum için önem taşımıştır. Üniversitelerden mezun olan gençler ülkelerinin hatta dünyanın geleceğine yön veren kişiler olmuşlardır.

Çocukluk döneminden ergenlik dönemine geçiş aşamasında olan gençler maddi ve manevi birçok sorunla karşılaşmaktadırlar. Üniversitede okuyan gençlerin sorunları daha farklı olmaktadır. Sosyo kültürel problemler, eğitim-öğretim problemleri, psikolojik problemler ve ekonomik problemler üniversite gençliğinin başlıca problemleridir. Problemlerinin üstesinden gelemeyen gençler; sigara, alkol ve uyuşturucu maddeler kullanmaya yönelebilmektedirler.

Bu çalışmada, Sakarya üniversitesi öğrencilerinin sigara kullanımı ve madde bağımlılığının incelenmesi üzerinde durulmuştur. Yapılan çalışmanın madde bağımlılığı konusu ile ilgilenen kişi, kurum ve kuruluşlara katkıda olmasını dilerim.

Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarından ve katkılarından dolayı değerli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Hayati BEŞİRLİ'ye, aynı zamanda, şimdiye kadar yetişmeme katkıda bulunan tüm hocalarıma teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Gökhan BUĞDAYCI

24 Kasım 2008

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
TABLO LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	xi
SUMMARY.....	xii

GİRİŞ.....	1
------------	---

BÖLÜM 1: METODOLOJİ.....	3
--------------------------	---

1.1. Araştırmanın Konusu.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri.....	4
1.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	4
1.5. Hipotezler.....	7
1.6. Konuyla İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	8
1.7. Temel Kavramlar.....	14

BÖLÜM 2: MADDE BAĞIMLILIĞI.....	18
---------------------------------	----

2.1. Bağımlılık Yapıcı Maddeler.....	18
2.1.1. Sigara Bağımlılığı.....	18
2.1.2. Alkol Bağımlılığı	19
2.1.2.1. Alkolizmin Evreleri.....	20
2.1.3. Uyuşturucu Maddeler.....	20
2.1.3.1. Uyuşturucu Madde Kavramı.....	21
2.1.3.2. Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması.....	22
2.1.4. İbtıla (Alışkanlık) Yapıcı Maddeler	23
2.1.5. Uçucu Maddeler.....	23
2.2. Dünyada Madde Bağımlılığı.....	24
2.2.1. Sigara Bağımlılığı.....	24
2.2.2. Alkol Bağımlılığı.....	25
2.2.3. Uyuşturucu Madde Bağımlılığı.....	26
2.3. Türkiye’de Madde Bağımlılığı.....	27

2.3.1. Türkiye’de Sigara Bağımlılığı.....	27
2.3.2. Türkiye’de Alkol Bağımlılığı.....	28
2.3.3. Türkiye’de Uyuşturucu Madde Bağımlılığı.....	28
2.3.4. Türkiye’de Uyuşturucu Madde Kullanma Yaşı.....	29
2.4. Madde Bağımlılığının Oluşma Nedenlerini Açıklayan Yaklaşımlar.....	30
2.4.1. Psikolojik Yaklaşım.....	30
2.4.2. Davranışçı Yaklaşım.....	32
2.4.3. İnsancı-varoluşçu Yaklaşım.....	32
2.4.4. Biyolojik Yaklaşım.....	32
2.4.5. Toplumsal ve Kültürel Yaklaşım.....	33
2.5. Bağımlılığa Yatkın Kişilik Tipleri	34
2.5.1. Madde Bağımlılığında Kişilik Yapısının Rolü.....	35
2.6. Madde Kullanmaya Başlama Nedenleri.....	36
2.7. Madde Kullanma Aşamaları (Bağımlılık Süreci).....	38
2.8. Maddeler Arasında Geçiş.....	39
2.9. Madde Bağımlılığı ve Gençlik	39
2.9.1. Madde Bağımlılığı ve Gençlik Dönemi.....	39
2.9.2. Günümüz Gençliğini Etkileyen Faktörler.....	41
2.9.3. Madde Kullanımı ve Alt Kültür.....	42
2.9.4. Yükseköğretim Gençliği ve Yükseköğretim Gençliğinin Temel Problemleri.....	43
2.9.5. Ergenlik Döneminde Kimyasal Maddeleri Kullanma Çeşitliliği.....	44
2.10. Madde Bağımlılığının Diğer Etkenlerle İlişkisi.....	45
2.10.1. Dini İnançlar ve Madde Bağımlılığı.....	45
2.10.2. Medya, Reklamlar ve Madde Bağımlılığı.....	46
2.10.3. Madde Bağımlılığı ve AIDS.....	47
2.10.4. Madde Bağımlılığı ve Suç İlişkisi.....	47
2.11. Bağımlılıkla İlgilenen Kurum ve Kuruluşlar.....	48
2.11.1. AMATEM.....	48
2.11.2. Adsız Alkolikler.....	49
2.11.3. Bağımlılar Derneği.....	50

2.12. Madde Bağımlılığının Tedavisi.....	50
--	----

BÖLÜM 3: ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....53

3.1. Genel Değerlendirme.....	53
3.1.1. Genel Bilgiler.....	53
3.1.2. Demografik Bilgiler.....	58
3.1.3. Alkol Kullanımı.....	65
3.1.4. Uyuşturucu Kullanımı.....	79
3.1.5. Sigara Kullanımı.....	82
3.1.6. Çeteler ve Kavga etme.....	84
3.2. Çapraz Tabloların Değerlendirilmesi.....	90
3.2.1. Genel Bilgiler.....	90
3.2.2. Demografik Bilgiler.....	113
3.2.3. Alkol ve Sigara Kullanımı.....	128
3.2.4. Kişisel veya Grup Olarak Kavga Etme.....	133

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....145

KAYNAKÇA.....151

EKLER157

KISALTMALAR

AA :	Adsız Alkolikler
ABD :	Amerika Birleşik Devletleri
AIDS :	Acquired Immunodeficiency Syndrome (Edinilmiş Bağışıklık Yetmezliği Sendromu)
AKAMEDYA :	İletişim Fakültesi Akademik Medya ve Kamuoyu Araştırmaları Grubu
AMATEM :	Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi
B.M. :	Birleşmiş Milletler
Dig. :	Diğerleri
E.G.M. :	Emniyet Genel Müdürlüğü
ESPAD :	European School survey Project on Alcohol and Other Drugs (Avrupa Alkol-Madde Okul Projesi)
M.E.B. :	Milli Eğitim Bakanlığı
NIDA :	National Institute on Drug Abuse
NODO :	Madde Bağımlılığını Önleme Kulübü
SPSS :	Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İstatistik Paketi)
TDK :	Türk Dil Kurumu
UNODC :	Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suçla Mücadele Birimi
WHO :	World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)
V.b. :	ve benzeri

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Fakültelerdeki Öğrenci Sayıları.....	5
Tablo 2: Anket Uygulanacak Olan Öğrencilerin Sayısı.....	6
Tablo 3: Örneklem Öğrenci Sayısı.....	7
Tablo 4: Dünyada Uyuşturucu Kullananların Sayısı.....	26
Tablo 5: Uyuşturucu Madde Kullanma Yaşı.....	30
Tablo 6: Yıllara Göre AMATEM’e Yapılan Başvuru Sayısı.....	48
Tablo 7: Öğrencilerin Fakültelere Göre Dağılımı.....	53
Tablo 8: Öğrencilerin Öğretim Durumuna Göre Dağılımı.....	53
Tablo 9: Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı.....	54
Tablo 10: Öğrencilerin Yaş Dağılımı.....	54
Tablo 11: Öğrencilerin Cinsiyetlerinin Oranı.....	55
Tablo 12: Öğrencilerin Kardeş Sayıları	55
Tablo 13: Öğrencilerin Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşadığı Yerleşim Yeri.....	56
Tablo 14: Öğrencilerin Kaldıkları Yerler.....	56
Tablo 15: Öğrencilerin Gelirini Temin Ettikleri Yerler.....	57
Tablo 16: Öğrencilerin Aylık Ortalama Harcaması	57
Tablo 17: Öğrencilerin Annelerinin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi.....	58
Tablo 18: Öğrencilerin Babalarının Aylık Ortalama Gelir Düzeyi.....	59
Tablo 19: Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyi.....	59
Tablo 20: Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyi.....	60
Tablo 21: Öğrencilerin Annelerinin Mesleği.....	61
Tablo 22: Öğrencilerin Babalarının Mesleği.....	61
Tablo 23: Anne ve Babası Boşanmış/vefat Etmiş Olanların Oranı.....	62
Tablo 24: Öğrencilerin Anne ve Baba Kavga Etme Sıklığı.....	63
Tablo 25: Öğrencilerin Çocukluk Döneminde, Babasından Sözlü veya Fiziksel Şiddet Görme Oranı.....	63
Tablo 26: Öğrencilerin Çocukluk Döneminde, Annesinden Sözlü veya Fiziksel	

Şiddet Görme Oranı.....	64
Tablo 27: Babanızın Annenize Karşı Sözlü veya Fiziksel Şiddet Uygulama Oranı.....	65
Tablo 28: Öğrencilerin Annelerinin Alkol Kullanma Oranı.....	65
Tablo 29: Öğrencilerin Annelerinin Alkol Kullanma Sıklığı.....	66
Tablo 30: Öğrencilerin Babalarının Alkol Kullanma Oranı.....	66
Tablo 31: Öğrencilerin Babalarının Alkol Kullanma Sıklığı.....	67
Tablo 32: Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanma Oranı.....	67
Tablo 33: Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının En Çok İçtikleri Yer.....	68
Tablo 34: Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanma Sıklığı.....	69
Tablo 35: Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanma Oranı.....	69
Tablo 36: Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının En Çok İçtikleri Yer.....	70
Tablo 37: Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanma Sıklığı.....	71
Tablo 38: Bu Yaşına Kadar İçki İçen Öğrencilerin Oranı.....	71
Tablo 39: Alkol Kullanan Öğrencilerin Oranı.....	71
Tablo 40: Alkol Kullanan Öğrencilerin Alkol Kullanmaya Başlama Yaşı.....	72
Tablo 41: Alkol Kullanan Öğrencilerin Alkol Kullanma Nedenleri.....	73
Tablo 42: Yalnızken Alkol Kullanan Öğrencilerin Oranı.....	73
Tablo 43: Öğrencilerin İlk Defa Alkol Kullanma Sebepleri.....	74
Tablo 44: Öğrencilerin İlk İçkisini İçtikleri Yer.....	75
Tablo 45: Öğrencilerin İlk İçkilerini İçtikleri Kişiler.....	75
Tablo 46: Son Altı Ay İçinde İçki İçen Öğrencilerin Oranı.....	76
Tablo 47: Son Bir Ay İçinde İçki İçen Öğrencilerin Oranı.....	76
Tablo 48: Öğrencilerin Alkol Kullandıkları Ortamlar.....	77
Tablo 49: Alkol Kullanan Öğrencilerin İlk İçtikleri İçki Çeşidi.....	77
Tablo 50: Öğrencilerin Sıklıkla İçtikleri İçki Çeşitleri.....	78
Tablo 51: Öğrencilerin İçkilerini Temin Ettikleri Yerler.....	79
Tablo 52: Uyuşturucu Madde veya Hap Kullanan Öğrencilerin Oranı.....	80
Tablo 53: Bu Yaşınıza Kadar Uyuşturucu Madde veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı.....	80

Tablo 54: Öğrencilerin Uyuşturucu veya Hap Kullanmaya Başlama Yaşı	81
Tablo 55: Son Altı Ayda Uyuşturucu veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı.....	81
Tablo 56: Son Bir Ayda Uyuşturucu veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı.....	82
Tablo 57: Sigara Kullanan Öğrencilerin Oranı.....	82
Tablo 58: Bu Yaşına Kadar Sigara İçen Öğrencilerin Oranı.....	83
Tablo 59: Sigara Kullanan Öğrencilerin Sigaraya Başlama Yaşı.....	83
Tablo 60: Son Altı Ay İçinde Sigara İçen Öğrencilerin Oranı.....	84
Tablo 61: Son Bir Ay İçinde Sigara İçen Öğrencilerin Oranı.....	84
Tablo 62: Öğrencilerin, Okulda Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Konusundaki Görüşleri.....	85
Tablo 63: Öğrencilerin, Okul Dışında Mahalle v.b. Yerlerde Gençlerin Oluşturduğu Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Konusundaki Görüşleri.....	85
Tablo 64: Öğrencilere Göre, Çete Olarak Tanımlanabilecek Grupların Oluşmasının Sebepleri.....	86
Tablo 65: Öğrencilere Göre, Bireylerin Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplara Katılmasının Sebepleri.....	87
Tablo 66: Öğrencilerden Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplara Üye Olanların Oranı.....	88
Tablo 67: Çete Üyesi Öğrencilerin, Üyelik Konusunda Hissettikleri Duygular.....	88
Tablo 68: Öğrencilerin Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma Oranı.....	89
Tablo 69: Öğrencilerin Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma Oranı.....	89
Tablo 70: Öğrencinin Okuduğu Fakülte ile Alkol Kullanma Arasındaki İlişki.....	90
Tablo 71: Öğrencinin okuduğu Fakülte ile Sigara Kullanma Arasındaki İlişki.....	91
Tablo 72: Öğrencinin Okuduğu Fakülte ile Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki.....	92
Tablo 73: Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu ile Alkol Kullanımı Arasındaki İlişki.....	93
Tablo 74: Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu ile Sigara Kullanımı Arasındaki İlişki.....	94
Tablo 75: Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu ile Uyuşturucu Kullanımı Arasındaki İlişki..	95
Tablo 76: Yaş ile Alkol Kullanma Arasındaki İlişki.....	96
Tablo 77: Yaş ile Sigara Kullanma Arasındaki İlişki.....	97

Tablo 78: Yaş ile Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki.....	98
Tablo 79: Cinsiyet ile Alkol Kullanma Arasındaki İlişki.....	99
Tablo 80: Cinsiyet ile Sigara Kullanma Arasındaki İlişki.....	100
Tablo 81: Cinsiyet ile Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki.....	100
Tablo 82: Kardeş Sayısı ile Alkol Kullanma Arasındaki İlişki.....	101
Tablo 83: Kardeş Sayısı ile Sigara Kullanma Arasındaki İlişki.....	102
Tablo 84: Kardeş Sayısı ile Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki.....	103
Tablo 85: Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri ve Alkol Kullanma Durumunun Dağılımı.....	104
Tablo 86: Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri ve Sigara Kullanma Durumunun Dağılımı.....	105
Tablo 87: Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri ve Uyuşturucu Kullanma Durumunun Dağılımı.....	106
Tablo 88: Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer ile Alkol Kullanma Arasındaki İlişki.....	107
Tablo 89: Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer ile Sigara Kullanma Arasındaki İlişki.....	108
Tablo 90: Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer ile Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki.....	109
Tablo 91: Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı ile Alkol Kullanması Arasındaki İlişki.....	111
Tablo 92: Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı ile Sigara Kullanması Arasındaki İlişki.....	112
Tablo 93: Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı ile Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki.....	113
Tablo 94: Annenin Eğitim Düzeyi ile Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki.....	114
Tablo 95: Annenin Eğitim Düzeyi ile Öğrencinin Sigara Kullanması	

Arasındaki İlişki.....	115
Tablo 96: Annenin Eğitim Düzeyi ile Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması	
Arasındaki İlişki.. ..	117
Tablo 97: Babanın Eğitim Düzeyi ile Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki.....	118
Tablo 98: Babanın Eğitim Düzeyi ile Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki.....	119
Tablo 99: Babanın Eğitim Düzeyi ile Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması	
Arasındaki İlişki.....	121
Tablo 100: Öğrencinin Anne ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması ile Alkol	
Kullanma Arasındaki İlişki.....	122
Tablo 101: Öğrencinin Anne ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması ile Sigara	
Kullanma Arasındaki İlişki.....	123
Tablo 102: Öğrencinin Anne ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması ile	
Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki.....	124
Tablo 103: Babanın Anneye Sözlü veya Fiziksel Şiddet Uygulaması ile	
Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki.....	125
Tablo 104: Babanın Anneye Sözlü veya Fiziksel Şiddet Uygulaması ile	
Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki.....	126
Tablo 105: Babanın Anneye Sözlü veya Fiziksel Şiddet Uygulaması ile	
Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki.....	127
Tablo 106: Annenin Alkol Kullanması ile Öğrencinin Alkol	
Kullanması Arasındaki İlişki.....	128
Tablo 107: Babanın Alkol Kullanması ile Öğrencinin Alkol Kullanması	
Arasındaki ilişki.....	129
Tablo 108: Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanması ile Öğrencinin Alkol	
Kullanması Arasındaki İlişki.....	130
Tablo 109: Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanımı ile Öğrencinin Alkol	
Kullanması Arasındaki İlişki.....	131
Tablo 110: Alkol Kullanan Öğrenciler ile Sigara Kullanan Öğrenciler	

Arasındaki İlişki.....	132
Tablo 111: Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma ile Alkol	
Kullanma Arasındaki İlişki.....	133
Tablo 112: Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma ile Sigara	
Kullanma Arasındaki İlişki.....	134
Tablo 113: Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma ile Uyuşturucu	
Kullanma Arasındaki İlişki.....	135
Tablo 114: Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma ile	
Alkol Kullanma Arasındaki ilişki.....	136
Tablo 115: Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma ile	
Sigara Kullanma Arasındaki İlişki.....	137
Tablo 116: Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma ile Uyuşturucu	
Kullanma Arasındaki İlişki.....	138

Tezin Başlığı: Üniversite Öğrencilerinin Sigara Alkol ve Madde Kullanımı ve Madde Kullanımını Etkileyen Sosyal Kültürel ve Ekonomik Süreçler "Sakarya Üniversitesi Örneği"	
Tezin Yazarı: Gökhan Buğdaycı	Danışman: Doç. Dr. Hayati BEŞİRLİ
Kabul Tarihi: 05 Şubat 2009	Sayfa Sayısı: XVII (ön kısım) + 156 (tez) + 8 (ekler)
Anabilimdalı: Sosyoloji	Bilimdalı: Sosyoloji
Bu araştırmada, Sakarya Üniversitesi lisans öğrencileri arasında sigara alkol ve madde kullanım yaygınlığının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada alkol kullanımı üzerinde yaş, cinsiyet, kardeş sayısı, aile ve arkadaş ile ilgili değişkenlerin etkisi incelenmiştir. 2008 yılında Sakarya Üniversitesinde gerçekleştirilen çalışmanın örneklemini, Mühendislik Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi ve Devlet Konservatuarı öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem seçiminde tabakalı örneklem yöntemi uygulanmıştır. Araştırma için gerekli bilgiler, 63 sorudan oluşan anket formu vasıtasıyla toplanmıştır. Anket 843 öğrenciye uygulanmıştır. Anket çalışması sonucunda toplanan veriler SPSS istatistik programı ile değerlendirilmiş ve önceden hazırlanan hipotezler sınanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, sigara, alkol ve uyuşturucu kullanımı ile öğrencinin cinsiyeti, aylık ortalama harcaması ve babanın, çocuklarına sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aile ve arkadaş çevresi öğrencilerin alkol kullanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Annenin veya babanın alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında ve öğrencinin arkadaş çevresinde alkol kullanan kişilerin bulunması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alkollü içki kullanımı ile sigara içme ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Madde bağımlısı öğrencilerin, kişisel olarak veya grup olarak herhangi bir kavgaya karışma oranı, madde bağımlısı olmayan öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır.	
Anahtar kelimeler : Alkolizm, Alkol Tüketimi, Sakarya Üniversitesi	

Title of the Thesis: Smoking, Usage of Alcohol and Drug Among University Students and the Social, Cultural and Economic Processes “ Sakarya University Reference”	
Author: Gökhan Buğdaycı	Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Hayati BEŞİRLİ
Date: 05 February 2009	Nu. of pages: XVII(pre text) + 156(main body) +9 (appendices)
Department: Sociology	Subfield: Sociology
In this study, the aim is to get information about smoking usage of alcohol and drug among Sakarya University bachelor's degree students. In this study age, sex, number of brothers or sisters, family and friends effects of using alcohol is searched. This study's reference is carried out in 2008 at Sakarya University on Engineering Faculty, Science and Literature Faculty and State Coversatory students. The necessary information for this research is gathered from a survey form that consists of 63 questions. The data results that are gathered from the survey are evaluated by SPSS statistic program and from the hypothesis that are prepared previously are tested. According to the data that are found out, there has been a found a meaningful relation about smoking, usage of alcohol and drug between the students' sex, the monthly spending average and their fathers' oral or physical harshness to their children. Family and friend neighbourhood of students take an important role of alcohol usage. There has been found a meaningful relation between mother's and father's alcohol usage and the existence of people who are around the student's friends and who use alcohol. There has been found a meaningful relation between smoking and usage of alcohol. The quarrel rate that the group of students who are drug addicted is much more than the students who are not drug addicted.	
Keywords: Alcoholism, Alcohol Consumption, Sakarya University	

GİRİŞ

Madde bağımlılığı (sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı) günümüzün en önemli toplumsal sorunlarından biridir. Bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de madde bağımlılığı her yıl artış göstermektedir. Her ülkenin kendi toplumsal koşulları farklı olduğu için madde bağımlılığı değişik sosyal kültürel ve ekonomik nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Toplumlar, madde bağımlılığı ve bu bağımlılığın insanlarda ve toplumlarda getirdiği etkileri ortadan kaldırmak için büyük bir çaba ve para sarf etmektedirler. Bağımlılık yapıcı maddeler aynı zamanda kanser, AİDS, siroz gibi tedavisi çok zor veya imkânsız olan hastalıkların ortaya çıkmasında ve yayılmasında önemli rol üstlenmektedir.

Ülkemiz hem gelişmekte olan hem de genç nüfusu çok fazla olmasından dolayı madde bağımlılığı konusu ülkemiz için önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalar madde bağımlılığının, gelişmekte olan ülkeleri daha çok etkilediğini göstermektedir. Madde bağımlısı olan bireylerin yaş ortalaması bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek düşmektedir. Araştırmalar madde bağımlılığının ülkemizde nüfus artış hızından daha hızlı ölçüde arttığını göstermektedir.

Gençliğin belli bir kısmını oluşturan üniversite gençliği, merak, arkadaş etkisi veya yaşamış olduğu stres ve kaygıdan dolayı bağımlılık yapıcı madde kullanabilmektedir. Uyuşturucu alt kültürünün oluşması, medyanın madde bağımlılığı konusuna duyarsız kalması, içki ve sigara reklamlarının engellenememesi gençleri olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Günümüzde çok sayıda genç sigara kullanmaktadır. Alkollü içkilerden bira, uyuşturucu maddelerden de esrar en çok kullanılan bağımlılık yapıcı maddeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sigara tüketimi hakkında Toraks Derneği (Toraks,2008:14-15) “Dünya Sağlık Örgütü’ne göre, Dünyada en büyük sağlık sorunu sigaradır. Aynı zamanda önlenabilir en önemli hastalık ve ölüm etkeni sigaradır. Her yıl ülkemizde 100.000 insanımızı erken yaşlarda sigaraya kurban veriyoruz. Eğer önlem alınmaz ise bu sayı önümüzdeki 20 yılda 250 bine çıkacaktır” açıklamasını yapmıştır.

Madde bağımlısı olan insanlara tedavi olması gereken bir hasta gözüyle bakılması, onların da yardıma ihtiyaçları olduğu düşünülmesi gerekmektedir. Aslında bu insanlar görmezlikten gelinmekte, toplum tarafından dışlanabilmektedir.

Yapmış olduğum araştırmanın amacı, Sakarya Üniversitesinde eğitim gören lisans öğrencilerinin, alkol ve bağımlılık yapıcı madde kullanma oranlarının araştırılmasıdır.

Araştırmanın önemi konu ile ilgilenen kurum ve kuruluşlara bilgi sunmaktır.

Araştırma survey tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Örneklem olarak seçilen fakültelerde okuyan 843 öğrenciye 63 sorudan oluşan anket formu dağıtılmıştır. Anket sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel işlemleri SPSS istatistiksel paket programıyla gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM 1: METODOLOJİ

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın konusu, araştırmada uygulanacak olan yöntem, hipotezler ve temel kavramlar ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Konusu

Üniversiteler genelde ve uzun vadede ülkenin büyüyüp gelişmesine, özelde ise bulunduğu bölgenin ya da şehrin değişip kalkınmasına etki eden en önemli etkenlerden birisidir.

Türk gençliği dünyada genel nüfusa oranı bakımından ve üniversite okumak isteyen genç oranı bakımından da çok önemli bir kitleyi oluşturmaktadır. Bu gün yaklaşık olarak 1,5 milyon gencin içerisinde sadece %10 gibi küçük bir kesimin 4 yıllık lisans örgün eğitimi yapan fakültelerde okuyabilme fırsatına sahip olabilmesi, bu kitlenin ciddi bir seçim ve elemelerden geçmesi anlamını taşımaktadır. Bu nedenle de bu seçkin genç kitlenin düşünceleri, tutumları, problemleri ile beklentileri önemsenmeli ve iyi anlaşılmalıdır (Özkul,2005:47-48).

Üniversitede öğrenci olmak, üniversite yaşamı genelde ülkemizde ve diğer ülkelerde kaygı ve stres üretecek bir ortamın niteliğini taşımaktadır. Üniversite öğrencisi, birey olarak kendi sorunları, gelişme sorunları olan bir kişidir. Üniversite öğrencisi ne yetişkindir ve ne de çocuktur. Çocukluktan yetişkinliğe geçme döneminin sıkıntılarını taşımaktadır. Kendi kimliğini bulma, toplumsal yönden yerel ve çocukluk döneminin değerlerini daha geniş toplumun ulusal ve evrensel değerlerini benimseme ve uzlaştırma, toplum değerlerine uyum sağlama, sosyal olgunluğa erişme durumundadır (Özgüven,1992:5-6).

Aile sorunları, yeni bir kente ve arkadaş çevresine alışma, ekonomik yetersizlikler, sınav stresi, gelecekte işsiz kalma korkusu, üniversite öğrencilerinin sorunlarından sadece birkaç tanesidir. Sorunlarına çözüm bulmaya çalışan gençler; çaresiz, karamsar, umutsuz oldukları zaman sorunlarını başka yöntemlerle çözmeye çalışabilirler. Kişilik özellikleri yatkın olan gençler, merak ve arkadaş etkisiyle birlikte bağımlılık yapıcı maddelere yönelebilirler.

Bu araştırma ile Sakarya Üniversitesi öğrencilerinde sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı ve bunu etkileyen sosyal, ekonomik ve kültürel faktörler araştırılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Üniversite gençliği, gençlik içinde ayrı bir kategori oluşturmaktadır. Üniversitede okuyan birçok genç ailesinden ayrılarak farklı bir ortama katılmaktadır. Yeni bir şehirde yeni bir arkadaş çevresi edinmektedirler.

Bu araştırmadaki amaç, Sakarya Üniversitesinde 2007-2008 yılları arasında eğitim gören lisans öğrencilerinin, alkol ve bağımlılık yapıcı madde kullanıp kullanmadıklarının araştırılması ve bunu ortaya çıkaran sosyal kültürel ve ekonomik sebeplerin araştırılmasıdır.

Bu araştırmanın önemi ise günden güne artış gösteren madde bağımlılığı ile mücadele eden kurum ve kuruluşlara bilgi sunmak, Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin alkol ve madde bağımlılığı durumlarının ortaya konulmasıdır.

1.3. Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri

Gerçekleştirdiğimiz araştırma survey tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Uygulamalı olan bu araştırmanın temel veri toplama yolu soru kâğıdıdır. Anket çalışmasına başlanmadan önce, her araştırmada olduğu gibi literatür taraması gerçekleştirilmiştir.

Yaptığımız anket formunda, öncelikle öğrenci ve öğrencinin ailesi ile ilgili bilgiler yer almıştır. Daha sonra sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı ile ilgili sorular yer almıştır.

Anket sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel işlemleri SPSS (Statistical Package for Social Sciences) istatistiksel paket programıyla gerçekleştirilmiştir.

1.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Sakarya Üniversitesinde 2007–2008 yılında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemi, Mühendislik Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Devlet Konservatuarında eğitim ve öğrenimini sürdüren öğrenciler

oluşturmaktadır. Araştırmanın bu şekilde sınırlı tutulması, araştırmanın amacına ulaşabilmesi için gerekli olan zaman ve diğer koşulları sağlaması içindir.

Örnekleme hazırlık sınıfı öğrencileri dahil edilmemiştir. Hazırlık öğrencilerini çıkardığımızda ortaya çıkan öğrenci sayısı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Fakültelerdeki Öğrenci Sayıları

FAKÜLTE	1. ÖĞRETİM			2. ÖĞRETİM			GENEL TOPLAM
	KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM	
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ	1378	1013	2391	836	590	1426	3817
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	558	2426	2984	269	1616	1885	4869
DEVLET KONSERVATUARI	76	138	214	0	0	0	214
TOPLAM	2012	3577	5589	1105	2206	3311	8900

Kaynak: (www.ogrisl.sakarya.edu.tr/index.php?pid=bilgi_sayisal, 26.11.2007).

Araştırma örnekleme, olasılığa dayanan örneklem tekniklerinden biri olan, tabakalı örneklem yöntemine göre seçilmiştir. Tabakalı örneklem yönteminde hesaplanan örneklem büyüklüğü, tabaka büyüklüklerine göre orantılı olarak dağıtılmıştır.

Araştırma yapılmadan önce, öğrenciler oranlarına göre 1. Öğretim ve 2. Öğretim olmak üzere iki tabakaya ayrılmışlardır. Sonraki aşamada ise öğrenciler oranlarına göre, cinsiyetlerine göre ayrılmışlardır. Böylece her grubun evren içindeki büyüklüğü ile orantılı olarak temsil edilmesi sağlanmıştır.

Tablo 2: Anket Uygulanacak Olan Öğrencilerin Sayısı

FAKÜLTE	1. ÖĞRETİM			2. ÖĞRETİM			GENEL TOPLAM
	KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM	
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ	126	93	219	76	54	130	349
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	41	177	218	20	118	138	356
DEVLET KONSERVATUARI	49	89	138	0	0	0	138
TOPLAM	216	359	575	96	172	268	843

Araştırmanın anket çalışmasına örneklem grubundan, 2008 yılı Şubat-Nisan tarihleri arasında 1., 2., 3., 4., sınıf öğrencilerinden seçilen 843 Öğrenci katılmıştır. Fen Edebiyat Fakültesinden beş anket, Mühendislik Fakültesinden dokuz anket, Devlet Konservatuarından üç anket eksik doldurulduğu için iptal edilmiştir. İptal edilen anketlerin toplamı 17’dir. Sonuç olarak 826 öğrenci örneklemi oluşturmuştur.

Örneklem oluşturulurken her fakültedeki öğrenci sayısı ayrı ayrı hesaplanmıştır. %95 güven aralığında ve %5 hata payında toplam 843 öğrencinin örneklemi oluşturacağı hesaplanmıştır (Surveyssystem,2007).

Aşağıdaki tabloda Fakültelerdeki öğrenci sayısı örneklemdeki öğrenci sayısı ayrıntılı olarak verilmiştir. Tablodaki öğrenci sayısı “tabakalı örneklem yöntemi” ile hesaplanmıştır.

Tablo 3: Örneklem Öğrenci Sayısı

FAKÜLTE	FAKÜLTE ÖĞRENCİ SAYISI	% ORANI	ÖRNEKLEMDEKİ ÖĞRENCİ SAYISI
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ	3817	% 43	349
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	4869	% 54	356
DEVLET KONSERVATUARI	214	% 3	138
TOPLAM	8900	%100	843

1.5. Hipotezler

Araştırmada şu hipotezlerden hareket edilmiştir:

1. Öğrencinin okuduğu fakülte ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.
2. Öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.
3. Öğrencinin yaşı ile bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.
4. Erkek öğrencilerde madde bağımlılığı oranı, kız öğrencilerden daha fazladır.
5. Öğrencinin kardeş sayısı ile bağımlılık yapıcı madde kullanma oranı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
6. Öğrencinin annesinin eğitim düzeyi ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanma oranı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

7. Öğrencinin babasının eğitim düzeyi ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanma oranı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
8. Öğrencinin üniversite öncesi yaşadığı yer (köy, kasaba, büyükşehir...) ile madde bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
9. Öğrencinin anne ve babasının boşanmış/vefat etmiş olması ile öğrencilerin madde bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
10. Öğrencinin üniversite eğitimi sürecinde kaldığı yer ile madde bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
11. Öğrencinin aylık ortalama harcaması ile bağımlılık yapıcı madde kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.
12. Babanın anneye sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.
13. Annenin veya babanın alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.
14. Öğrencinin arkadaş çevresinde alkol kullanan kişilerin bulunması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.
15. Alkollü içki kullanımı ile sigara içme arasında anlamlı bir ilişki vardır.
16. Madde bağımlısı öğrencilerin, kişisel olarak herhangi bir kavgaya karışma oranı, madde bağımlısı olmayan öğrencilere göre daha yüksektir.
17. Madde bağımlısı öğrencilerin, grup olarak herhangi bir kavgaya karışma oranı, madde bağımlısı olmayan öğrencilere göre daha yüksektir.

1.6. Konuyla İlgili Yapılmış Araştırmalar

Ekşi, 1977 yılında İstanbul üniversitesinde okuyan öğrenciler arasında yaptığı çalışmada alkol, esrar, LSD ve uyarıcıların kullanımında erkeklerde anlamlı fazlalık olduğunu göstermiştir. Sakinleştirici ilaçları ise kızların daha fazla kullandığı saptanmıştır (Usanmaz,1993:20). Uyuşturucu ve alkol kullanan gençlerin aileleri,

genellikle çocuklarını ihmal eden, yeterli kontrol, destek ve sevgi sağlamayan ve çoğunlukla sorunlu ailelerdir (Usanmaz,1993:67).

Burhaniye cezaevi araştırması, 1984 Ağustos ayında cezaevinde kalan 255 uyuşturucu hükümlüsü arasından Rastgele Örneklemleme Metoduyla seçilen 51 hükümlüyle yapılmıştır (İçli,1984:78). Hükümlülerin hepsi erkektir. Bir kişi hariç hepsi esrar içmek, bulundurmak, esrar ticareti yapmak suçlarından hüküm giymişlerdir (İçli,1984:85). Hükümlülerin eğitim seviyesi düşüktür. % 22'si okuryazar değil, % 27'si okuryazar, % 41'i ilkokul mezunu, % 9,8'i ise ortaokul ve lise mezunudur. Hükümlülerin iyi gelir getiren ve düzenli bir işleri yoktur (İçli,1984:80-81). Örneklemdeki kişilerin % 70'i uyuşturucuyu yalnız kullandıklarını ifade etmişlerse de, esrarı kullanma tekniklerini çevreden öğrendikleri, esrarla ilgili bazı inanç ve değerleri paylaştıkları için bir esrar alt kültürüne dahil oldukları düşünülebilir (İçli,1984:84).

Selçuk Üniversitesinde 1990'da 664 öğrenci üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin %24,7'si sigara içiyor (Çivi ve Şahin,1991:50). Erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha fazla sigara içiyor. Yaş ilerledikçe sigara alışkanlığı hem kız hem de erkek öğrencilerde artıyor. Sigara içenlerde alkol kullanımı artmaktadır. Sigaraya başlama nedenleri %38 arkadaş etkisi, % 27 merak, % 19 sıkıntı gidermek olarak belirlendi. Ailenin gelir düzeyi arttıkça sigara içimi de artıyor. Sigara içme alışkanlığı olan aileleri olan öğrencilerin sigara kullanma oranı yüksek çıkmıştır (Çivi ve Şahin,1991:51-52).

Ankara'da Yurtlarda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Sigara ve Alkol Kullanımının İncelenmesi araştırmasında, kızların %41,67'si alkol, %57,41'i sigara, erkeklerin ise %46,29'u alkol, %47,22'si sigara kullanmaktadır. Sigara kullanan deneklerin %55,75'i üniversiteye gelmeden önce sigaraya başlamış, %56,64'ü sigaraya kendi istekleri ile %40,71'i ise arkadaşlarının etkisiyle başlamış (Mangır ve diğ.,1992:103). Gençlerin alkol kullanımları ile anne ve babaların eğitim düzeyleri ve deneklerin özürllülük durumları arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Buna karşılık deneklerin cinsiyeti, kardeş sayıları, doğum sıraları, içinde yetiştikleri ailenin özellikleri, aileleri ve arkadaşlarıyla olan ilişkilerinin alkol kullanımlarını etkilemediği görülmüştür (Mangır ve diğ.,1992:104).

Ankara şehir merkezindeki lise öğrencilerinin sigara ve alkol kullanımı araştırmasında, kızların %73,3'ü, erkeklerin %56,4'ü sigara içmediğini belirtmiştir. Sigaraya başlama nedeni olarak ilk önce merak sonra da arkadaş etkisi gelmektedir. Alkollü içki kullanımı ile birlikte sigara içme arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Kız öğrencilerin %28,9'u, erkek öğrencilerin %52 si alkollü içki kullanmaktadır. Kızların %71'i kolalı içecekleri tercih ediyor. Yaş arttıkça sigara ve alkol kullanımı da artıyor. Alkollü içki kullanımı üst sosyo-ekonomik düzeyde daha fazla görülmüştür (Usanmaz,1993:63).

Bakırköy Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastanesi AMATEM bölümünde alkol tedavisi gören, yüksek öğrenime devam eden 93 erkek hasta üzerinde yapılan bir çalışmada anket formu kullanılmıştır. Anketlerden alınan sonuçlara göre, deneklerin %44'ü alkollü içki kullanmaya özeni sonucu başladığını belirtmiştir. %85'i ilk defa alkollü içki içmeye bir arkadaşla başladığını, %30'u sakinleşmek için içtiklerini, %65'i kişilik özellikleri olarak macerayı ve heyecan verici durumları sevdiklerini belirtmişlerdir (Usanmaz,1993:21).

Dur'un 1994 yılında Bilkent üniversitesinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre yaş arttıkça alkol kullanımı da artmaktadır. Öğrencinin üniversiteye gelmeden önceki yerleşim yerinin alkol kullanımına etkisi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğrencinin cep harçlığı arttıkça alkol kullanımı da artmaktadır. Ailesi alkol kullanan öğrencilerde alkol kullanım oranı daha yüksek çıkmıştır (Dur,1994:43-57).

İletişim Fakültesi Akademik Medya ve Kamuoyu Araştırmaları Grubu (AKAMEDYA) Araştırması, İstanbul il sınırları içinde toplam 240 denek arasında yapıldı. Araştırma sonuçlarına göre deneklerin % 46,3 ü sigara tiryakisi çıkıyor. Sigara içenlerin ailesinde sigara içenlerin oranı % 72,1 çıkıyor. Araştırmaya katılanların % 48,8'i kadın. %52,9'u 17-30 yaş arası gençlerden oluşuyor. 15-21 yaş arasında sigaraya başlayanların oranı % 74,7 çıkıyor. 14 yaşından önce başlayanların oranı ise % 9,1 çıkıyor. Yaş ilerledikçe sigaraya başlama riski azalıyor (Nokta Dergisi,14-20 Mayıs,1995).

1995-1996 eğitim-öğretim yılında Sinop ilinde tüm lise ve dengi okullarında 3940 öğrenciye uygulanan sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı ile ilgili anket sonuçlarına göre, öğrencilerin % 16'sının sigara, % 11'inin alkol ve % 1 oranında ise

uyuşturucu madde kullandıkları tespit edilmiştir (Uçar,1996:5–7). Sigara kullanımı kızlarda % 8, erkeklerde ise % 23 oranındadır. Öğrencilerin % 87'sinin çevresinde sigara kullanılmakta, % 13'ünün çevresinde sigara kullanılmamaktadır. % 80'i sigarayı bırakmayı düşünüyor. % 92'si bulunduğu arkadaş grubunun kendisini alkol kullanmaya teşvik etmediğini belirtmiş. Sigaraya başlama nedenleri arasında; arkadaş etkisi, taklit, merak, özentî, ilgi çekme, ailede ve çevredeki örnek alınan kişilerin (anne, baba, öğretmen, doktor) etkisi ile sigara içme alışkanlığı başlıyor (Uçar,1996:41).

Üniversite gençliğinin alkol ve uyuşturucuya ilişkin tutumları (Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Çimkent Örneği) araştırmasına 710 öğrenci katılmış. Öğrencilerin % 71,7'si kız ve % 29,3'ü erkektir. Öğrencilerin % 75'i 19–22 yaşları arasındadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 30'u sigara içiyor. % 69,5'i alkol kullanıyor. Alkol kullananların % 8,2'si her gün veya haftada birkaç kez içiyor. Öğrencilerin % 6,8'i herhangi bir uyuşturucu kullandığını ve eroin, kokain gibi maddeleri kullanan arkadaşlarının olduğunu (%12,9) belirtmişler. Öğrencilerin alkol veya uyuşturucu nedeniyle % 17'si suç işlemiştir. Öğrencilerin % 70'inin kız olduğu göz önüne alınırsa bu sonucun ne kadar ciddi ve endişe verici olduğu daha kolay anlaşılabilir (Doğan,2002: 55–67).

Mersin Üniversitesinde yapılan araştırmada öğrencilerin %35'i Sigara içiyor. Kız öğrenciler arasında bu oran %29 iken, erkek öğrenciler arasında sigara içenlerin oranı %40 olarak bulunmuştur. Sigara içme ile anne-babanın eğitim düzeyi, ailenin gelir düzeyi ve anne-babanın sigara içiyor olması ve annenin alkol kullanıp kullanmaması arasında ilişki bulunmadı. Alkol kullanıyor musunuz sorusuna öğrencilerin %43'ü evet cevabını vermiştir. Evet cevabını verenlerin %34'ü kız, %66'sı erkektir. Alkol kullanımı, annesi alkol kullananlarda ve babası alkol kullananlarda ve annesi sigara kullananlarda daha yüksek bulunmuştur, ayrıca annenin eğitim düzeyi arttıkça alkol kullanma oranı da artmaktadır. Öğrenciler arasında sigara ve alkol kullanma oranlarının oldukça yüksek olması ve her ikisinin kullanımının erkeklerde kızlardan belirgin derecede fazla olması dikkat çekici bir bulgudur (Tot,2002:227-231).

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Araştırması, 2002 yılında uyuşturucu madde kullanma suçlarından dolayı hakkında yasal işlem yapılan 1574

kişiyeye yapılmıştır. Uyuşturucu kullananlar öncelikle 16-30 yaşları arasında yoğunlaşmıştır. Erkekler kadınlara göre daha fazla (%97) uyuşturucu kullanmaktadır. Evli olanların oranı daha yüksek çıkmıştır (%57). Madde kullanıcıları esrar kullanımında yoğunlaşmıştır. Başlama nedeni olarak merak ve arkadaş etkisi gösterilmiştir. Uyuşturucu madde kullananların büyük bir kısmının madde ile ilgili veya ilgisiz bir sabıkası olduğu görülmektedir. Uyuşturucu madde kullanıcılarının iş durumu değerlendirildiğinde, düzensiz çalışma ve iş yokluğunun madde kullanımına olanak tanıdığı ya da madde kullanımı sonucu kullanıcıların işsizlik gibi sorunlar ile karşılaştıkları söylenebilir. Kullanıcıların eğitim düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Kullanıcıların çoğunluğu (%80’den fazlası) ailesi ile yaşıyor. Aileler düşük ve orta gelirlidir. Anketteki en ilginç sonuçlardan birisi ise Uyuşturucu madde kullananların tedavi istememesidir (E.G.M.,2002:58-67).

Birleşmiş Milletler 2003 yılı Türkiye çalışması sonuçlarına göre, uçucular için ilk kullanım yaşı 11, esrar ve ecstasy için ise 16 ve 17’dir. Genel olarak tüm maddeler için ilk kullanım yaşı 25’in altındadır (B.M.,2003:10). Türkiye’de öğrenciler arasında elde edilen alkol, tütün ve madde kullanım verileri ile Amerika’daki çeşitli orta öğretim okullarıyla ve üniversitelerde okuyan öğrencilerle genç yetişkinlerin davranış, tavır ve değerlerini izleyen 1999 tarihli “Geleceği İzleme” çalışmasının sonuçları karşılaştırılacak olursa, Türkiye’deki orta öğretim öğrencilerinin Amerika’daki akranlarına göre son 30 gün içinde sigara içme bakımından eşit, alkol alma bakımından daha düşük değerler gösterdiği söylenebilir. Aynı şekilde, Türkiye’deki orta öğretim öğrencileri arasında marihuana ya da esrar deneyimi olanların sayısı da ABD’deki öğrencilere göre çok düşüktür (B.M.2003:52). Bu sonuçlar ESPAD 99 çalışmasından elde edilen ortalama sonuçlarla karşılaştırıldığında, Türkiye’deki öğrenciler arasında bildirilen sigara alkol ve esrar kullanımının Avrupa’daki akranlarına göre çok düşük olduğu, ancak Amfetamin ve ecstasy gibi diğer maddelerde aşağı yukarı aynı düzeyde sonuçlar alındığı söylenebilir (B.M.2003:53).

Üniversite gençliğinin sigara alışkanlıkları ve reklâm araştırması, İstanbul’da bulunan 19 üniversitenin öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmanın evreni devlet ve vakıf üniversitesi öğrencileridir (Er,2003:200). Sigaraya başlama yaşı en fazla 18-20 (%31,4) ve 15-17 (%29,4) yaşlarında görülmektedir (Er,2003:207). Sigaraya

kullanmaya kimden etkilenerек başladınız? Sorusuna %47,2 oranında arkadaş çevresi yanıtı verilmiştir. %18,4 kimseden etkilenmediğini belirtmiştir. %2,2 ise reklâm cevabını vermesi ilginçtir. Sigara reklâmlarıyla ilgili kanunları incelediğimizde, alkol ve tütün ürünlerinin reklâmlarının yapılmasının yasaklandığını görüyoruz (Er,2003:209).

İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Araştırması sonuçlarına göre, sınıf seviyesi yükseldikçe sigara içme oranı artmıştır. (1. sınıf öğrencilerinde %11,6, son sınıf öğrencilerinde %25,4'ü sigara içiyor) (Aktaş,2005:109). Öğrencilerin %74,9 unun ailesinde sigara içiliyor. Ailede anne ve babanın eğitim seviyesi arttıkça sigara içme oranı azalıyor. Sigaraya başlama nedeni olarak stres ilk sırada yer alıyor. Daha sonra özentisi ve merak geliyor (Aktaş,2005:111-112).

Üniversite öğrencilerinin madde kullanımı hakkında yanlış inanışları isimli anket çalışması, NODO (Madde bağımlılığını önleme kulübü) tarafından hazırlanmıştır. Ankete 18-24 yaş arası 435 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların %74'ü daha önce hiç madde kullanmamış. Kullananlar ise çoğunlukla alkol ve sigara kullanmaktadır. Yasal olmayan maddelerde ise esrar ve ecstasy kullanıldığı gözle çarpılmaktadır. Katılımcıların %57,7 si, uyuşturucu/uyarıcı maddeler hakkında yetersiz bilgiye sahip olduklarını belirtmektedir. Katılımcıların %32,9'u kişinin madde kullanımını denetleyebileceğini, %54,3'ü madde kullananların zayıf iradeye sahip olduğunu belirtirken bulgularda %14,3 "bir kere kullanımdan bir şey çıkmaz" görüşü ve %20,9 oranında "iradem kuvvetlidir, madde kullansam da bağımlı olmam" görüşü çıkmaktadır. Önemli bir bulgu da katılımcıların %28,3'ünün maddelerin etkisini merak ettiği sonucudur. Sonuç olarak uyuşturucu ve uyarıcı maddeler konusunda gençlerin yanlış inanışlara ve eksik bilgilere sahip olduğu saptanmıştır. %74'lük bir kesim daha önce hiç madde kullanmadığını belirtmiş olsa da bu kişilerin sahip oldukları yanlış inanış veya eksik bilgilerin madde kullanımına yakınlık yaratabileceği riski göz ardı edilmemelidir (Hatipoğlu,2005:102).

Sakarya üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik profili araştırması sonuçlarına göre, Sakarya Üniversitesinin dört yıllık fakültelerinde okuyan öğrencilerinin büyük bir kısmının, büyük şehirlerde doğduğu ve yaşamakta olduğu anlaşılmaktadır. Sakarya doğumlu öğrencilerin oranı %8,4 gibi beklenen oranın altında çıkmıştır.

Öğrencilerinin genellikle bir-iki kardeş olduğu görülmektedir. Öğrenci ailelerinin ekonomik durumları ise orta ve ortanın üzerinde bir görünüm sunmaktadır. Anneler daha çok ev hanımı kategorisinde, daha sonra da memur, emekli ve serbest çalışan statüsündedir. Öğrenciler harcama konusunda ailelerine bağlı kalmaktadır. Türkiye’deki asgari ücretli bir kişinin ücretine yaklaşan öğrencilerin oranı %40’ı geçmektedir (Özkul ve Torun, 2005:50–51).

Gençlerin alkol tüketim davranışları ve bu davranışlarını etkileyen faktörlerin sosyolojik analizi araştırması, 2005-2006 öğretim yılında, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğrencilerine yapılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin %55,9’u sigara kullanmazken, %44,1’i sigara kullandıklarını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin %95,5’i herhangi bir uyuşturucu madde almadıklarını, %4,5’i ise uyuşturucu madde kullandıklarını ifade etmiştir. Yapılan araştırmada bireylerin %84,7’si alkol kullandığını ifade etmiştir (Beşirli,2007:99). Alkol kullandıklarını ifade edenlerin %58,6’sı kadın, %41,4’ü ise erkektir. Yaygın olarak tüketilen içki çeşidi biradır (Beşirli,2007:101). Araştırmada alkol kullanmaya göre, illerde büyüyen, köy kasabada büyüyenler ve ilçede büyüdüğünü ifade edenler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Beşirli,2007:104). Araştırmaya katılan bireylerin %69’u ailelerinde alkol kullanan bireylerin olduğunu, %93,4’ü arkadaş çevresinde alkol kullanıldığını, %85,8’i ise akraba çevresinde alkol kullanıldığını ifade etmiştir (Beşirli,2007:105). Araştırmaya katılan bireylerin %50,4’ü ilk içkilerini arkadaşlarıyla içtiklerini, %43,9’u aileleriyle içtiklerini, %5,7’si ise yalnız başlarına içtiklerini ifade etmişlerdir (Beşirli,2007:106). Sigara kullandığını ifade eden bireylerin %91,3’ü alkol kullandığını ifade etmiştir (Beşirli,2007:111).

1.7. Temel Kavramlar

Alışkanlık: Doğal ya da sentetik maddelerin yarattığı etkiyi tekrar yaşamak için bu maddelerin sık sık kullanılması halidir. Alışkanlık terimini itiyat ve iptila olarak ikiye ayırırız. İtiyatta en önemli kıstas kişinin maddeyi kullanmadığı zaman normal kişiliğine dönüş yapmasıdır. İptila durumunda kişi, maddeyi alma zorunluluğu hissettiğinde, bu maddeyi aramak için, suç işleme pahasına da olsa tüm varlığını ve çabasını harcamak zorunda kalması ve maddeyi bulamadığı takdirde günlük sosyal uyumunun tamamen bozulması söz konusudur.

1964 yılında Dünya Sağlık Teşkilatı ekspertiz (uzman incelemesi) komitesi iptila ve itiyat arasında kesin bir ayırım yapılmasının mümkün olmadığını, bu sebeple Uyuşturucu Bağımlılığı “Drug dependence” teriminin ortak deyim olarak kullanılmasının daha doğru olacağını ileri sürmüştür (Akçal, 1998:15-16)

Madde Bağımlılığı: Keyif verici bir maddenin, belirgin bir etkiyi elde etmek için alınması sürecinde ortaya çıkan bedensel, ruhsal ya da sosyal sorunlara rağmen, madde alımının devam etmesi ve bu maddeyi alma isteğinin durduramaması durumudur (Berkem ve İpek 2002:1).

Keyif artırıcı etkinliği olan, psikoetkin maddelerin sürekli kullanımı sonucu oluşan durum (TDK., 19.09.2007). Ülkemizde de Dünya Sağlık Örgütü (WHO)’nun kullandığı terminoloji kullanılarak “uyuşturucu bağımlılığı yerine “madde bağımlılığı” terimi kullanılmaktadır. Sigara yakın zamanlara kadar madde bağımlılığı olarak görülmediyse de günümüzde diğer bağımlılıklarla bir tutulmaktadır.

Bağımlılığın çeşitli ölçütleri vardır. Buna göre aşağıda yer alanlardan sadece üçü bağımlılık tanısı koymak için yeterlidir:

Madde kesildiğinde ya da azaltıldığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması.

Madde kullanımını denetlemek ya da bırakmak için yapılan ama boşa çıkan sürekli çabalar.

Maddeyi sağlamak, kullanmak ya da bırakmak için büyük zaman harcamak.

Madde kullanımı nedeni ile sosyal, mesleki ve kişisel etkinliklerin azalması ya da tamamen bırakılması.

Maddenin tasarlandığından daha uzun ve yüksek miktarlarda alınmasıdır. Fiziksel ya da ruhsal sorunların ortaya çıkmasına ya da artmasına rağmen madde kullanımının sürdürmek (Bağımlılık,19.09.07).

Bağımlılık uzun süre ruhsal ve fiziksel bağımlılık olarak ikiye ayrılmıştır. Ancak günümüzde bu iki tanım birbirinden ayrılmamaktadır (Ögel,1997:19).

Alkolizm: Alkollü içkilere kişinin fiziki ve psikolojik sağlığına zarar verecek şekilde olan tutkunluk. Alkolik, alkolün kendisine zararlı olduğunu bildiği halde içmekten,

kendini alamayan kişidir. Alkolizm alkol alımının bağımlılığa dönüştüğü hastalıktır (Alkolizm, 19.09.07).

Alkolizm bireyin beden ve ruh sağlığını, aile sosyal ve iş uyumunu bozacak derecede sık ve fazla alkol alma, alkol alma isteğini durduramama ile belirli bir bozukluktur (Öztürk,1989:345).

Dünya Sağlık Örgütünün alkolizmi; “İçkinin işine engel olduğunu değil de işinin içki içilmesine engel olduğunu düşünmeye başlayan kişi alkoliktir” ifadesiyle tanımlar.

Alkolizm terimi, ilk defa İsveçli hekim Magnus Huss tarafından, “Alcoholismus Chronicus” (1849) isimli makalede kullanılmıştır. Bu makalenin ardından, kronik alkolizm tıbbi bir terim haline gelmiş ve bir hastalık olarak kabul edilmeye başlanmıştır (Alkolün tarihi,17.10.2007).

Alkolikle sosyal içiciyi karıştırmamak gerekir. Sosyal içici, içmenin işine engel olmadığı ve alkolden dolayı hiç hastaneye yatmamış, alkol bulunmadığı zaman sosyal adaptasyonu bozulmamış kişidir. Akşamcı ise her akşam alkol alır. Alkole alışmıştır. İsterse kendisini kurtarabilir. Ancak akşamcılar alkolik olma riski taşırlar (Yıldız,1984:20-21).

Torelans: Kullanılan madde miktarının giderek arttırılmasıdır (Ögel ve Erol, 2005:23). Düzenli ve fazla miktarda içen birçok insanın çok yüksek kan alkol düzeylerine rağmen sızmamış ve nispeten kontrollü olmaları bu insanlarda alkole karşı gelişmiş torelans nedeniyledir (Coşkunol,1999:24).

Çapraz Torelans: Bir maddeye karşı torelans geliştikten sonra, benzer farmakolojik sınıftan bir madde karşısında da torelans gelişmesine verilen addır (Ögel,1997:18).

Yoksunluk: Uzun süre madde kullanımı sonrasında, madde kullanımı bırakıldığı zaman ortaya çıkan fiziksel ve ruhsal sorunlardır (Ögel ve Erol, 2005:23).

Uyuşturucu maddenin cinsine ve miktarına göre değişen yoksunluk belirtileri, titreme, üşüme, terleme, gözbebeğinin büyümesi, uykusuzluk, korku, sancı, kasların kasılması, sinirlilik, kusma ishal, uykusuzluk, nabız ve tansiyondaki düzensizlikler olarak özetlenebilir (Akçal, 1998:18).

Gençlik: İnsan hayatının ortalama olarak on altı ile yirmi beş yaşları arasına rastlayan dönemi.

UNESCO'nun tanımına göre genç, öğrenim yapan ve hayatını kazanmak için çalışmayan, kendine ait konutu bulunmayan kişidir; büyük hayal gücüne sahip, cesaretin çekingenliğe, macera isteğinin rahata üstün geldiği insandır.

Gençlik çağını UNESCO, 15–25 olarak belirlerken, Birleşmiş Milletler Teşkilatı 12–25 arası olarak kabul etmektedir. Türkiye’de ise yaygın olarak 12–24 yaşları arası gençlik dönemi olarak kabul edilmektedir (Özyurt ve Doğan, 2002:6).

BÖLÜM 2: MADDE BAĞIMLILIĞI

Bu bölümde dünyada ve Türkiye’de madde bağımlılığı, madde bağımlılığının oluşma nedenlerini açıklayan yaklaşımlar, madde kullanmaya başlama nedenleri, gençlik ve gençlik sorunları, konu ile ilgili yapılmış araştırmalar, bağımlılıkla ilgilenen kurum ve kuruluşlar, madde bağımlılığının tedavisi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Bağımlılık Yapıcı Maddeler

Çalışmanın bu bölümünde; sigara, alkol, uyuşturucu maddeler, uyuşturucu maddelerin sınıflandırılması, ibtila (alışkanlık) yapıcı maddeler ve uçucu maddeler konularıyla ilgili bilgiler yer almaktadır. Sigara alkol ve uyuşturucu kullanımının tarihçesine yer verilmiştir.

2.1.1. Sigara Bağımlılığı

Tütün kullanımının geçmişi 4000 yıl öncesine dayanmaktadır. 1492 tarihinde Kristof Kolomb’un Hindistan’a ulaşabilmek için çıktığı yolculukta Amerika Kıtası yakınındaki Bahama Adalarından Tobago Adası’na ayak basmasıyla, tütün uygar dünya tarafından tanınmıştır (Berkem ve İpek,2002:1).

17. yüzyıldan sonra tütün bir keyif maddesi olmuş, tütünün içilmesi ya da buruna çekilmesi yaygın bir alışkanlık durumuna gelmiştir. Tütünün sigara biçiminde içimi 1850 yılında başlamış, 1856 yılında İngiltere’de ilk sigara fabrikasının kurulmasıyla kitlesel üretime geçilmiş, 1939’da uzun, 1951’de filtreli sigaralar yapılarak çeşitleri arttırılmıştır (Mangır ve diğ.,1992:14-15).

Tütün ülkemize ilk kez 1580 yılında gemiciler tarafından Avrupa’dan getirmiş, kısa sürede tanınmış ve içilmeye başlanmıştır.

1984 yılında sigara ithalatının ülkemizde serbest hale getirilmesi kaçak sigara girişini önlemiş olsa da yabancı sigara ve toplam sigara tüketimini büyük oranda arttırmıştır. Ülkemizde her yıl 500.000 kişi sigaraya başlamaktadır ve bunun %85’ini gençler oluşturmaktadır (Barış,1999:61).

2.1.2. Alkol Bağımlılığı

Alkolün tarihi neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlığın yerleşik hayata geçmesiyle alkol üretimi de başlamıştır. İlk bira bundan 8000 yıl önce Mezopotamyalıların arpayı ekmek yapmak için ilk ıslah etmesiyle yapılmıştır. Sümerlerin 6000 yıl önce Godin Tepelerinde (Batı İran ve Anadolu) bira ve şarap içtiği bilinmektedir. Daha sonra fermente edilmiş meyve, tahıl ve baldan alkol ederek alkolü, iyice hayatına sokmuştur insanoğlu. Alkol kimi zaman kutsal sayılıp, dini törenlerde kullanılmış, kimi zaman eğlencenin ayrılmaz bir olmuştur. Alkolün icat edilmesiyle birlikte, alkol alışkanlığı da ortaya çıkmıştır.

M.Ö. 4000 yıllarında Mısır'da arpadan bira yapılması bilinmektedir. Hammurabi (M.Ö.1728-1686) yasalarında şarabın elde edilmesini ve ticaretini belirleyen kurallar yer almıştır (Yıldız,1984:5).

Alkol alışkanlığının bir hastalık olarak kabul edilmesi eski çağlara dayanmaktadır. Roma filozofu Seneca, alkolizmi bir akıl hastalığı olarak tanımlamıştır.

Alkol sinir sistemi için, bilhassa beyin için son derece zararlı tesirlere sahiptir. İçki kullanan şahısta, beyinde sinir hücrelerinde tahribat, hatta ölüm görülür. Her kadeh içkinin 1000-2000 civarında sinir hücresinin ölümüne yol açtığı hesaplanmaktadır (Özyazıcı,1993:11). Normal olarak bir insan beyinde milyarlarca sinir hücresi (Nöron) bulunur. Bu hücrelerin bir özelliği doğumdan sonra, ölüme kadar sayılarının sabit kalmasıdır. Yani sinir hücreleri doğumdan sonra sayıca çoğalmazlar. Alkol beyinde yaptığı gibi, karaciğer ve diğer organlarda da kılcal damarların tıkanmasına yol açmaktadır. Siroz hastalığı alkoliklerde, içki içmeyenlere göre 8 misli daha fazla görülmektedir (Özyazıcı,1993:40-42).

Batıda sosyal, bağımsız nitelikli şehirlerin yoğun olarak ortaya çıkmasına neden olan endüstri devriminin gerçekleşmesi, yazılamadan kalan sosyal değerlerin etkinliğinin kaybolmasına neden olmuştur.

Medenileşmiş insan alkol konusunda etkili bir sosyal önlem almada yetersiz kalırken, ilkel insan bu konuda başarılı olmuştur.

İlkel toplumlarda alkol problemine rastlamıyoruz. Zira bunlarda yüz yüze bakılan küçük toplumların, çeşitli bağlantılarla iç içe olabilmesi söz konusu idi. Bir başka deyimle aile bir bütünlük, bütünlük bir cemiyet, cemiyet bir kültürdü (Yıldız,1984:22).

2.1.2.1. Alkolizmin Evreleri

Alkolizmin evrelerini aşırı derecede içme evresi, alkole bağımlılık safhası, kronik alkolizm olmak üzere üç bölüme ayırabiliriz:

Aşırı derecede içme evresi: Bu evredeki bir kişi, başkalarının içtiğinden ve daha da önemlisi kendisinin her zaman içtiğinden daha çok alkol içmeyi amaçlar. Zamanının çoğunu içmeye ayırır. İçmek için bahaneler yaratır ve gerekli ortamı yaratır. Arkadaşlarından ve çevresinden aşırı içtiğini saklamaya çalışır.

Alkole Bağımlılık Safhası: İş saatlerinde içmeye başlar. Sosyal ilişkileri zayıflar; ailesi ve özellikle eşi ile ilişkisi bozulur. İçkiyi bırakma denemelerinde bulunur, birkaç gün sonra tekrar içmeye başlar. İntihar girişimleri olabilir.

Kronik Alkolizm: Bu evrede fizyolojik sıkıntılar başlamıştır. Alkol yüzünden tam bir hasta olmuştur. İştahı da yoktur. Artık eskisi kadar çok içememektedir. İçmenin bir zevki kalmamıştır, içmemeyi de başaramamaktadır (Hacıoğlu,1994:14–16).

2.1.3. Uyuşturucu Maddeler

Afyon, tarih öncesinden beri insanlarca kullanılmaktadır ve keşfedilen ilk narkotik madde olduğu öne sürülür.

İsviçre’de M.Ö. dördüncü bin yılda kazıklar üzerine kurulmuş evlerden oluşan Neolitik köylerde, ekimi yapılmış haşhaş tohumları ile kapsüllerinin kalıntıları bulunmuştur. M.Ö. 3400’lü yıllarda, Aşağı Mezopotamya’nın Dicle-Fırat akarsu sistemlerinde afyon haşhaşı ekimi yapılmaktaydı. M.Ö. İkinci binyılın sonunda afyon artık Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da biliniyordu (Booth,1997:15). Afyon, Anadolu’da geleneksel olarak M.Ö. 3000 yılından beri yetiştirilmektedir (Ögel,1997:16).

19. yüzyıl boyunca afyon Britanya, Batı Avrupa ve Amerika’da yaygın olarak kullanılmaktaydı. Hindistan’da büyük ölçüde Britanya’nın denetiminde afyon

üretilmesine karşın, ithalatın önemli bir bölümü Anadolu'dan geliyor ve en iyi kalite malın bu ülkede üretildiği kabul ediliyordu. Morfin içeriği düşük (%4-6) olduğu için Hint Afyonu Britanya'da ilaç yapımında kullanılmaya uygun değildi. Türk afyonu ise % 10-13 oranında morfin içeriyor ve İzmir'den kolaylıkla ihraç edilebiliyordu. 1827 ile 1869 arasında ithal edilen bütün afyonun % 80 ile 90'ı Türk ürünüydü (Booth,1997:45)

Kokain üretimi, işlenmesi ve dağıtımı Orta ve Güney Amerika ülkelerinin bir kısmının ekonomisinde çok önemli bir yer tutmaktadır (Coşkunol,1999:32).

2.1.3.1. Uyuşturucu Madde Kavramı

Bağımlılık yapabilen tüm maddeler için uyuşturucu tanımını kullanmak aslında yanlıştır. Bu tanımlama ile uyarıcı bazı maddeler bu kapsamın dışındaymış gibi bir izlenim doğmaktadır. Oysa uyarıcı maddeler de uyuşturucu maddeler gibi bağımlılık yaratan maddelerdir.

Dilimizde kullanılan uyuşturucu kavramı içinde alkol ve sigara yer almamasına rağmen, bunların da birer şiddetli bağımlılık yapıcı madde olma özelliği göz önüne alınmış ve tüm dünyada bu kapsam içinde değerlendirilmesine karar verilmiştir (Ögel,1997:11-12).

Uyuşturucu madde kavramından ne anlaşılması gerektiği hususunda mevzuatımızda bir açıklık yoktur. Türk Ceza Kanununda uyuşturucu madde tabiri kullanılmaktaysa da bir tanım verilmemektedir. Ancak bazı uyuşturucu madde türleri sayılmaktadır.

Uygulamada, suç eşyası olarak değerlendirilen bir maddenin Ceza Kanununun kastettiği anlamda uyuşturucu madde olup olmadığı konusunda yargı organları Adli Tıp Kurumu'nun görüşünü alarak karar vermektedirler (Akbulut,1997:116).

Bir maddenin uyuşturucu madde sayılabilmesi için;

- a. Zehirleyici etkisi olması,
- b. Müsekkkin ve uyuşturucu etkisi olması,
- c. Keyif verici niteliği olması,
- d. Gittikçe artan miktarda kullanılmaya ihtiyaç duyulması,

e. Kullanılması halinde alışkanlık ve iptila doğurması yanında kesilmesi sonucu kriz vermesi

f. Milletlerarası sözleşmelerde belirtilmesi gerekir.

Uyuşturucu madde bağımlılığının ise üç özelliğinin olduğunu görmekteyiz;

a. Uyuşturucu maddenin sağlanması ve kullanılması için önüne geçilmez ve dayanılmaz bir istek,

b. Uyuşturucu maddeyi kullandıkça devamlı olarak kullanımı artırma eğilimi,

c. Uyuşturucu maddelere karşı fiziki ve ruhi tutkunluk (Akbulut,1997:114).

2.1.3.2. Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması

Uyuşturucu maddeleri türlerine göre aşağıdaki sınıflandırmaya tabi tutabiliriz;

A) Afyon ve Türevleri (Opiyatlar)

1-Afyon

2-Morfin

3-Kodein

4-Metadon

5-Eroin

B) Kenevir ve Türevleri:

1-Reçine esrar

2-Toz esrar

3-Pres esrar

4-Gonca esrar

5-Likit(sıvı) esrar

C) Uyarıcılar:

1-Amfetamin

2-Kokain

3-Kafein

D) Sentetikler:

- 1-Ecstasy (MDMA)
- 2-Captagon
- 3-Methamfetamin
- 4-Lysergic Asid Diethylamid (LSD)
- 5-Gamma Hydroxybutyrate (GHB)
- 6-Ketamine Hydrochloride (Ketamin)
- 7-Phencylidine (PCP)

Sakinleřtiriciler

- 1-Barbituratlar
- 2-Trankizanlar
- 3-Sedatifler

E) Uçucu Maddeler (Emniyet Genel Müdürlüğü,26.12.2007).

2.1.4. İbtıla (Alışkanlık) Yapıcı Maddeler

Tıpta kullanılan bazı ilaçların kontrolsüz kullanılması ile kısa zamanda alışkanlık yapabildiğı, bu gibi ilaçların da suiistimali olduğı acı bir gerçektir. Bu tip ilaçların belli başlıları şunlardır:

- 1- Tembih ediciler (Amfetaminler)
- 2- Uyku ilaçları (Barbitüratlar)
- 3- Teskin ediciler (Trankilizanlar)

Bu ilaçlar genellikle bitkinlik, şişmanlama, uykusuzluk, asabiyet gibi problemlerin tedavisinde kullanılır. Alışkanlık yapan bu ilaçların suistimarı mümkündür. İlaç alışkanlığının neticesinde, şahıslarda çeşitli ruhi bozukluklar, bedeni rahatsızlıklar, cinayet teşebbüsleri, intihar teşebbüsleri hatta ölüm de görülebilmektedir (Özyazıcı,1993:94)

2.1.5. Uçucu Maddeler

Uçucu madde koklayan gençlerin yaş ortalaması 7-19 arasında değişir. Diğer uyuşturucu maddeler ile kıyaslandığında uçucu madde kullanımının başlangıç yaşı

oldukça düşüktür. Ucuz ve kolay elde edilebilir olması, yoksul kişilerin daha fazla kullanmasını doğurmaktadır.

Birçok işlerde bu tür maddeler kullanılmaktadır. Özellikle bu işlerde çalışan çocuklar ciddi bir risk altındadır. Risk altındaki işyerleri şu şekilde özetlenebilir: Ayakkabı tamircileri ve terlik imalatçıları, marangozhaneler, matbaalar, otomobil ve bisiklet tamirhaneleri, kuru temizlemeciler, kuaförler, benzin istasyonları, boyacılar (Ögel,1997:51-52).

Tahmini olarak Türkiye’de 25-30 bin arasında uçucu madde bağımlısı olduğu tahmin edilmektedir. İstanbul’da yaklaşık 5000 bali, tiner bağımlısının olduğu kabul edilmektedir. Uçucu bağımlıları daha çok büyük şehirlerde bulunmaktadır. Kırsalda hemen hemen sıfıra yakın bağımlı vardır. İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Kocaeli gibi büyük ve göç alan şehirlerimiz ülkemizde sokak çocuklarının ve uçucu bağımlılarının en yüksek olduğu illerimizdir (Kocatepe,1995:44).

2.2. Dünyada Madde Bağımlılığı

2.2.1. Sigara Bağımlılığı

Sigara içme alışkanlığı dünyadaki en büyük önlenabilir halk sağlığı sorunudur. Sigara dumanında 4000’in üzerinde kimyasal madde bulunmaktadır (Berkem ve İpek,2002:1). Dünya genelinde 1 milyar 250 milyon kişinin sigara içtiği tahmin edilmektedir. Dünyada her yıl 4,5 milyon insan sigara nedeniyle yaşamını yitirmektedir ve bu sayının 2020 yılında 8,5 milyona, 2025-2030 yılları arasında 10 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir (Aktaş,2005:7).

1970–1985 yılları arasında dünya çapında sigara tüketimi %7,1 oranında artarken İngiltere’de %25, ABD’de %9 oranında azalmıştır. Ülkemizdeki artış oranı ise yaklaşık %10 dolaylarındadır. Bu oran Asya ülkelerinde %22 iken, Latin Amerika ve Afrika’da daha da yüksektir. Bu da tüketimin daha çok gelişmekte olan ülkelere arttığını göstermektedir (Barış,1999:81).

Amerika’da yapılan istatistikler, sigara kullanımının önlenabilir ölüme sebep olmakta olan hastalıklarda başrol oynadığını göstermektedir. Sigara, Amerika’da yaklaşık olarak Amerika da her yıl 440,000 kişinin ölümüne sebep olmaktadır. Son yıllarda

sigara nedeniyle ölen 12 milyon insanın 4,1 milyonu kanserden, 5,5 milyonu kardiyolojik hastalıklardan, 2,1 milyonu solunumla ilgili hastalıklardan, 94 bin çocuk ölümü ise hamile iken sigara içen kadınlardan kaynaklanmıştır (NIDA., 10.02.2008).

2.2.2. Alkol Bağımlılığı

II. Dünya Savaşından sonra dünya genelinde alkolizm oranı hızlı bir artış göstermektedir. Alkolizm sıklığı çeşitli toplumlarda %1-10 arası değişmekle beraber İngiltere’de %3, İskoçya’da %15, A.B.D.’de %5, Fransa’da %4 dolaylarındadır.

Şili’de tedavi hizmetlerine ayrılan bütçenin %30’u alkoliklere aittir. Uruguay’da %30’u akıl hastalarına ait olup, bunların %50 sini alkolikler oluşturmuştur.

Son yıllarda alkol kullanımındaki artış, Asya’da %500, Afrika’da %400, Latin Amerika’da %200 ve Türkiye’de 1986’ya göre son 10 senedeki artış %350’dir.

Alkol kullanım oranları yerleşim birimlerine göre de değişim göstermektedir. Büyük şehirlerde alkol kullanımı köy ve kasabalara göre çok fazladır (Hacıoğlu,1994:30–31).

A.B.D. National Safety Council’in (Amerikan Milli Güvenlik Konseyi) yaptığı araştırmadan, son 10 yıl içinde sarhoşluk yüzünden olan trafik kazalarını gösteren istatistiklerinden ölümle sonuçlanan her 4 kazadan 1’inde şoförün veya yayanın alkol aldığını öğreniyoruz (Hacıoğlu,1994:22). ABD’de her yıl 25 bin kişi içkili araba kullanma sonucu ölmektedir. Alkolün neden olduğu intihar ve adam öldürme olayları yılda 15 bine ulaşmakta, 20 bin kişi de alkole bağlı organik hastalıklardan ölmektedir. Bu ülkede 10 milyonun üzerinde alkolik bulunduğu saptanmıştır. Bunun iki katı insan da aşırı içen, sorunlu içicilerdir ki toplam olarak ABD’de nüfusun yüzde 12’si aşırı içenlerle alkoliklerden oluşmaktadır (Yörükoğlu,1996:290).

ABD’de yapılan başka bir araştırmaya göre, içkiden dolayı ABD’nin yılda kazandığı her 1 dolara karşılık 4,41 dolar ekonomik zararın oluştuğu anlaşılmıştır. Üretim kaybı, içkinin yol açtığı hastalıkların tedavisi, sarhoşluk nedeniyle oluşan kazalar, yangınlar ve işlenen suçlar, alkolün zararlarını anlatan eğitim masrafları oluşan ekonomik zararın içindedir (Özyazıcı,1993:78).

İngiltere’de intihar girişimlerinin %80’i, cinayetlerin %50’si, yangın nedeniyle oluşan ölümlerin %80’i, trafik kazalarının %40’ı, boğulmaların %15’i alkol kullanımıyla

ilişkilidir. Yine İngiltere’de her üç boşanmadan birinde, her üç çocuk suiistimalinin birinde ve bütün hastane başvurularının %20-30’unda alkolün etkisinin olduğu bilinmektedir (Uludağ,2003:1).

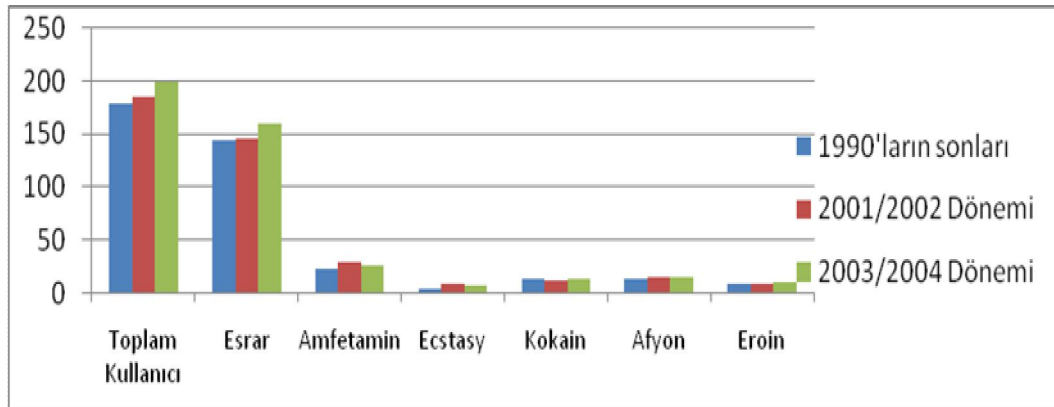
İçki tüketiminin her ülkede artış gösterdiği bilinmektedir. Örneğin, 1980 yılında Fransa’da yılda kişi başına düşen alkollü içki tüketimi 15 litre, İtalya’da 15, ABD’de 10, İsveç’te 9, Japonya’da 5, Türkiye’de ise 2,5 litre idi. Bu sıralamada Türkiye en altta yer almakla birlikte alkol tüketimi ülkemizde yıldan yıla hızlı bir artış göstermektedir.

Sigara, çay, kahve, kola da alışkanlık yapan nesnelerdir. Sigara ve kahve içen kimse bunları belli ölçüde sürekli kullanır. Alıştığı kadar içemezse veya bulamazsa tedirgin olur, sıkıntı çeker, işi gücü bırakıp sigara, kahve arar. Yani ruhsal bağımlılık söz konusudur. Ancak bu tür bağımlılıkta alınan madde ölçüsü değişmez (Yörükoğlu,1996:293-294).

2.2.3. Uyuşturucu Madde Bağımlılığı

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Raporu’na göre dünyada 200 milyon insan uyuşturucu kullanıyor (Diyanet Dergisi,1999:14). Uyuşturucu kullananların 140 milyonu esrar, 43 milyonu kokain, 8 milyonu eroin, 9 milyonu da diğer uyuşturucu maddeleri kullanmaktadır (Kocatepe,1995:58).

Tablo 4. Dünyada Uyuşturucu Madde Kullananların Sayısı

Kaynak: E.G.M. 2005 Raporu (2006:117) (UNODC 2005 yılı Dünya Uyuşturucu Raporu Verileri)

Birleşmiş Milletler tarafından; piyasa satış fiyatları, toplam yakalama ve kayıplar göz önünde tutularak yapılan tahminlere göre, Dünyada uyuşturucu trafiğinden elde edilen ciro üretim seviyesinde 13 milyar dolar, toplam satış seviyesinde 94 milyar dolar ve perakende satış piyasasında 322 milyar dolar olmak üzere 429 milyar dolarlık bir seviyeye ulaşmıştır. Bu miktarın büyüklüğü, dünyadaki 184 ülkeden 163'ünün milli gelirinden yüksektir. Yasadışı yollarla gerçekleştirilen ve kara para olarak adlandırılan bu tür gelirlerin kayıt altına alınamadığı, vergilendirilemediği, büyük bir kısmının uyuşturucu, organize ve terör suçlarının finanse edilmesinde kullanıldığı konusunda kuvvetli veriler mevcuttur (E.G.M.,2005:119).

İkinci dünya savaşından sonra, özellikle Amerika'da yaşanan bunalım döneminde madde kullanımı başlamıştır. Uyuşturucu madde kullanımının yaygınlığı, ülkeler arasında önemli farklar göstermesine rağmen, özellikle Batı Avrupa ülkelerinde sürekli artma eğilimindedir. 1970'lerde Hollanda da gençler arasında kullanım oranı %6-7 iken, 1980'de %20'lere çıkmıştır. Aynı yıllarda Almanya, İsviçre, Amerika'da büyük sıçrama yaparak genç nüfusun %15-20'si uyuşturucu madde kullanır hale gelmiştir (Berkem ve İpek,2002:4).

Uyuşturucu kullanmaya alışan kimse, günlük uyuşturucu ihtiyacını giderebilmek üzere harcayacağı parayı bulmak için hırsızlık, gasp, soygun, dolandırıcılık ve fuhuş yapmak mecburiyetinde kalmaktadır. Çünkü uyuşturucu çok pahalıdır. Bağımlı olanların ekserisi aynı zamanda satıcıdırlar. Kendisinin ihtiyacı olan parayı bulabilmesi için, yeni kullanıcıları, gençleri, kendi arkadaşlarını bu batağın içine çekmekten çekinmezler. Bağımlı olan kimse daha sonra dağıtıcı (satıcı) oluyor. Bu da gençler arasında çığ gibi büyüyor (Diyanet Dergisi,1999:12).

2.3. Türkiye'de Madde Bağımlılığı

2.3.1. Türkiye'de Sigara Bağımlılığı

Ülkemizde yapılan araştırmalar alkol ve sigara tüketiminin artan nüfusa oranla daha büyük ölçüde artmakta olduğunu göstermektedir (Mangır ve diğ.,1992:1). Dünya Sağlık Örgütünün son verilerine göre ülkemizde yılda kişi başına 15 kilo tütün ve 100 paket sigara tüketilmektedir. Ülkemizin ithal ettiği yabancı sigara tüketimi 1984'de

%15 iken bu oran 1991’de %24’e ulaşmıştır. Aynı yıllar içerisinde Pazar payları %17,1’den %33,6’ya çıkmıştır (Barış,1999:80).

1999 yılında Türkiye, sigara tüketiminde dünya 4. olmuştur. Ülkemizde her yıl 500.000 kişi sigaraya başlamaktadır (Kocatepe,1995:20-21).

2.3.2. Türkiye’de Alkol Bağımlılığı

Bira genellikle alkolizme başlangıç teşkil etmektedir. Bira Türkiye’deki toplam alkollü içki tüketiminin 4/3 ünden de fazlasını teşkil etmektedir(Özyazıcı,1993:67).

İstanbul’da 1999 yılında sonuçlanmış 3060 boşanma olgusu incelendiğinde, boşanma nedenlerinden ilk sırayı şiddetli geçimsizlik, ikinci sırayı alkol kullanımı, üçüncü sırayı da cana kast ve kötü muamelenin aldığı görülmüştür (Uludağ,2003:2).

Ülkemizde yapılan bir araştırmaya göre, hastaların büyük çoğunluğu alkollü profesyonel bir yardım almadan kendi kendine bırakmayı denemektedir. Hastaların tedaviye gelmelerini en çok aile ilişkilerinde yaşadıkları sorunların etkilediği belirlenmiştir. Bunu sağlık sorunları yaşamaları, sosyal ilişkilerde sorun yaşamaları, maddi sorunlar yaşamaları, iş hayatında sorunlar yaşamaları, alkolden kurtulmak istemeleri, alkollü azaltmak istemeleri, gelecekle ilgili kaygı duymaları ve yasal sorunlar yaşamaları izlemektedir (Uludağ,2003:76).

2.3.3. Türkiye’de Uyuşturucu Madde Bağımlılığı

AMATEM verilerine göre 1983-1986 yıllarında ilk kullanılan madde olarak %62.2 oranında bulunan psikotrop ilaçlar daha sonraki yıllarda düşük oranlarda bulunmuştur. Bunun nedeni, 1985 yılından beri psikotrop ilaçlar için uygulanan “3 lü” kırmızı-yeşil reçete kullanımıdır (Akçal,1998:36).

AMATEM’e 1996 yılı ilk altı ayında başvuran kişilerin %10’u yurtdışında yaşayan Türklerden oluşmaktadır.

Bu ülkelerde yaşayan Türk bağımlıların tedavi için bulundukları ülkede var olan kurumlardan daha çok Türkiye’yi seçtiği görülmektedir. Bunun nedenlerinin en önemlisinin dil ve kültürel farklılıklardan dolayı o kurumlardan yarar görmeyeceği inancı olduğu söylenebilir. Bir diğer önemli etken ise, bulundukları ülke tarafından

madde kullanımı nedeni ile sınır dışı edilme ya da işten çıkartılma tehdidi altında olmalarından kaynaklanabilir (Verimli,1997:71).

Ülkemizde yapılan bütün çalışmalar en sık olarak kullanılan uyuşturucu maddenin esrar olduğunu göstermektedir. Esrar kullanımının yaygınlığı konusunda somut bir görüş öne sürmek mümkün görülmemekte ise de, toplumun bazı kesimlerinde yaygın olarak kullanıldığı, bağımlılık düzeyinde olmasa bile fırsat buldukça esrar kullananların sayısının umulandan fazla olabileceği değerlendirilmektedir (Akçal,1998:36).

İkinci sırada en sık olarak kullanılan uyuşturucu madde, uçucular adı altında toplayabileceğimiz maddelerdir. Bunlar arasında bally, UHU gibi yapıştırıcılar, tiner gibi çözücüler ve benzin, gaz gibi uçucu maddeleri sayabiliriz.

Uçucu maddelerin kullanılması, elde edilebilirliğinin kolaylığı ve ucuzluğu nedeniyle özellikle sosyo-ekonomik düzeyi düşük kesimlerde ve sokaklarda yaşayanlar arasında yayılmaktadır.

Sentetik uyuşturucular adı altında toplanan maddelerden ecstasy kullanımı ülkemizde giderek yaygınlaşmaktadır. Ecstasy özellikle ekonomik durumu daha iyi olan toplumsal kesimlerde, eğlence amacı ile kullanılmaktadır.

Kokain kullanımı halen ülkemizde yaygınlaşmamıştır. Bunun nedenlerinden birisi kokainin fiyatının oldukça yüksek olmasıdır (Verimli,1997:61-62).

2.3.4. Türkiye’de Uyuşturucu Madde Kullanma Yaşı

AMATEM’in 1991-1993 yılları arasında yapmış olduğu çalışmaya göre, AMATEM’e yatan 1057 hastadan elde edilen verilere dayanarak yaş gruplarına göre yapılan incelemede; en kalabalık grubu 447 vakaya denk gelen 16-20 yaş grubunun oluşturduğu, bu grubu 332 vaka ile 15 yaş altı grubunun takip ettiği belirlenmiştir. Bu iki grup birleştirildiğinde %73.7 gibi bir oran elde edilir ki, bu oran uyuşturucu maddeye başlama yaşının 20 yaş altında yoğunlaştığını göstermektedir (Akçal,1998:34).

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şube Müdürlüğünce 1997 yılında uyuşturucu bağımlılığına yönelik olarak gerçekleştirilen ve 1243 şahsı kapsayan 3 aylık anket sonuçları aşağıdaki gibi çıkmıştır:

Tablo 5. Uyuşturucu Madde Kullanma Yaşı

YAŞ	SAYI	YÜZDE
< 16 Yaş	91	7.3
16-30 Yaş	880	70.8
31-45 Yaş	245	19.7
46-65 Yaş	25	2
> 65 Yaş	2	0.2

Kaynak: (Akçal,1998:34).

Polis kayıtlarına göre bu sonuçların değerlendirmesinden de anlaşılacağı üzere, 25 yaş altı grubundaki gençler, AMATEM'in istatistiklerine benzer bir şekilde, uyuşturucu madde bağımlılığında en büyük risk grubunu oluşturmaktadır (Akçal,1998:35).

2.4. Madde Bağımlılığının Oluşma Nedenlerini Açıklayan Yaklaşımlar

2.4.1. Psikolojik Yaklaşım

Freud'a göre insan geliştikçe ağız dönemine ilişkin nesneler yön ve biçim değiştirir. Çocukluk döneminde doyum sağlayan su, süt, anne memesi gibi nesneler, ileri yaşlarda alkol, sigara ve maddeye dönüşür. Böylece doyum sağlama ve hazza ulaşma nesneleri alkol, sigara ve uyuşturucu olur (Ögel,1997:54).

Bu yaklaşıma göre alkolizm bilinçsiz duygusal bir problemin göstergesidir. Freud çocukluktan kalan güçlü oral dönem saplantısının alkolizme neden olduğu ve alkolün oral doyum sağladığı inancındadır (Mangır ve dig.,1992:26).

Freud'un psikanaliz (ruhsal çözümleme) öğretisine göre, libido adı verilen, doğuştan gelen, haz veren, uyum sağlayan, kişiliği ve davranışları oluşturan, yaşam boyu süren ruhsal gücün gelişmesi ağız (oral) dönemiyle başlar. Erken ve geç ağız dönemlerindeki gelişme sürecinde kişilik yapısı ağız dönemiyle ilgili özellikler kazanır.

Erken ağız döneminde doyum kaynağı ağız, dudaklar ve dildir. Amaç emmedir. Geç ağız döneminde doyum kaynağı ağız, çene ve dişlerdir. Amaç diş geçirmek, ısırma ve kemirmektir.

Erken ya da geç ağız döneminde bağlanma, saplanma, takılıp kalma ya da bu döneme geri dönme sonucu ağız benlik yapısı, karakteri ortaya çıkar. Bu kişilik yapısının başlıca özelliklerini bağımlılık, açgözlülük, çok konuşma, aşırı duygusallık, karamsarlık, kötümserlik, düşsel, gerçek dışı tasarımlar, alkol ve madde kullanımına ve bağımlılığa yatkınlık, saldırganlık, başkalarına acı veren sadistik davranışlar oluşturur (Köknel,1998:208). Çocukluk çağında kimi kez kaygı ve sıkıntı yaratan bir engelden kurtulmak, kimi kez de ilgi çekmek için ortaya çıkan şiddetli karın ağrısı, bulantı ve kusma, libidonun ağız döneminde takılması olarak yorumlanabilir (Köknel,1998:213).

Alfred Adler'e göre insan davranışlarını belirleyen aşağılık duygusudur. Güçlü olmak, yeterlilik, üstünlük duyguları insan gelişiminde ve davranışlarında önemli belirleyici roller üstlenir. Katı bir eğitim, doğuştan sakatlıklar, sosyal hayatta ve iş çevresinde başarısızlıklar, karşı cins ile olan ilişkilerde yaşanan hayal kırıklıkları insanda büyük karmaşa yaratır. Bu karmaşayı çözemeyenler alkol ve uyuşturucu maddelerle bu eksikliklerini kapatmaktadırlar.

İnsanın yaşamı boyunca annesinin rahmindeki rahatı, güveni ve huzuru aradığını temel alan görüşün yaratıcısı Otto Rank, anneden kopma ve ayrılma duygusunu büyük bir kaygı olarak yaşayan insanların bu duyguyu bastırmak ve tekrar anne içindeki dönemlerine dönerek rahatı ve huzuru yakalamak amacıyla uyuşturucu maddelere yöneldiğini ileri sürmüştür (Ögel,1997:54).

Mendoza, cinsel içgüdünün doyumunun bağımlılık yapıcı maddenin alınmasıyla sağlandığını açıklar. Burada içilen alkol, ağızdan, burundan ve damar yoluyla alınan uyuşturucu ya da uyarıcı madde, bağımlının cinsel doyuma ulaşmasını, cinsel haz almasını sağlar.

Bu tür maddeleri uzun süre kullananlarda cinsel ilginin, isteğin azalması ve cinsel soğukluğun ortaya çıkmasında, içsalgı bezlerine ilişkin bozukluklar yanında, bu maddelerin cinsel doyumunu sağlayan bir nesne durumuna gelişinin önemli rolü vardır. Başka bir deyişle, karşı cinse yönelmesi gereken cinsel içgüdü bu maddelere yönelir. Dıyım nesnesi olarak karşı cins yerine alkol, uyuşturucu ya da uyarıcı maddeler geçer. Bunların elde edilmesi davranışların tek amacı olur (Köknel,1998:209-210).

Psikoseksüel gelişim dönemlerinde eksikliği duyulan sevgi ve güven eksikliği, yetişkinlik döneminde yaşanan kaygının bastırabilmesi ve bu duygu ile başa çıkabilmek amacıyla insanın uyuşturucu maddelere yöneldiğini ileri sürebiliriz (Ögel,1997:55).

Sigara bağımlısı olanların erken çocukluk dönemindeki ruhsal gelişmelerinde saplantılar, takıntılar bulunmuştur. Anne çocuk ilişkilerindeki bozukluk, çocukla soğuk, uzak ve katı iletişim ve aşırı denetleyici tutumun saplantı ve takıntılara yol açtığı, bu durumun çözümlenmeden uzun süre devam etmesi sonucunda kişinin engellenmeler karşısında kaygıya düştüğü görülmektedir. Bu durumda sigara, bu kaygıdan kurtulmak için bir sığınak olmaktadır (Mangır ve diğ.,1992:18).

2.4.2. Davranışçı Yaklaşım

Davranış bilimciler sürekli alkol almayı öğrenilmiş bozuk bir davranış olarak görürler (Mangır ve diğ.,1992:27). Alkol aldıkları zaman, fizyolojik alkolizmadan dolayı ileri derecede rahatlık hissedenler, içmenin kültüre bağlı olduğu bir ortamda yaşayanlar, çatışmaları ve başarısızlıklarıyla başarılı mücadele edemeyen kişiler alkol almayı bir davranış şekli haline getirmişlerdir (Yıldız,1984:26)

2.4.3. İnsancı-varoluşçu Yaklaşım

Bu yaklaşımda dışlanmış, hiçbir yere getirilememiş, kendi kimliklerini bulamamış kişilerin alkole yöneldiklerini belirtmektedir. Bu yaklaşıma göre alkoliklerin alkol aldıkları zaman oynadıkları rolün kendi beğenmedikleri gerçek benliği dışında farklı bir rol olduğu sayılıdır (Mangır ve diğ.,1992:28).

2.4.4. Biyolojik Yaklaşım

Klinik gözlemlere göre, alkolizm adayları, sürekli alkol kullanmaya başlamadan önce alkole karşı yüksek dayanma gücüne sahiptir; bu kişiler daha fazla miktarda içseler bile otomatik belirtiler (yüz kızarması, çarpıntı, bulantı, kusma vb.) ve sarhoşluk belirtileri daha az olmakta, bu nedenle daha çok ve daha kolay içebilmektedirler. Bu kişilerin alkolik olma riski yüksektir.

Alkolik anne ve babaların çocuklarında, alkolizm yanında çeşitli psikiyatrik rahatsızlıklar ve suç işleme durumu görülmektedir. Kişilik bozuklukları ve ölüm

olayları bu çocukların özellikleridir. Nöro-Psikiyatri servislerinde muayene edilen çocukların %50 sinin baba ve/veya anneleri alkoliktir (Hacıoğlu,1994:20).

Alkol gibi, madde kullanan ve bağımlısı olan gebelerin bebeklerinde de doğuştan madde bağımlılığı görülür. Bu risk eroin ve benzeri afyon grubu madde bağımlısı olan gebe annelerin yeni doğan bebeklerinde çok yüksektir (Köknel,1998:193).

Williams alkoliklerde soyaçekimle geçen, çeşitli besinler, su tuz ve vitaminlerden yararlanmayı engelleyen bir enzim bozukluğu olduğu görüşünü savunmuş, alkolün söz konusu maddelerin eksikliğinden doğan açığı kapattığını ileri sürerek, alkoliklere protein ve vitamin miktarı yüksek besinler verilmesini öğütlemiştir (Köknel,1998:191).

Batı ülkelerinde yapılan araştırmalara göre alkolik ana babaların çocuklarının alkolizme yönelme olasılığı çok yüksektir. Böyle evlerde büyüyen çocukların yarısı alkolik olmakta, yarısı da davranış bozukluğu göstermektedir. Bu gençler karşılaştıkları sorunları ana babaları gibi alkole sığınarak çözmeye çalışırlar (Yörükoğlu,1996:294).

Amark, Brosseau, Deshaides gibi bazı araştırmacılar alkoliklerin soyunda, sadece alkolik değil, akıl hastalığı, karakter ve mizaç bozukluğu, gösterenlerin oranının yüksek olduğunu belirtmişlerdir (Yıldız,1984:28).

Alkol bağımlılığının kalıtsal etkenler ile ilişkili olduğuna dair ciddi veriler vardır. Ancak uyuşturucu madde kullanımında ya da bağımlılıkların gelişiminde kalıtsal etkenlerin rolü üstüne yeterli bilgiler yoktur (Ögel,1997:57).

2.4.5. Toplumsal ve Kültürel Yaklaşım

Bu yaklaşım, toplumsal yapıda var olan bazı ritüellerin alkol tüketimini teşvik ettiğini veya alkol almaya sebebiyet verdiğini ifade etmektedir. Bunun bir yansıması olarak kültürel yapının teşkilinde dinin etkisi vurgulanarak bu yaklaşımda Protestanlarda alkolizmin düşük olduğu ifade edilmiştir. ABD’de gerçekleştirilen bir çalışmada beyazlar ve Yerli Amerikalılar en çok alkol tüketen bireylerdir. Afro- Amerikalılar ve Asyalılar en az düzeyde alkol tüketicisi ve Hispanikler (İspanyol ve Latin kökenliler) ise orta düzeyde tüketici olarak görülmektedir (White and Jackson,2004-2005:185).

Alkolizmin iktisadi faktörlerle yakın ilgisi vardır. Alkolizm oranı yüksek ve düşük seviyedeki toplum kesiminde orta sosyo ekonomik seviyeye göre daha çok görülmektedir.

İşleri gereği alkolle temasta olan kişiler; garsonlar, meyhaneciler, alkol üretim fabrikasında çalışanlar, bira yapanlar vb. arasında alkolizm oranı daha yüksektir. İskoçya’da alkolizm seviyesinin yüksek oluşu içki sanayinin gelişmesindendir.

Toplumun alkol almaya bakış açısı da çok önemlidir. Toplumun geneli içki içiyorsa böyle bir ortamda alkol içmek istemeyen biri dahi içmek zorunda kalabilir. Alkolizm kadınlar arasında erkeklere oranla daha az görülmektedir (Hacıoğlu,1994:22-25).

Anne babanın sigara içip içmemesi de önemli bir unsurdur. Yapılan araştırmalar sigara içen anne babaların çocuklarında bu alışkanlığın daha fazla yerleştiğini göstermiştir (Mangır ve diğ.,1992:17).

Aile ortamında sürekli içki içen bir baba veya anne çocuklar için bir model oluşturmaktadır. Çocuk küçük yaşlardan itibaren içki içilmesini örnek almakta ve yetişkin olduğunda kendisi de alkol kullanmaya başlamaktadır (Hacıoğlu,1994:21).

2.5. Bağımlılığa Yatkın Kişilik Tipleri

Herhangi bir maddeye tutku derecesinde bağlanmış olan kişilerin her birinin ruhsal yapısında temelde bir hoşnutsuzluk, bir huzursuzluk yatmaktadır. Bunların ilk çocukluk yaşantıları ve ilk çevreleri ile ilişkilerinde kişilik oluşumlarını olumsuz yönde etkileyen öğelerin varlığı nedeniyle kişilik yapılarında zayıf kalmış yanların bulunduğu görülmektedir. Daha sonraki yaşam olayları içinde iç veya dıştan gelen zorlayıcı durumlarla karşılaşıldığında, bu kişiler şu ya da bu biçimde bir davranış bozukluğu göstermeye daha yatkın bulunmaktadır (Koptagel,1982:1048).

Psikolojik teoriler bireylerin adı geçen maddeleri rast gele değil, psikolojik ihtiyaçlarına göre seçerek bağımlılık gösterdiklerini kabul etmektedir. Ayrıca psikolojik açıdan alkoliklerin kişilik yapıları incelenerek, alkol içme nedenleri araştırılmış, bu alanda çalışan Kesler ve Malton alkoliklerin kişilik yapılarını beş gruba ayırmışlardır. Bunlar olgun olmayan kişilik, cinsel sorunları olan kişilik, kendi

kendini cezalandıran kişilik, kendini benliğinin isteklerine bırakan kişilik ve kendini dışa vuran kişilikler olarak sayılmıştır.

Psiko analitik teorilerle alkol problemini açıklamaya çalışan Freud, bireyde çocukluktan kalan psiko-seksüel gelişmenin oral devresindeki ketlenme (bastırma) nedeniyle ortaya çıkan bir doyum şekli olarak kabul etmiştir. Buna göre alkol bireyin ruh halinde değişiklik yaparak, düşüncenin yönünü değiştirmektedir. Bundan dolayı alkol bireyin gerçeklerden kaçışını sağlar ve süper ego alkol içinde çözülür. Böylece bireyin bilinçaltındaki bastırılmış duyguları ortaya çıkar. Bu yaklaşıma göre alkolizmin nedeni bireyin kendisini sürekli güvensiz hissetmesi ve güvensizlik içinde olduğunu sanmasıdır.

Kişilikle ilgili önemli bir neden olarak da bireyin kendisini değersiz hissetmesi, kendisinden nefret etmesi ve kendi benliğinden kaçması gösterilmiştir. Bu tip insanların kendini değersiz bulması, özünde bir eksiklik olduğunu düşünmesi, bireye acı veren bir algılama olduğundan, bireyin kendini iç gerçekliliğiyle teması kesmek için çeşitli yollar denemesi gösterilmiştir. İşte birey böyle dönemlerde alkol ve madde kullanmayı bir çözüm yolu olarak görmektedir.

Kişilikle ilgili başka bir neden olarak içten denetimli olmaktan çok, dıştan denetimli kişilik özelliğine sahip olanların daha kolay bağımlı hale gelebildiği kaydedilmiştir. Bu kimselerin karşılaştıkları problemleri ancak dıştan birinin çözebileceğine inandıkları belirtilmiştir (Doğan,2002:59-60).

2.5.1. Madde Bağımlılığında Kişilik Yapısının Rolü

Alkolizmin sebebinin ne olduğu kesin olarak belirlenememiş olsa da en azından alkoliklere özgü kişilik yapıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun neticesinde alkoliklerin nevrotik karakterden, normal kişiliğe kadar geniş bir kişilik spektrumu gösterdiği bazı araştırmacılar tarafından kabul edilmektedir. Bu spektrum içine nevrotik kişilik, içedönük kişilik, gizli homoseksüel eğilimler, psikotik kişilik ve antisosyal kişilik, agresif kişilik yapısı gibi özellikler de girmektedir (Hacıoğlu,1994:85).

Bağımlı kişilerde en sık gözlenen kişilik bozukluğu antisosyal (topluma karşı) kişilik bozukluğudur. Antisosyal kişilik bozukluğu olan kişilerin başı sık sık yasalarla derde

girer. Karakola düşme, cezaevine girme, yasal olmayan davranışlarda bulunma gözlenir. Bu kişiler eleştiriye dayanamazlar, kolaylıkla öfkelenir, saldırganlık gösterirler. Kişinin temelinde antisosyal kişilik bozukluğunun bulunması, tedaviyi güçleştirmektedir (Ögel,1997:68). Anne ve babada antisosyal kişilik bozukluğu olduğunda, çocuklarda kişilik bozukluğu riskinin normal nüfusa oranla 5-10 kat yükseldiği görülmüştür. Bu tip insanlar amaca ulaşmak için kaba kuvveti, korkutmayı, yıldırma, şiddeti tek yol olarak kabul ederler (Köknel,1998:201). Çabuk parlama ve saldırgan davranışlar, gerçeklik ilkesi yerine zevk ilkesine dönüklük, olgunlaşmamış çocuksu eğilimler, cinsel sorun ve sapmalar, iyi olmayan, bozuk kişiler arası ilişkiler ve uyumsuzluk içindedirler (Yıldız,1984:19).

Bağımlı kişilerde kişilik bozukluğu oranı yüksektir. Ancak bu bulgu bütün bağımlıların bir kişilik bozukluğu içinde olduğunu ya da bağımlılığın bir kişilik bozukluğu olduğu anlamına gelmez (Ögel,1997:68).

2.6. Madde Kullanmaya Başlama Nedenleri

Merak: En sık gözlenen başlama nedenlerinden birisi meraktır.

Arkadaş: Arkadaş baskısı ikinci önemli etkidir. Bir arkadaş ortamında yapılan ısrara çoğunlukla dayanamamaktadır. Arkadaş grubunun dışında kalmak, onlardan farklı olmak korkusu yaşanmaktadır. Çivi ve Şahin'in Selçuk üniversitesinde yapmış olduğu araştırmada, sigaraya başlama nedenlerinin başında arkadaş etkisi yer almıştır (Çivi ve Şahin,1991:51).

Sorunlarla Başa Çıkmak: Bireylerin sorunları çözmek için başka yol kalmadığına inandıkları zamanlarda bağımlılık yapıcı madde kullanımının arttığı bilinmektedir.

Kendine Güven Sorunları: Bu maddeleri kullanmak gencin kendini kanıtlamasının bir yolu olarak algılanmaktadır. Genç, farklı ve değişik görünmek, bir tür beğeni toplamak istemektedir.

Maddelerin Bulunabilirliği: Uyuşturucu maddenin kolayca elde edilebilir olması, onun kullanılma oranını arttırmaktadır. Sigara ve alkol en kolay bulunabilir maddelerdir. Bunların ardından uçuşu maddeler gelmektedir.

Kişilik Özellikleri: Bazı kişilik özelliğine sahip çocuklarda madde kullanımını daha sık görülmektedir. Bu çocuklar, kişilik özellikleri olarak daha çok iki ayrı uçta yer alan çocuklardır. Bu uçlardan birisi yeterli sosyal ilişki kuramayan, içe kapanık çocuklardır. Diğeri ise hareketli, saldırgan çocuklardır. Her iki uçta madde kullanımı ve bağımlılığı riski diğer gruplara göre daha yüksek olmaktadır.

Engellenme Eşiğinin Düşük Olması: Bazı çocukların engellenme eşiği düşüktür. Engellenmeye dayanamazlar. Yine bu çocuklar ödüllendirilmeyi bekleyemezler. İstedikleri şeyin istedikleri anda olmasını beklerler. İstedikleri şey, istedikleri anda olmayınca büyük hayal kırıklığı ve öfke yaşarlar. Bunu bastırmak için de madde kullanımını yeğleyebilmektedirler.

Riski Göze Alabilen Davranış Biçimi: Bazı kişiler riskleri daha çok göze almaktadırlar. Hatta riskli şeyler yapmaktan daha çok hoşlanırlar. Madde kullanımı riskini de rahatlıkla göze alabilmektedirler.

Aile İlişkileri: Aile ile ilgili sorun yaşayan çocuklarda, madde kullanma yaygınlığı daha fazla bulunmaktadır.

Kalıtımsal Etkenler: Ebeveynleri alkol kullanan çocuklarda alkol kullanım sıklığı daha yüksek çıkmaktadır.

Sosyal Etkenler: Madde kullanımının toplum tarafından kabul görmesi, kullanım oranını daha da arttırmaktadır. Örneğin, sigara ülkemizde yaygın olarak kabul görmekte ve buna bağlı olarak da sigara kullanımı da artmaktadır.

Sosyoekonomik Düzey: Sosyoekonomik düzeyin düşük olmasının madde kullanımında etken olduğu söylenebilir. Ancak sosyoekonomik düzey tek başına madde kullanımını açıklayıcı bir etken olarak alınmamalıdır.

Eğitim Düzeyi: Ebeveynlerin eğitim düzeyi çok önemli bir belirleyicidir.

Çevre: Madde kullanımının yaygın olduğu semtlerde oturan çocuklarda madde kullanımı daha sık olmaktadır.

Yaşam Dönemleri: Bireyin bir gelişimsel dönemden diğerine geçtiği zamanlar genellikle riskli dönemlerdir. Ergenlik dönemine geçiş, yüksek öğrenime geçiş, iş

hayatına başlangıç, evlilik, şehir değiştirme, okul değiştirme, ayrılık dönemleri örnek olarak verilebilir (Ögel ve Erol:2005,32-37).

Diğer: Rahatlamak, eğlenmek, yalnızlık, büyümek arzusu, farklı görünmek ve bilgisizlik sayılabilir (Verimli,1997:69). Beşirli'nin Hacettepe üniversitesinde yapmış olduğu araştırmada katılımcıların %40,3'ü rahat edebilmek için alkol kullandığını ifade etmiştir (Beşirli,2007:109).

2.7. Madde Kullanma Aşamaları (Bağımlılık Süreci)

Çocuk madde kullanır kullanmaz bağımlı olmaz. Bağımlılık zaman içinde gelişir. İşte bu nedenle çocuk madde kullanmaya başladığı anda her şeyin bittiğini düşünmek yanlıştır. Çocuk bağımlı olmadan erken dönemde yapılacak girişimler çok önemlidir. Bu nedenle bağımlılık sürecini iyi bilmek, bağımlılığı önlemek için gerekli bir şarttır.

1. Çocuk maddeyi merak eder ve kullanır. Kullandığı zaman önce korkusu azalır. Çoğunlukla bir kez kullanan çocuk daha sonra tekrar bir kez daha dener. Her denemesinde kendi kendine bir daha denemeyeceğine ilişkin içten içe söz verir. Bu denemelerde sürekli madde kullanımını denetleyebileceği inancını taşır.
2. Bir süre sonra madde kullanımının kendisi için bir sorun haline geldiğinin farkına varır. Ancak halen bağımlı olmadığı düşüncesinde olduğu için bırakmak yönünde ciddi bir adım atmaz. Bağımlı olduğunun farkına vardığı zaman ise birçok şey için geç kalmıştır.
3. Çevresinde yer alan diğer madde kullanan çocuklar, bu hastalığın düzelmeyeceğine ve hiçbir zaman bu maddeyi bırakamayacağına onu inandırmaya çalışırlar. Bu nedenle tedaviye başvurmakta zorlanır.
4. Kendisinden önce ailesi maddeyi bırakması için kişiyi zorlar. Bu zorla yapılan tedavi girişiminin önemli bir yararı yoktur. Bir süre sonra kendisi de kurtulmaya karar verir. Başlarda, bırakmayı düşündüğü şey yalnızca kullandığı maddedir. Ancak arkadaş çevresi, yaşam biçimi ve alışkanlıklarını değiştirmesinin gerektiğini, hayatı boyunca bir daha hiçbir madde kullanmama gerçeğini düşünemez veya bilemez.
5. Tedavi tamamlandıktan sonra bir bağımlı için her şey bitmiş değildir. Bir kez daha madde denemeyi düşünebilir. İşte tehlike bu dönemde başlar.

6. Bir gün yalnızca bir kez denemek ister. Ancak madde bir kez kullanılsa bile kişi eski bağımlı günlerine geri döner.

Bu sürecin hangi noktasında devreye girdiğimizi bilmek, uygulanacak yöntem açısından önem taşımaktadır (Ögel ve Erol:2005,24-26).

2.8. Maddeler Arasında Geçiş

Genellikle madde kullanımının yasal maddelerden (sigara, alkol) yasal olmayan maddelere geçiş gibi bir çizgi izlediği araştırmalardan elde edilen bulgularda gözlenmiştir.

Araştırmalarda sigara ya da alkol kullanan bir kişinin esrar kullanma riski, sigara içmeyenlere göre 65 kez daha fazladır (Ögel ve Erol:2005,32-37).

Esrar geçiş maddesi olarak bilinir. Yani diğer maddelerin kullanımında ilk basamak esrar olmaktadır. AMATEM'e yatarak tedavi gören eroin bağımlılarının üçte ikisinin kullandıkları ilk madde esrardır (Ögel,1997:32).

2.9. Madde Bağımlılığı ve Gençlik

2.9.1. Madde Bağımlılığı ve Gençlik Dönemi

Gencin toplum içinde yetişkin rolünü almasında ailenin büyük etkisi olmaktadır. Ana babalar, içinde bulundukları yaşı göz önünde bulundurmaksızın, çocuklarının kendileri gibi yetişmesini, kendi davranış ve tutumlarını benimsemesini ve kendi amaçlarını gerçekleştirmesini istemektedirler. Gençler ise kendi yaşantılarını düzenlemekte ve inisiyatiflerini kullanmakta bağımsız olmayı arzu etmektedirler (Mangır ve diğ.,1992:7).

Ergenlik döneminde, kendine özgü yeni bir dünya kurmaya çalışan gencin, en önemli güven kaynağını arkadaşlık oluşturur. Bu dönemde yaşlılarının çocuk üzerindeki etkisi, çoğu kez ailenin etkisi kadar güçlüdür. Bazı ülkelerde daha da güçlü olabilmektedir.

Hall, Lewin, Sullivan gibi birçok kuramcı ergenlik dönemini bir fırtına ve stres dönemi olarak tanımlamıştır. Erikson, psikososyal gelişim kuramında ergenlik dönemini bir kimlik oluşturma dönemi olarak görür. Bu dönemde birey hem cinsel,

hem de mesleksel olarak kimliğini oluşturma çabası içindedir. Eğer bu dönemde her şey iyi giderse, sağlıklı bir kimlik duygusu oluşuyordur. Tersinde ise birey, bir kimlik kargaşası yaşamaktadır (Berkem ve İpek, 2002:5).

Gençler yetişkinler dünyasına katılabilmek için onlar gibi davranmak ihtiyacını hisseder. Böylece çocukluk konumundan kurtulup yetişkinler arasına katılabilecek, kabul görecektir, takdir edilecek ve büyüdüğü konusunda kendine güveni gelecektir. Kimlik arayışı içinde olan genç, sigara ve alkol kullanımı ile bu arayışa bir cevap bulunduğunu sanmaktadır (Usanmaz,1993:8).

Aslında hiçbir kuşak, ardından gelen kuşakların gelişiminden pek hoşnut kalmamış onlarla ilgili olumlu duygu ve düşüncelere sahip olmamıştır. Hemen hemen evrensel olan bu bakış açısının nedeni, bir ölçüde yetişkinlerin “ergenliğin doğasını” kavramakta yetersiz kalışları ve bir ölçüde kendi gençlik dönemlerini unutmalarıdır. Bir başka neden ise bugünün gençliğini, hala eski ölçütlere göre değerlendirmeye çalışma yanlısıdır.

Gençleri test odaklı ve ezbere dayalı bir sistem içinde yetiştiren ve plansızlığı sebebiyle onları meslek yaşamına hazırlayamayan eğitim sistemimizin bunda önemli bir rolü olduğu yadsınamaz. Ayrıca bu sistem, gençlerin okuma alışkanlığının körelmesinde de önemli bir etken olmaktadır.

Ergen, kent yaşamı içinde çocukluktan yetişkinliğe kolay geçiş yapamıyor. Benimseyeceği rol belirsiz olduğundan ya da rollerini yeterince tanıyamadığından, çoğu zaman bir kimlik bile edinemiyor. Konuyu sosyolojik açıdan değerlendiren Emre Kongar (2002), çocuğun öncelikle, erkek ve yaşlı egemen yapıdaki Türk aile sisteminde, ardından da düşünen, soru soran insanlar yerine ezberleyen, boyun eğen bireyler yetiştiren eğitim sisteminde ezildiğini savunuyor. Kongar’a göre, “dürüst modeller başarısız ve yoksul, başarılı gibi görünen modeller de dürüst olmadığı için” genç, kimliğini oluşturmada kendisine model bulamıyor. (Yavuzer,2005:10).

Sporda, okulda başarı göstermeyen, ailesiyle sorunları olan gençler içkiye yatkındırlar. Bu kişiler bencil, haz ilkesine göre yaşayan kişilerdir, engellenmeye karşı dayanıksızdırlar. Bir nesneye veya kişiye aşırı bağlılık gösterirler. Kendilerini üstün ve başarılı görme istekleri güçlüdür; o nedenle düş kırıklığına dayanamazlar.

Çocukluklarında davranış bozukluğu gösteren, dürtülerini dizginlemekte güçlük çeken gençler içinden alkolizme yönelenler çoğalmaktadır (Yörükoğlu,1996:292).

Gençlik çağının ruhsal ve toplumsal özelliklerinin gencin sigaraya başlamasında ve bu alışkanlığını sürdürmesinde önemli bir etken olduğu görülmektedir. Gençlik çağında sigaraya başlama nedenlerini, toplumdan kaçma eğilimi, kaygı, sıkıntı, arkadaş etkisi, merak, taklit, özentî, özdeşleşme, otoriteye başkaldırma, güvensizlik, yetersizlik, karşı cinsle ilişki kurma, sorumluluktan kaçma şeklinde sıralamak mümkündür (Mangır ve diğ.,1992:16).

2.9.2. Günümüz Gençliğini Etkileyen Faktörler

Günümüz gencinin özellikle büyük kentlerde yaşadığı koşulları irdeleyelim:

1. Büyük kentlerde bazı eğitimli ailelerde çocuk aşırı hoşgörölü ortamlarda, gevşek bir tutum içinde yetiştirilmektedir. Evde ve okulda bu aşırı hoşgörü ve esnek yaklaşım ortamında büyüyen genç, özgürlüklerinin sınırlarını belirlemede zorlanabilmekte ve çocukluktan bu yana her istediğini elde etmiş olmak, onu doyumsuz hale getirebilmektedir.
2. Günümüz genci, çağın gereği olarak annenin de çalışması sonucu, anne, baba ve çocuk birlikteliğinin giderek azaldığı bir etkileşim ortamında yetişmektedir.
3. Günümüz genci, dedelerinin ve büyükannelelerinin yaşamları süresince maruz kaldıklarından daha çok şiddet sahnesiyle karşılaşmakta, şiddet televizyon ve sinema kanalıyla vurgulanmaktadır.
4. Okuma alışkanlığı günümüz gençliğinde giderek kaybolmakta, gençler iletişimlerini 300–400 kelimeyle sınırlı bir kelime hazinesi içinde sürdürmektedirler.
5. Günümüz gençleri giderek kablo bağlantılı bir kuşak olma yolundadır. Bilgisayar bağılılığı gençler arasında yaygınlaşmaktadır. Genç, “yüz yüze iletişim” olanağından yoksun kalmakta, zaman zaman arkadaşlık ilişkilerini bile bu sanal ortamda sürdürmektedir (Yavuzer,2005:13–14).

Kültürel değişme teknolojik değişimin gerisinde kalmaktadır. Bu nedenle gence evde aşıl原因an değerler ile toplumdaki değerler birçok konuda çelişmektedir. Evde doğru

sözlülük, hakseverlilik, yalan dolana başvurmanın yanlışlığı öğretilmektedir. Genç ise toplumda kıyasıya yarış, bencillik, başarı ve kazanç için insanların birbirini çiğnediğine tanık olmaktadır. Evde azla yetinmesi, mutlu olmak için çok varlıklı olmak gerekmediği anlatılmaktadır. Oysa dış dünyada önemsenenler çok farklıdır. Arabalar, yalılar, yatlar, lüks ve tatlı yaşam en önemli saygınlık göstergeleri olarak sunulmaktadır. Kıyasıya bir yarış ve çabalama hep daha çok tüketmek, daha gösterişli yaşamak içindir. Bu değerler kargaşasında genç için gerçek değerler ve anlamlı amaçlar bulmak çetin bir arayış ve seçim işi olmaktadır (Yörükoğlu,1996:208).

2.9.3. Madde Kullanımı ve Alt Kültür

Alt kültür, kültür içinde kültür olup, evrensel, ulusal kültürden ayrılmıştır. Başka kültürlerle yabancılaşmıştır. Farklı amaç, beklenti, davranış, tutum, eylem, değer, yaşam biçimi, giyim kuşam, dil, sanat, müzik, tören, töre yaratmıştır. Başka kültürlerle, ulusal ve evrensel kültürle iletişime kapanmış, kendi içinde kurduğu kültürel üstünlüğe dayanarak varlığını sürdürmeye yönelmiştir.

Genç insan çağına özgü özelliklerinin, alkol ve madde kullanmaya yatkın kişilik yapısının, onu dışlayan, olumsuz aile, çevre ve ortamın etkisiyle alkol ve madde alt kültürün içine girer ya da sığınır. Böylece içinde yaşadığı ortamda bulamadığı kimliği, saygınlığı, toplumsal rolü ve yeri, dayanışmayı, paylaşmayı, amaçları, beklentileri, değerleri, ilkeleri, kuralları alt kültürde bulur (Ray,1972:5-6).

Genel olarak aile içinde, özellikle anne baba arasında iletişim bozukluğu olması, duygu ve düşünce alışverişinin bulunmaması, ilgi ve sevgi eksikliği, çocuğu ve genci ailenin dışında arayışlara sürükler. Bu arayışlar onların kötü davranışlar ve alışkanlıklar kazanmasına yol açabilir (Köknel,1998:203).

Çeşitli ülkelerde yaşayan, alkol ve madde kullanan gençlerin benzer kişilik ve aile yapıları, ortak grup amaçları, davranışları, değerleri ve tutumları olduğu göz önünde tutulursa, günümüzde bunların ortak bir kültürün etkisi altında kaldıklarını kabul etmek gerekir. Bu, insanlık tarihi boyunca değişik ülkelerde oluşmuş “alkol ve madde alt kültürü” nün çağımızın iletişim ve haberleşme araçlarından yararlanarak oluşturduğu yeni bir kültür bileşimidir. Bu araçlar yardımıyla kıtadan kıtaya, ülkeden ülkeye toplumdan topluma yayılmaktadır (Köknel,1998:226).

2.9.4. Yükseköğretim Gençliği ve Yükseköğretim Gençliğinin Temel Problemleri

Yükseköğretim gençliği, liseden sonra en az 2 yıllık yüksek okul veya 4 yıllık yüksekokul ve fakültelerde öğrenim görmektedir.

Özyurt ve Doğan'ın yapmış olduğu araştırmaya göre, yükseköğretim gençliğinin genel problemlerini aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

Sosyal değişimin sonucu kesin değer yargılarına sahip olamamaları en önemli problemlerinden biridir. Araştırmalar, yükseköğrenim gençliğinin yeni örf ve adetleri kabullenmede, yeni davranışları benimsemekte kararsız bir tutum içinde kaldıklarını, eski kuşaklarla aralarında bir yaşam görüş farkı bulunduğu ve topluma uyum sağlamada güçlük çektiklerini göstermektedir.

Beden ve ruh sağlığı problemleri yükseköğrenim gençliğinin önemli bir problemidir. Ankara Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi'ne başvuran öğrenciler arasında yapılan araştırmalarda gençlerin asabi gerginlik, karar verememe, yorgunluk, uykusuzluk, vb. şikâyetleri olmaktadır. Bu şikâyetlerin tedavisi ise yeterli olmamaktadır.

Beslenme problemleri özellikle kredi alan öğrenciler için önemli olmaktadır. Geliri az olan bu gençler yeterli kredi olmaması nedeniyle beslenme problemlerine maruz kalmaktadırlar.

Barınma ihtiyacı için Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun imkânları tamamen yeterli olmamaktadır.

Öğretim üyesi ile ilişkilerin iyi hale getirilmesinde yardımcı olacak danışma ve rehberlik hizmetleri yeterli değildir.

Kitap fiyatlarının yüksekliği de önemli bir problemdir. Özellikle tıp ve mühendislik fakültelerinin kitaplarının fiyatları çok yüksek olmaktadır. Düşük gelirli öğrenciler zor durumda kalmaktadırlar.

Gençlerin boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla yaz aylarında çalışma imkânları çok sınırlıdır. Çalışanlar da ihtisaslaşacağı meslek dalı ile ilgili yerlerde görev alamamaktadırlar.

Spor yapma imkânları çok kısıtlıdır. Hatta bazı fakülte ve yüksek okulların spor tesisi bulunmamaktadır (Özyurt ve Doğan;2002;16-17).

Kırsal kesimden ve küçük yerleşim birimlerinden büyük kentlere gelen öğrenciler okula, arkadaş çevresine, büyük kentin yaşayış biçimine hayli yabancıdır. Bu durumlara uyum bazen çok hızlı olup bunun neticesinde istenmeyen sonuçlar doğurabileceği gibi, bazen de çok zaman alarak uyum problemleri ortaya çıkacaktır.

Ailesinden ve dar çevresinin sıcak ortamından ayrılan genç, büyük kentin hayat şartlarına, çeşitli çevrelerden gelmiş arkadaşlarına, geleneksel okul yapısına benzemeyen, kampüs (yerleşke) içerisinde yer alan okuluna, yabancı kalacak. Bu da onda uyum problemini ortaya çıkaracaktır. Uyum problemi birinci sınıf öğrencilerinde daha fazladır. Bu problemi çözmek için oryantasyon (uyum) programları düzenlenmelidir.

(Korkmaz,<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/145/korkmaz.htm>,14.07.2007).

Üniversite gençleri değişime en açık olan grubu oluşturmaktadır. Genç bu değişikliklere sürekli uyum çabasıdadır. Bu çaba yurt gençliğinde daha da belirgin durumdadır. Genç ilk kez aile ve onun bulunduğu çevreden ayrılarak kendi başına kalmaktadır. Genç içinde bulunduğu sosyal konumda, kendi aleyhine ve zararına oluşan sosyal durumlardan korkmakta, çevrenin yardımı azaldığı için tek başına yüklendiği sorumlulukları ile yol göstericilikten uzak başarısızlık içindedir. Bunlara paralel olarak yurt yaşamına ilişkin hoşnutsuzluklar gerek fiziki gerekse sosyal nedenlerle iyice belirgin olup buna ilişkin sonuçlar birçok araştırma ile kanıtlanmıştır (Mangır ve diğ.,1992:12).

2.9.5. Ergenlik Döneminde Kimyasal Maddeleri Kullanma Çeşitliliği

Ergenlik döneminde madde kullanımı birbirini izleyen ve yığılmalı olarak tüketimi arttıran dört farklı evreden oluşan bir çeşitlilik gösterir. Bu dört evreyi belirleyen özellikler her evrede madde kullanımı ile ortaya çıkan duygu durumundaki değişikliklerdir. Bu evreler Tamar'a göre aşağıda belirtilen özellikleriyle ifade edilir

Deneysel kullanım (Duygu durumda oluşan dalgalanmaları öğrenme) evresi: Ergenin alkol kullandığı veya başka kimyasal madde kullandığında duygusal durumunda değişiklik olduğunu öğrenmesini ifade eder. Bu evre deneme ve araştırma evresi

söylenenlerin gerçekliğinin araştırılma evresidir. Genellikle maddelerden bir tanesinin 4-5 kereden fazla olmamak üzere kullanılmasıdır. Birçok ergen için bu deneme ikinci evreye geçişe yol açar.

Sosyal kullanım (Duygu durumundaki dalgalanmaları arama) evresi: Ergenler duygu durumlarında dalgalanmaların oluşmasının sağlanmasına devam ederler. Ergenlerin bu duygu durumlarında değişiklik isteyen akranlar da ortaya çıkar. Beraber içki tüketimi, birlikte sarhoş olma söz konusudur. Bu evre sosyal içiciliktir. İkinci evreden sonra ergen bir sonraki evreye geçmeyebilir. Bu sosyal kullanım evresinde birçok risk bulunduğu unutulmamalıdır.

Operasyonel kullanım (Duygu durumunda dalgalanma ile aşırı meşguliyet) evresi: ergende madde kötüye kullanımının geliştiği evredir. Bundan sonra bağımlılık gelişmesi olanağı artmaktadır. Burada iki tip kullanıcı grubu görülmektedir. Birinci grup zevk almayı devam ettirmek için kullanır. İkinci gruptakiler ise; maddeyi acı verici duyguları tedavi amacıyla kullanırlar. Bu aşama bağımlılıktan çok kötüye kullanımdır.

Bağımlı kullanım (Normal hissetmek için kullanım) evresi: Bu evre yaşamın devamı için kimyasal maddeye bağımlı olunan evredir. Kimyasal olarak değişikliğe uğramış içsel durum kişi tarafından normal kabul edilmektedir.

Birçok biyolojik, psikolojik ve sosyal faktörlerin etkisiyle ergen bu evrelerin birinden diğerine geçebilir. Birçok ergen madde kullanımının birinci ve ikinci evresinde kalırken, çok daha az bir kısmı operasyonel ve bağımlı kullanım evresine geçer. Bu evrelerden daha az sorunlu evreye geçme veya tamamen kullanım kesilmesi genellikle dıştan gelen bir müdahale mümkün olmaktadır, kendiliğinden gerileme olması çok ender görülen bir durumdur (Tamar ve Ögel,1997:3-15).

2.10. Madde Bağımlılığının Diğer Etkenlerle İlişkisi

2.10.1. Dini İnançlar ve Madde Bağımlılığı

Dini inanç ve gelenekler toplumun uyuşturucu ve uyarıcı maddelere karşı tutumunu belirleyici rol oynamaktadır. Ülkemizde ve diğer ülkelerde yapılan çalışmalar dini inanç ve geleneklerin engelleyici etkisini göstermektedir (Akın,1996:14).

Eski Yunan ve Roma döneminde bağ, üzüm, şarap kutsal sayılmıştır. Bunlar adına tanrılar belirlenmiştir. Böylece şarap dinsel törenlerin kutsal içkisi olmuş, bayramlarda içmek ve sarhoş olmak geleneği doğmuştur (Yıldız,1984:40).

Alkolün yeri Hristiyanlık dininde de sürmüş, şarap, İsa'nın kanı olarak kutsal sayılmış, ancak sarhoş olmak yasaklanmıştır.

Musevilikte sarhoş olamamak kaydıyla içilmesi dinsel bir gelenek olarak kalmıştır.

Bütün bunlara karşı İslam dini, alkol içmeyi büyük bir günah olarak kabul etmiş ve kesin yasaklar koymuştur.

İslam dini dışında alkole ilk tepki M.Ö. 6. Yüzyılda Isparta'da Solon kanunlarıyla olmuştur. Bu yasalar dinsel törenleri ve sarhoşluğu yasaklamış, alkol yüzünden suç işleyenlere ölüm dahil çeşitli cezalar verilmesini emretmiştir (Yıldız,1984:6).

2.10.2. Medya, Reklâmlar ve Madde Bağımlılığı

İçki içmeye yönelik her çeşit reklam gençleri teşvik etmekte, gazete, televizyon ve dergideki reklamlarla birlikte, sokaktaki bira afişleri çocukları ve gençleri kesinlikle etkilemektedir (Diyanet Dergisi,1999:27).

Televizyonlardaki birçok dizide bir araya gelen insanlar, birbirlerine içecek bir şey ikram edecekleri zaman “içki içer misiniz?” diye sorulmaktadır. Özellikle yılbaşı eğlenceleri ve başarı kutlamaları şampanya patlatılarak, içki içilerek izleyicilere sunulmakta, çocuklar ve gençler üzüntüde de sevinçte de hep içki içen film kahramanları izlemektedir. Bazı kanallardaki yerli dizilerde de, alkol kullanımı çok yaygın ve çok normal bir uygulama olarak izleyiciye sunulmaktadır. Böylece içki, alkol herkesle her yerde rahatça içilebilecek bir meşrubat şeklinde, dolaylı olarak zihinlere yerleştirilmektedir (Diyanet Dergisi,1999:26).

Kongar'a göre (2002), Medya hiçbir ilkesi ve ahlak kuralı olmayan bir dünyayı gençlerin önüne dikeyor. Bu dünya hem sanal, yani gerçek değil, hem de etik değerlerden yoksundur (Yavuzer,2005:10).

2.10.3. Madde Bağımlılığı ve AIDS

Dünyada her gün 14000 kişi AIDS virüsüne yakalanmakta ve 8000 kişi hayatını kaybetmektedir. Günümüze kadar AIDS hastalığına yakalanan 40 milyon kişiden 25 milyonu hayatını kaybetmiştir (EGM.,2002raporu,54).

ABD.'de yapılan çalışmalarda AIDS'e yakalanan hastaların %20-35'inin madde bağımlısı olduğu saptanmıştır. Uyuşturucu bağımlılığı ile AIDS arasındaki ilişkide enjektör kullanımı sorumlu tutulmaktadır.

AIDS saptanmasından sonra bağımlının madde kullanmayı bırakmadığı, yaşam sorunlarını artırdığı, metadon tedavisi altında ise onu bırakıp tekrar eroin kullanmaya başladığı, enjektör temizliğine dikkat etmediği belirtilmiştir.

Uyuşturucu madde kullanımı ile AIDS arasındaki ilişkiyi kırmak için önleme ve koruma programları gerekmektedir. Bunlardan en önemlisi enjektör değişim programıdır. Bağımlı her gün merkeze gelerek kirli enjektörünü vermekte yerine temiz enjektörü ücretsiz olarak alabilmektedir. Ayrıca enjektörü dezenfekte edici bir madde verilerek enjektörünü değiştirmeye gelemeyen bağımlıya kolaylık sağlanmaktadır. Bağımlılara yönelik olarak AIDS'in bulaşma ve korunma yollarına ilişkin eğitim programları yürütülmektedir (Ögel,1997:76-78).

2.10.4. Madde Bağımlılığı ve Suç İlişkisi

Madde kullanımı ve suç arasında neden sonuç ilişkisi gösterilememekle birlikte, suç ile madde kullanımı arasında bir ilişki olduğu ileri sürülmüştür. Diğer taraftan madde kullanımının suça eğilimli davranışın bir parçası olduğu, ancak suça neden olmadığı iddia edilmiştir. Alkol kullanımında da suç işleme oranı normal popülasyona göre yüksektir.

Alkol bağımlılarında suç işleme oranı %68 iken, alkol bağımlısı olmayanlarda bu oran %37 bulunmuştur. Alkol kullanan ergenlerde; suç ve cinsel saldırı oranının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Diğer madde kullananlarla karşılaştırıldığında, alkol dışı diğer psikoaktif madde kullananlarda suç oranının üç kat daha fazla olduğu saptanmıştır (Ögel ve diğ, 2007).

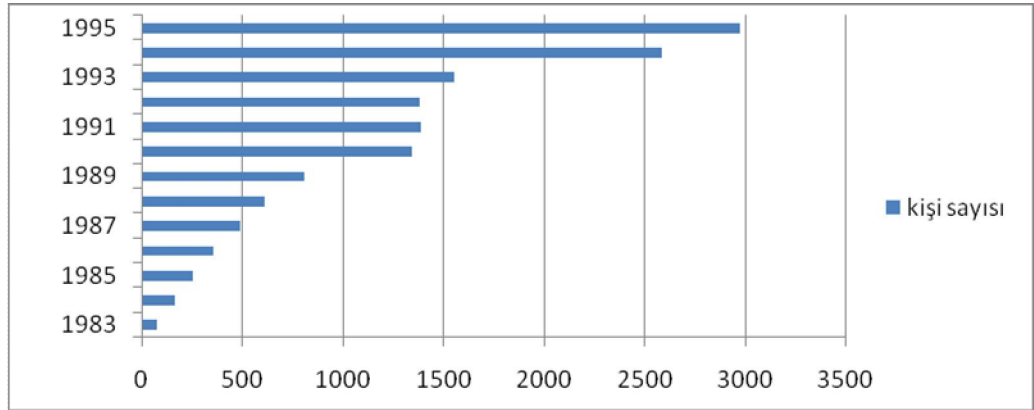
Ülkemizde erkek tutuklularla yapılan bir çalışmada örneklemin %63,5’inde cezaevine girmeden önce alkol ve/veya madde kullanımının olduğu, %36,5’inin hiçbir madde kullanmadığı saptanmıştır. Suç anında 138 kişinin (%36,2) alkol ve/veya madde kullandığı tespit edilmiş, bunlardan 63 kişi alkol, 39 kişi esrar, 44 kişi hap, 15 kişi kokain, 4 kişi uçucu madde, 36 kişi ise birden fazla madde kullandığını belirtmiştir (Uludağ,2003:24).

2.11. Bağımlılıkla İlgilenen Kurum ve Kuruluşlar

2.11.1. Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (AMATEM)

1983 yılında Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi içinde, alkol ve madde bağımlılarının tedavisi için AMATEM adıyla bir birim oluşturulmuştur (Aktuna,1997:5).

Tablo 6. Yıllara Göre AMATEM’e Yapılan Başvuru Sayısı

Kaynak: (Verimli,1997:57).

Kliniğe yapılan başvurulardaki alkol/madde oranı da önemlidir. 1990’lı yılların başında alkol kullanımı nedeniyle başvuran kişi sayısı, madde kullanımı nedeniyle başvuranlara göre çok daha yüksektir. Ancak son yıllarda bu oran madde kullananlar lehine bir değişim göstermektedir. Madde kullanımı nedeniyle gerçekleşen başvuru oranı, genel başvuru oranı içinde bir artış göstermektedir. Kullanılan madde cinslerine göre yapılan başvurular göz önüne alındığında, eroin kullananların başvuruları önde gelmektedir. İkinci sırada uçucu madde kullananlar bulunmaktadır. Kokain kullanımı ise en düşük orandadır (Ögel,1997:29).

2.11.2. Adsız Alkolikler Organizasyonu

Adsız alkolikler organizasyonu (AA) en eski kendine yardım gruplarından biridir (Yargıç,2005:19). ABD.'de hizmet gören ve alkol bağımlılarını tedavi için gayret gösteren bu teşkilat, kilise ile alakalı, tedavide din ağırlıklı hizmet etmeye çalışan bir hayır cemiyetidir (Özyazıcı,1993:70). Temeli 1935 yılında alkol bağımlıları için mevcut tıbbi tedavinin eksik olduğu bir dönemde iki kişinin içmemeyi başarmak için yardımlaşmaya karar vermeleri ile atıldığı bilinmektedir.

1990 yılında yalnız Türk üyelerden oluşan bir grup Ankara'da toplanmaya başlamışlar, AA şu an İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Eskişehir ve Bodrum'da etkinliğini sürdürmektedir (Uludağ,2003:30-31).

Adsız Alkoliklerin toplantılara katılmayı sürdürenlerde alkolden uzak durma başarısı yüksektir. 1993 yılında dünyada 2 milyon AA üyesi olduğu tahmin edilmekteydi. AA kendine yardım grubu olarak anılmayı tercih etmezler ve kendilerini “bir dostluk birliği” olarak tanımlarlar. AA toplantılarında eşitlik ve dostluk esastır. Metot ise deneyim, aktivite ve ilgilerin paylaşımıdır. AA kadın ve erkek herkese açıktır. Yaş ve eğitim sınırlaması yoktur (Yargıç,2005:19).

AA hiçbir yere bağlı olmayan, apolitik, dışarıdan ekonomik yardım kabul etmeyen, profesyonel olmayan bir birlikteliktir. Üye olmak ya da toplantılara katılmak için ücret ya da aidat alınmaz. AA'dan yararlanmak için AA felsefesini tamamıyla kabul etmek şart değildir (Yargıç,2005:19).

Bu gruplarda bulunan katılımcılar birbirini destekliyor ve iyileşiyorlar. 12 basamak grupları içinde sınıf veya meslek ayrımı yapılmamaktadır. Günümüzde yüzlerce organizasyonda 12 basamak grubunun varlığını görebiliyoruz. Önde gelen gruplar alkol ve diğer uyuşturucularla ilgili alanı kapsıyor. Adsız Alkolikler, Adsız Narkotikler ve Al-Anon (alkolik ailelerdeki bireyler için) bunlardan birkaçıdır (WHO,2008). 12 basamak terapilerinin ana odağı alkol ve madde kullanımını tamamen durdurmaktır (Tam temizlik ve ayıklık) (Yargıç,2005:19).

2.11.3. Bağımlılar Derneği

ABD ve İngiltere’de bulunan Bağımlılar Derneği (Society of Addiction) bağımlılığı önleyici, bağımlıları koruyucu ve tedavi edici görevler dışında, bağımlılık sorununa ilişkin araştırmalar yapar (Köknel,1998:263).

2.12. Madde Bağımlılığının Tedavisi

Bağımlı olan her insan, birbirinden farklı bedensel, ruhsal, toplumsal nitelikleri nedeniyle söz konusu maddeleri değişik amaçlarla, değişik süreler içinde, değişik miktarlarda kullanmış olup çeşitli bedensel ve ruhsal belirti ve yakınmalarla tedaviye gelmiştir.

Bu nedenle ortak tedavi yaklaşımının elden geldiğince bireysel ve kişisel özelliklere göre uygulanması, bağımlıların tedavisinde temel ilke olmalıdır (Köknel,1998:261).

Bağımlılık düzelir ancak iyileşmez. Kişi madde kullanmadığı sürece iyidir. Bir sorunu yoktur. Ancak madde kullandığı andan itibaren bağımlılık sorunu derhal canlanır ve her şey yeniden başlar (Ögel,1997:23).

Alkolik olan şahıs önce çeşitli tahlillerden geçirilir. Eğer başka hastalıklar yoksa ilk aşamada bazı vitaminler kullanılır. Daha sonra antidepresanlar, sıkıntı giderici ilaçlar kullanılır. Bunların haricinde vücuttaki bazı titreme ve sinirsel bozuklukların tedavisi için teskin edici ilaçlar kullanılmaktadır (Kocatepe,1995:39).

Alkolizmin tedavisi için şu anda en revaçta olan ilaç ANTABUS adlı maddedir. Bu ilaç alkol alan şahsa verildiği zaman alkolün yanma seyrini aset aldehyd diye adlandırılan seviyede durdurmakta, ayrıca bu arada şahıs içki alırsa bulantı ve kusmalara sebebiyet vermektedir.

Bu tedavi tarzı bazen bir seneyi de geçmektedir. Hasta kontrol altında olmak üzere bir yıl, belli dozda muntazaman ilaca devam etmektedir (Özyazıcı,1993:68).

Alkol bağımlılarında ortaya çıkan ciddi, tün gün süren depresif durumlarda antidepresan tedavinin kaçınılmaz bir yeri vardır (Coşkunol,1999:86).

Alkol bağımlılarının uzun süreli ilaç tedavisinde apo-morfin ve emetin, disulfiram ya da sitratlı kalsiyum karbimid gibi hastayı alkolden tiksindiren, irade gücünü arttıran

ilaçlar kullanılır. Bu tür ilaçların kullanılmasındaki amaç, kişide alkol-haz biçiminde oluşmuş olan koşullanmayı alkol sıkıntı biçiminde olumsuz koşullanmaya döndürmek, böylece bağımlının alkolden nefret etmesini, tiksinsmesini sağlamaktır (Köknel,1998:255).

Uyuşturucu bağımlılarının tedavisi oldukça özen ve önem gerektiren bir konudur. Başlangıçta uyuşturucunun bırakılmasını izleyen ve genellikle hastane tedavisini gerektiren “temizleme” (detoks) tedavisi ve izleyen rehabilitasyon süreci için daha çok psikoterapi ağırlıklı “idame” tedavisi programları gerekmektedir. Tedavi seçeneklerinden “Methadon Tedavi Programı” özel önem verilmesi gereken bir programdır. Methadon her uyuşturucu madde bağımlısının alınabileceği bir tedavi seçeneği değildir (Aktuna,1997:8). Methadon programına alınan bir bağımlının tedavi boyunca bulunduğu kentten ayrılmaması gerekmektedir. Her gün ilacın, onu izleyen klinik tarafından günlük olarak verilmesi gerekmektedir. Methadon dışında Naloksan (Narcan) ve Naltrekson (Nemeksin, Revia) gibi diğer tedavi seçeneklerinin de ülkemizde bulunması için çalışmalar yapılmaktadır (Aktuna,1997:9).

Uyuşturucu bağımlılarının tedavisi çok zor bir uğraştır. Başta Amatem vb. kuruluşlar olmak üzere hastanelerin psikiyatri klinikleri bir aylık bir programla önce arındırma, sonra motivasyon, sonra terapi ile ruhsal tedavi yapılmakta ve ihtiyaca göre sosyal ve ruhsal tedavi programları uygulanmaktadır (Kocatepe,1995:55).

Eroin, morfin, esrar LSD gibi uyuşturucu madde müptelalarının tedavisinde de, bu maddelerin terki durumunda, başka teskin edici maddeler kullanılır. Mesela morfinmanın tedavisinde, morfin kesildiği zaman, o kesilme arazlarını önlemek için, methadon adlı başka sükûnet verici madde kullanılır (Özyazıcı,1993:68).

Tedavi seçimi hastanın klinik özellikleri, tercihi, tedavi gereksinimi ve alternatif tedavi yöntemleri göz önünde bulundurularak yapılmalıdır (Uludağ,2003:26).

Bu ilaç tedavilerinin yanında, gerek alkoliklerin, gerekse uyuşturucu madde müptelalarının, yeniden o maddeleri kullanmalarını önlemek için psikoterapilerinin (ruh tedavi) yapılması gerekmektedir (Özyazıcı,1993:69). Psikoterapi daha çok alkolik şahsın hastaneye yatarak konunun uzmanları tarafından ferdi olarak veya grup olarak

ya da aile olarak tedavi ve telkine tabi tutularak yapılır. Başarı oranı pek yüksek değildir (Kocatepe,1995:39).

Tedavi için genel kanaat şudur ki, bu gibi tedavilerde şahsın içkiyi veya uyuşturucu maddeyi bırakmaya kesin niyetli olması gerekmektedir (Özyazıcı,1993:69).

Bağımlı olan insanları her şeyden önce insan olarak görmek lazımdır. Bu insanları “it, kopuk, serseri, köprü altı insanları” gibi görüp yaklaşmak, gözümüzü yummaktan, başımızı kuma gömmekten başka anlam taşımıyor (Uysal,1996:19).

Her şeyden önce olaya bakışımız değişmeli; değiştirilmediği sürece, uyuşturucu sorunu Türkiye’de giderek büyüyen bir sorun olmaya devam edecek. Doktora gelen bir insana sen hastasın diyoruz. Anne babası kendisini hayırsız evlat olarak görüyor, hatta ölse daha iyi diye düşünüyor. Öğretmenler, okuldan uzaklaştırılması gereken çok kötü bir öğrenci olarak görüyor. Din adamına göre günahkârdır; polise göre suçludur. Hâkimin karşısına çıksa mahkûm olacak; psikologun karşısına çıksa psikopat olacak. Bir sosyologun karşısında toplumun bilmem hangi katmanından gelen bir kişi olur (Uysal,1996:20).

Bağımlı kişi ile ilişkili olan herkes bağımlılık sürecinden etkilendiğinden onlarında rehabilitasyona dahil edilmesi önemli noktalardan biridir. Aile üyeleri ve arkadaşların madde kullanımı ile ilgili sorunların nasıl geliştiği, bunu sonlandırmanın güçlükleri ve iyileşme sürecinin karmaşık ve uzun bir süreç olduğu konusunda fikirleri yoktur (Coşkunol,1999:81).

Tedavi programlarının çoğu aile üyeleri ve arkadaşlarına ulaşmaya çalışır. Onlara sorun çözme tekniklerini öğretir, eğitim ve danışmanlık hizmetleri verir. Madde bağımlısındaki yaklaşıma benzer bir şekilde bunlar eğitim toplantıları, tartışmalar, film ve video gösterileri şeklinde olur (Coşkunol,1999:88).

BÖLÜM 3: ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde yer alan araştırma bulguları öncelikle öğrencilere uygulanan anket çalışmasında yer alan sorulara göre “genel değerlendirme” başlığı altında değerlendirilmiştir. Sonraki aşamada ise çapraz tablolar yer almaktadır.

3.1. Genel Değerlendirme

3.1.1. Genel Bilgiler

3.1.1.1. Öğrencilerin Fakültelere Göre Dağılımı

Anket çalışmasına toplam 826 kişi katılmıştır. Katılımcıların Fakültelere göre dağılımı; Fen Edebiyat Fakültesi %41,6, Mühendislik Fakültesi %42,0, Devlet Konservatuvarı % 16,3 oranındadır.

Tablo 7: Öğrencilerin Fakültelere Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Gerçek yüzde	Yığılmalı Yüzde
Fen Edebiyat Fakültesi	344	41,6	41,6	41,6
Mühendislik Fakültesi	347	42,0	42,0	83,7
Devlet Konservatuvarı	135	16,3	16,3	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.2. Öğrencilerin Öğretim Durumuna Göre Dağılımı

Anket çalışmasına katılan öğrencilerin %67,9'u 1. Öğretim öğrencisi, %32,1'i 2. Öğretim öğrencisidir.

Tablo 8: Öğrencilerin Öğretim Durumuna Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
1. Öğretim	561	67,9	67,9	67,9
2. Öğretim	265	32,1	32,1	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.3. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı

Anket çalışmasına katılan öğrencilerin %27,2 si 1. Sınıf öğrencisidir. %24,7 si 2. Sınıf, % 23'ü 3. Sınıf, %23,8'i 4. Sınıf, % 1,2 si 5. Sınıf ve üstü öğrencisidir.

Tablo 9: Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
1.Sınıf	225	27,2	27,2	27,2
2.Sınıf	204	24,7	24,7	51,9
3.Sınıf	190	23,0	23,0	74,9
4.Sınıf	197	23,8	23,8	98,8
5. Sınıf ve Üstü	10	1,2	1,2	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.4. Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımına bakıldığında en yüksek oranı %37,0 ile 20-21 yaş arasında olan öğrenciler oluşturmaktadır. 22-23 yaş arasında olanlar %32,0 oranında, 18-19 yaş arasında olan öğrenciler %16,6 oranındadır. 24-25 yaş arasında olan öğrenciler %10,5 oranındadır. Öğrencilerin %3,8'i 26 yaş ve üstündedir.

Tablo 10: Demografik Bulgular

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
18-19	137	16,6	16,6	16,6
20-21	306	37,0	37,1	53,7
22-23	264	32,0	32,0	85,7
24-25	87	10,5	10,5	96,2
26 ve üstü	31	3,8	3,8	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.1.5. Öğrencilerin Cinsiyetlerinin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %37,2'si kadın, %62,8'i erkektir.

Tablo 11: Öğrencilerin Cinsiyetlerinin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Kadın	307	37,2	37,2	37,2
Erkek	519	62,8	62,8	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.6. Öğrencilerin Kardeş Sayıları

Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeş olanların oranı %42,1 çıkmıştır. Öğrencilerden 3 kardeş olanlar % 27,7 oranındadır. 4 kardeş olanlar ise %13,1oranında çıkmıştır. Tek kardeş olanların oranı %5,7 çıkmıştır. 5 kardeş olanlar %5,7, 6 ve üstü kardeşi olanların oranı ise %5,7 çıkmıştır.

Tablo 12: Öğrencilerin Kardeş Sayıları

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
1 kardeş	47	5,7	5,7	5,7
2 kardeş	348	42,1	42,1	47,8
3 kardeş	229	27,7	27,7	75,5
4 kardeş	108	13,1	13,1	88,6
5 kardeş	47	5,7	5,7	94,3
6 kardeş ve üstü	47	5,7	5,7	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.7. Öğrencilerin Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşadığı Yerleşim Yeri

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversiteye kadar uzun süre yaşadığı yerleşim yerlerini incelediğimizde %48,7'sinin büyükşehirlerde, %29,9'u şehirlerde, %17,2'sinin İlçe/kasabalarda, %4,2'sinin köylerde yaşadığını öğreniyoruz.

Tablo 13: Öğrencilerin Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşadığı Yerleşim Yeri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Büyükşehir	402	48,7	48,7	48,7
Şehir	247	29,9	29,9	78,6
İlçe/Kasaba	142	17,2	17,2	95,8
Köy	35	4,2	4,2	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.8. Öğrencilerin Kaldıkları Yerler

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir oranı, %45,8'i arkadaşlarıyla evde kalıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin %24,1'i özel yurttta, %12,8'i devlet yurdunda, %11,7'si ailemin yanında, %2,7'si tek başıma evde, %2,1'i akrabalarımıla kalıyorum, %0,8'i diğer seçeneğini belirtmiştir.

Tablo 14: Öğrencilerin Kaldıkları Yerler

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Ailemin Yanında	97	11,7	11,7	11,7
Akrabalarımıla	17	2,1	2,1	13,8
Devlet Yurdunda	106	12,8	12,8	26,6
Özel Yurtta	199	24,1	24,1	50,7
Tek Başına Evde	22	2,7	2,7	53,4
Arkadaşlarıyla Evde	378	45,8	45,8	99,2
Diğer	7	,8	,8	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.1.9. Öğrencilerin Gelirini Temin Ettikleri Yerler

Araştırmaya katılan öğrencilerin gelirlerini temin ettikleri yer incelendiğinde %61,6'sı ailemden, %19,3'ü kredi alıyorum, %9,4'ü burs alıyorum, %7,6'sı kendim çalışıyorum, %1,2'si akrabalarımıdan, %0,8'i ise diğer seçeneğini belirtmiştir.

Tablo 15: Öğrencilerin Gelirini Temin Ettikleri Yerler

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Ailemden	666	61,6	61,7	61,7
Akrabalarım	13	1,2	1,2	62,9
Kendim Çalışıyorum	82	7,6	7,6	70,5
Kredi Alıyorum	209	19,3	19,3	89,8
Burs alıyorum	102	9,4	9,4	99,2
Diğer	9	,8	,8	100,0
Toplam	1081	99,9	100,0	
Kayıp değer	2	,1		
Toplam	1083	100,0		

3.1.1.10. Öğrencilerin Aylık Ortalama Harcaması

Öğrencilerin %10,3'ünün aylık ortalama harcaması 0-200 YTL arasındır. %41,6'sının 201-400 YTL arası, %31,1'inin 401-600 YTL arası, %7,4'ünün 601-800 YTL arası, %4,0'ünün 801 YTL ve üstü aylık ortalama harcaması vardır. Aylık ortalama harcaması 201-400 YTL arasında olan öğrenciler yüksek orandadır.

Tablo 16: Öğrencilerin Aylık Ortalama Harcaması

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
0-200 YTL arası	85	10,3	10,9	10,9
201-400 YTL arası	344	41,6	44,1	55,0
401-600 YTL arası	257	31,1	32,9	87,9
601-800 YTL arası	61	7,4	7,8	95,8
801 ve üstü YTL	33	4,0	4,2	100,0
Toplam	780	94,4	100,0	
Kayıp değer	46	5,6		
Toplam	826	100,0		

3.1.2. Demografik Bilgiler

3.1.2.1. Öğrencilerin Annelerinin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin büyük bir oranı ev hanımıdır. Annelerinin %16,0'sı 501-1000 YTL arası, %5,0'i 500 YTL ve aşağısı, %2,4'ü 1001-1500 YTL arası, %1,7'si 1501-2000 YTL arası, %0,4'ü 2000 YTL'den fazla maaş almaktadır.

Sadece çalışan anneleri değerlendirecek olursak, en çoktan en aza doğru, %62,9'u 501-1000 YTL arası, %19,5'i 500 YTL ve aşağısı, %9,5'i 1001-1500 YTL arası, %6,7'si 1501-2000 YTL arası, %1,4'ü 2000 YTL'den fazla maaş almaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin çoğunun 501 YTL ile 1000 YTL arasında maaş aldıklarını söyleyebiliriz.

Tablo 17: Öğrencilerin Annelerinin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
500 YTL ve aşağısı	41	5,0	19,5	19,5
501-1000 YTL arası	132	16,0	62,9	82,4
1001-1500 YTL arası	20	2,4	9,5	91,9
1501-2000 YTL arası	14	1,7	6,7	98,6
2000 YTL'den fazla	3	,4	1,4	100,0
Toplam	210	25,4	100,0	
Kayıp değer	616	74,6		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.2. Öğrencilerin Babalarının Aylık Ortalama Gelir Düzeyi

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının aylık gelir durumu incelendiğinde, %42,0'sinin 501-1000 YTL arası, %17,4'ünün 1001-1500 YTL arası, %8,5'inin 1501-2000 YTL arası, %6,9'unun 500 YTL ve aşağısı, %6,7'sinin de 2000 YTL'den fazla geliri vardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çoğunun 501 YTL ile 1500 YTL arasında maaş aldıklarını söyleyebiliriz.

Tablo 18: Öğrencilerin Babalarının Aylık Ortalama Gelir Düzeyi

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
500 YTL ve aşağısı	57	6,9	8,5	8,5
501-1000 YTL arası	347	42,0	51,6	60,0
1001-1500 YTL arası	144	17,4	21,4	81,4
1501-2000 YTL arası	70	8,5	10,4	91,8
2000 YTL'den fazla	55	6,7	8,2	100,0
Toplam	673	81,5	100,0	
Kayıp değer	153	18,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.3. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyi

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyi incelendiğinde %44,3'ü ilkokul mezunu, %23,1'i lise ve dengi okul mezunu, %12'si ortaokul mezunu, %8,4'ü üniversite mezunu, %6,8'i okuryazar değil, %4,7'si yalnızca okuryazar, %0,4'ü yüksek lisans mezunudur.

Tablo 19: Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyi

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Okur Yazar Değil	56	6,8	6,8	6,8
Yalnızca Okur Yazar	39	4,7	4,7	11,5
İlkokul Mezunu	366	44,3	44,5	56,0
Ortaokul Mezunu	99	12,0	12,0	68,0
Lise ve Dengi okul Mezunu	191	23,1	23,2	91,3
Üniversite Mezunu	69	8,4	8,4	99,6
Yüksek Lisans Mezunu	3	,4	,4	100,0
Toplam	823	99,6	100,0	
Kayıp değer	3	,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.4. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyi

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyi incelendiğinde %33,1'i lise ve dengi okul mezunu, %28,1'i ilkokul mezunu, %19,5'i üniversite mezunu, %15,3'ü ortaokul mezunu, %1,2'si okuryazar olmayanlar ile yüksek lisans mezunlarının oranıdır. %1,1'i yalnızca okuryazar olanlar, %0,4'ü doktora mezunudur.

Tablo 20: Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyi

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Okur Yazar Değil	10	1,2	1,2	1,2
Yalnızca Okur Yazar	9	1,1	1,1	2,3
İlkokul Mezunu	232	28,1	28,2	30,5
Ortaokul Mezunu	126	15,3	15,3	45,8
Lise ve Dengi Okul Mezunu	273	33,1	33,1	78,9
Üniversite Mezunu	161	19,5	19,5	98,4
Yüksek Lisans Mezunu	10	1,2	1,2	99,6
Doktora Mezunu	3	,4	,4	100,0
Toplam	824	99,8	100,0	
Kayıp değer	2	,2		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.5. Öğrencilerin Annelerinin Mesleği

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin %77'si ev hanımıdır. %7,6'sı emekli, %4,4'ü çeşitli mesleklerden, %3,8'i öğretmen, %2,3'ü memur, %1,2'si hemşire ve serbest meslek sahibidir. %2,5 oranında soru yanıtlanmamıştır.

Tablo 21: Öğrencilerin Annelerinin Mesleği

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Ev Hanımı	636	77,0	79,0	79,0
Memur	19	2,3	2,4	81,4
Öğretmen	31	3,8	3,9	85,2
Hemşire	10	1,2	1,2	86,5
Emekli	63	7,6	7,8	94,3
Serbest Meslek	10	1,2	1,2	95,5
Diğer	36	4,4	4,5	100,0
Toplam	805	97,5	100,0	
Kayıp değer	21	2,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.6. Öğrencilerin Babalarının Mesleği

Öğrencilerin babalarının mesleği, annelerinin mesleğine göre daha çeşitlidir. Burada en yüksek oranı %27,8 ile emekliler oluşturmaktadır. Serbest meslek (%16,0), memur (%12,5), işçi (%8,2), esnaf-tüccar (%6,3), en yaygın meslekler arasındadır.

Tablo 22: Öğrencilerin Babalarının Mesleği

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
İşçi	68	8,2	8,7	8,7
Memur	103	12,5	13,1	21,8
Öğretmen	28	3,4	3,6	25,3
Serbest Meslek	132	16,0	16,8	42,1
Emekli	230	27,8	29,3	71,4
Esnaf-Tüccar	52	6,3	6,6	78,0
Diğer	96	11,6	12,2	90,2

Çiftçi	30	3,6	3,8	94,0
Müdür-Yönetici	27	3,3	3,4	97,5
Mühendis	20	2,4	2,5	100,0
Toplam	786	95,2	100,0	
Kayıp değer	40	4,8		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.7. Anne Ve Babası Boşanmış/Vefat Etmiş Olanların Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %89,5'i anne ve babasının birlikte yaşadığını, %5,7'si anne babadan birinin öldüğünü, %4,4'ü anne ve babanın ayrı yaşadığını, %0,4'ü ise anne ve babadan her ikisinin de öldüğünü belirtmişlerdir.

Tablo 23: Anne Ve Babası Boşanmış/Vefat Etmiş Olanların Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Anne Baba Ayrı Yaşıyor	36	4,4	4,4	4,4
Anne Baba Birlikte Yaşıyor	739	89,5	89,6	93,9
Anne Babadan Biri Ölmüş	47	5,7	5,7	99,6
Anne Babadan Her İkisi de Ölmüş	3	,4	,4	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.8. Öğrencilerin Anne ve Baba Kavga Etme Sıklığı

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne ve babalarının kavga etme sıklığı ile ilgili soruya %36,9'u çok seyrek kavga ederler, %31'i hiç kavga etmezler, %25,2'si ara sıra kavga ederler, %3,3'ü sık, %1,7'si çok sık kavga ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 24: Öğrencilerin Anne ve Baba Kavga Etme Sıklığı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Hiç Kavga Etmezler	256	31,0	31,6	31,6
Çok Seyrek	305	36,9	37,7	69,3
Ara Sıra	208	25,2	25,7	94,9
Sık	27	3,3	3,3	98,3
Çok Sık	14	1,7	1,7	100,0
Toplam	810	98,1	100,0	
Kayıp değer	16	1,9		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.9. Öğrencilerin Çocukluk Döneminde, Babasından Sözlü veya Fiziksel Şiddet Görme Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin, çocukken babanız size veya kardeşlerinize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uyguladı mı? Sorusuna, %65,9'u hiç şiddet uygulamadı, %31,2'si ara sıra uyguladı, %1,9'u sık uyguladı, %0,8'i çok sık uyguladı yanıtını vermiştir.

Tablo 25: Öğrencilerin Çocukluk Döneminde, Babasından Sözlü veya Fiziksel Şiddet Görme Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Çok Sık Uyguladı	7	,8	,8	,8
Sık Uyguladı	16	1,9	1,9	2,8

Ara Sıra Uyguladı	258	31,2	31,3	34,1
Hiç Uygulamadı	544	65,9	65,9	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.10. Öğrencilerin Çocukluk Döneminde, Annesinden Sözlü veya Fiziksel Şiddet Görme Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin, çocukken anneniz size veya kardeşlerinize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uyguladı mı? Sorusuna, %58,2'si hiç uygulamadı, %39,3'ü ara sıra uyguladı, %1,7'si sık uyguladı, %0,5'i çok sık uyguladı cevabını vermiştir.

Tablo 26: Öğrencilerin Çocukluk Döneminde, Annesinden Sözlü veya Fiziksel Şiddet Görme Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Çok Sık Uyguladı	4	,5	,5	,5
Sık Uyguladı	14	1,7	1,7	2,2
Ara Sıra Uyguladı	325	39,3	39,4	41,6
Hiç Uygulamadı	481	58,2	58,4	100,0
Toplam	824	99,8	100,0	
Kayıp değer	2	,2		
Toplam	826	100,0		

3.1.2.11. Babanızın Annenize Karşı Sözlü veya Fiziksel Şiddet Uygulama Oranı

Araştırmaya katılan öğrenciler, babanız annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uyguladı mı? Sorusuna %80,6'sı hiç uygulamaz, %17,8'i ara sıra uygular, %0,5'i sık uygular, %0,1'i çok sık uygular cevabını vermiştir.

Tablo 27: Babanızın Annenize Karşı Sözlü veya Fiziksel Şiddet Uygulama Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Çok Sık Uygular	1	,1	,1	,1
Sık Uygular	4	,5	,5	,6
Ara Sıra Uygular	147	17,8	18,0	18,6
Hiç Uygulamaz	666	80,6	81,4	100,0
Toplam	818	99,0	100,0	
Kayıp değer	8	1,0		
Toplam	826	100,0		

3.1.3. Alkol Kullanımı

3.1.3.1. Öğrencilerin Annelerinin Alkol Kullanma Oranı

Anneniz alkol kullanır mı? Sorusuna öğrencilerin %92,9'u hayır, %7,0'si evet cevabını vermiştir.

Tablo 28: Öğrencilerin Annelerinin Alkol Kullanma Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	58	7,0	7,0	7,0
Hayır	767	92,9	93,0	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.2. Öğrencilerin Annelerinin Alkol Kullanma Sıklığı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %5,1'inin anneleri, sadece belirli günlerde ve kutlamalarda alkol kullanıyor. %1,9'u ise arada bir alkol kullanmaktadır.

Sadece alkol kullananları ele alırsak (gerçek yüzde); %72,4'ü sadece belirli günlerde ve kutlamalarda alkol kullanıyor. %27,6'sı ise arada bir alkol kullanmaktadır. Düzenli olarak alkol kullanmamıştır.

Tablo 29: Öğrencilerin Annelerinin Alkol Kullanma Sıklığı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Arada Bir Kullanır	16	1,9	27,6	27,6
Sadece Belirli Günlerde, Kutlamalarda Kullanır	42	5,1	72,4	100,0
Toplam	58	7,0	100,0	
Kayıp değer	768	93,0		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.3. Öğrencilerin Babalarının Alkol Kullanma Oranı

Babanız alkol kullanır mı? Sorusuna öğrencilerin %32,3'ü evet, %67,2'si hayır, cevabını vermiştir. Babanın alkol kullanma oranı annenin alkol kullanma oranına göre oldukça yüksek çıkmıştır.

Tablo 30: Öğrencilerin Babalarının Alkol Kullanma Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	267	32,3	32,5	32,5
Hayır	555	67,2	67,5	100,0
Toplam	822	99,5	100,0	
Kayıp değer	4	,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.4. Öğrencilerin Babalarının Alkol Kullanma Sıklığı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %14,0'ünün babası arada bir alkol kullanmaktadır. %12,1'inin babası sadece belirli günlerde ve kutlamalarda alkol kullanıyor. Öğrencilerin babalarının %6,3'ü ise arada bir alkol kullanmaktadır.

Sadece alkol kullananları ele alırsak (gerçek yüzde); %43,3'ü arada bir alkol kullanmaktadır. %37,3'ü belirli günlerde alkol kullanmaktadır. %19,4'ü ise düzenli olarak alkol kullanmaktadır.

Tablo 31: Öğrencilerin Babalarının Alkol Kullanma Sıklığı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Düzenli Olarak Kullanır	52	6,3	19,4	19,4
Arada Bir Kullanır	116	14,0	43,3	62,7
Sadece Belirli Günlerde Kutlamalarda Kullanır	100	12,1	37,3	100,0
Toplam	268	32,4	100,0	
Kayıp değer	558	67,6		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.5. Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanma Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %52,9'u mahalle arkadaşının alkol kullandığını belirtmiştir. %46,9'u ise mahalle arkadaşının alkol kullanmadığını belirtmiştir.

Tablo 32: Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanma Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	437	52,9	53,0	53,0
Hayır	387	46,9	47,0	100,0
Toplam	824	99,8	100,0	
Kayıp değer	2	,2		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.6. Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının En Çok İçtikleri Yer

Araştırmaya katılan öğrencilerin mahalle arkadaşlarının en çok içki içtikleri yer %13,9 oranıyla ev olmuştur. %13,4'ü bar-kafe, %8,5'i açık alanda (sahil, orman, park v.b.)

%6,8'i her yerde içki içtiklerini belirtmiştir. %4,1'i bu soruyu boş bırakmıştır. %3,5'i evde ve dışarıda, %1,3'ü de diğer cevabını vermiştir.

Sadece alkol kullananları ele alırsak %26,7'si evde, %25,8'i bar-kafe, %16,2'si açık alanda, %13,0'ü her yerde yanıtını vermişlerdir. %7,9'u bu soruyu boş bırakmıştır. %6,7'si evde ve dışarıda, %2,5'i diğer cevabını vermiştir. Bilmiyorum cevabını verenlerin oranı %1,1 olmuştur.

Tablo 33: Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının En Çok İçtikleri Yer

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Açık Alanda	70	8,5	16,2	16,2
Bar-kafe	111	13,4	25,8	42,0
Bilmiyorum	5	,6	1,1	43,1
Boş	34	4,1	7,9	51,0
Diğer	11	1,3	2,5	53,5
Evde	115	13,9	26,7	80,2
Evde ve dışarıda	29	3,5	6,7	86,9
Her yerde	56	6,8	13,0	100,0
Toplam	431	52,2	100,0	
Kayıp değer	395	47,8		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.7. Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanma Sıklığı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %31,5'inin mahalle arkadaşı arada bir alkol kullanmaktadır. Düzenli olarak alkol kullananların oranı %11,5, sadece belirli günlerde, kutlamalarda kullanır cevabını verenlerin oranı %9,9 çıkmıştır.

Tablo 34: Öğrencilerin Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanma Sıklığı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Düzenli Kullanır	95	11,5	21,7	21,7
Arada Bir Kullanır	260	31,5	59,5	81,2
Sadece Belirli Günlerde, Kutlamalarda Kullanır	82	9,9	18,8	100,0
Toplam	437	52,9	100,0	
Kayıp değer	389	47,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.8. Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanma Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %71,1'inin okul arkadaşları alkol kullanmaktadır. %28,3'ü okul arkadaşlarının alkol kullanmadığını belirtmiştir.

Tablo 35: Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanma Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	587	71,1	71,5	71,5
Hayır	234	28,3	28,5	100,0
Toplam	821	99,4	100,0	
Kayıp değer	5	,6		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.9. Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının En Çok İçtikleri Yer

Araştırmaya katılan öğrenciler, okul arkadaşlarının nerede alkol kullandıklarına; %36,4'ü evde, %10,8'i bar-kafe yanıtını vermiştir. %5,8'i bu soruyu boş bırakmıştır. %5,2'si evde ve dışarıda, %4,5'i her yerde, %2,7'si bilmiyorum, %2,5'i açık alanda %1,2'si diğer yanıtını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, okul arkadaşlarından sadece alkol kullananların nerede alkol kullandıklarını inceleyecek olursak; %52,1'i evde, %15,4'ü bar-kafe yanıtını vermiştir. %8,3'ü bu soruyu boş bırakmıştır. %7,6'sı her yerde, %7,4'ü evde ve dışarıda, %3,8'i bilmiyorum, , %3,6'sı açık alanda, %1,7'si diğer yanıtını vermişlerdir.

Alkol kullanan öğrencilerin yarısından fazlasının evlerinde alkol kullandığını görmekteyiz.

Tablo 36: Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının En Çok İçtikleri Yer

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Açık alanda	21	2,5	3,6	3,6
Bar-kafe	89	10,8	15,4	19,0
Bilmiyorum	22	2,7	3,8	22,8
Boş	48	5,8	8,3	31,1
Diğer	10	1,2	1,7	32,8
Evde	301	36,5	52,1	85,0
Evde ve dışarıda	43	5,2	7,4	92,4
Her yerde	44	5,3	7,6	100,0
Toplam	578	70,0	100,0	
Kayıp değer	248	30,0		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.10. Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanma Sıklığı

Araştırmaya katılan öğrenciler, okul arkadaşlarınız alkol kullanıyorsa ne sıklıkla içerler? Sorusuna %43,2'si arada bir kullanır, %14,2'si düzenli olarak kullanır. %13,1'i ise sadece belirli günlerde, kutlamalarda kullanır yanıtını vermişlerdir

Tablo 37: Öğrencilerin Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanma Sıklığı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Düzenli Olarak Kullanır	117	14,2	20,1	20,1
Arada Bir Kullanır	357	43,2	61,3	81,4
Sadece Belirli Günlerde, Kutlamalarda Kullanır	108	13,1	18,6	100,0
Toplam	582	70,5	100,0	
Kayıp değer	244	29,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.11. Bu Yaşına Kadar İçki İçen Öğrencilerin Oranı

Bu yaşınıza kadar hiç içki içtiniz mi? Sorusuna öğrencilerin %59,1'i evet, %40,9'u hayır cevabını vermiştir.

Tablo 38: Bu Yaşına Kadar İçki İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	488	59,1	59,1	59,1
Hayır	338	40,9	40,9	100,0
Toplam	826	100,0	100,0	

3.1.3.12. Alkol Kullanan Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %34,5'i alkol kullandıklarını, %65,5'i alkol kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 39: Alkol Kullanan Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	285	34,5	34,5	34,5
Hayır	541	65,5	65,5	100,0

Toplam	826	100,0	100,0	
--------	-----	-------	-------	--

3.1.3.13. Alkol Kullanan Öğrencilerin Alkol Kullanmaya Başlama Yaşı

Alkol kullanan öğrencilerin %11,3'ü 17-18 yaşları arasında, %9,2'si 15-16 yaşları arasında, %7,4'ü 19-20 yaşları arasında %4,6'sı 14 yaş ve altında, %1,1'i 21 yaş ve üstündedir.

Sadece alkol kullanan öğrencileri incelersek; %33,6'sı 17-18 yaşları arasında, %27,4'ü 15-16 yaşları arasında, %22,0'si 19-20 yaşları arasında, %13,7'si 14 yaş ve altında, %3,2'si 21 yaş ve üstünde alkol kullanmaya başladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 40: Alkol Kullanan Öğrencilerin Alkol Kullanmaya Başlama Yaşı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
14 yaş ve altı	38	4,6	13,7	13,7
15-16 yaş	76	9,2	27,4	41,2
17-18 yaş	93	11,3	33,6	74,7
19-20 yaş	61	7,4	22,0	96,8
21 yaş ve üstü	9	1,1	3,2	100,0
Toplam	277	33,5	100,0	
Kayıp değer	549	66,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.14. Alkol Kullanan Öğrencilerin Alkol Kullanma Nedenleri

Alkol kullanan öğrencilerin alkol kullanma nedenlerini incelediğimizde, öğrencilerin %13,1'i keyif-zevk, %6,9'u eğlence, %4,2'si sıkıntı, %3,1'i arkadaş etkisi, %1,8'i diğer, %0,8'i merak, %0,7'si bilmiyorum yanıtını vermişlerdir.

Tablo 41: Alkol Kullanan Öğrencilerin Alkol Kullanma Nedenleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Keyif-Zevk	107	13,1	42,3	42,3
Arkadaş Etkisi	26	3,1	10,3	52,6
Bilmiyorum	6	,7	2,4	55,0
Sıkıntı	35	4,2	13,8	68,8
Diğer	15	1,8	5,9	74,7
Eğlence	57	6,9	22,5	97,2
Merak	7	,8	2,8	100,0
Toplam	253	30,6	100,0	
Kayıp değer	573	69,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.15. Yalnızken Alkol Kullanan Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %54,4'ü yalnızken alkol kullanmamaktadır. %45,6'sı yalnızken alkol kullanmaktadır.

Tablo 42: Yalnızken Alkol Kullanan Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	130	15,7	45,6	45,6
Hayır	155	18,8	54,4	100,0
Toplam	285	34,5	100,0	
Kayıp değer	541	65,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.16. Öğrencilerin İlk Defa Alkol Kullanma Sebepleri

Öğrencilerin ilk defa içki içme sebepleri sıralayacak olursak; Merak %9,5 oranıyla ilk sırada yer alır. Eğlence-kutlama %8,5 oranındadır. %4,6 oranında öğrenci soruyu yanıtsız bırakmıştır. %2,5 hatırlamıyorum, %2,4 sıkıntı, %2,4 keyif-zevk, %2,4 arkadaş etkisi yanıtlarının oranıdır. %1,0 aile etkisi yanıtının oranıdır.

Sadece alkol kullanan öğrencilerin, ilk defa içki içme sebeplerini sıralayacak olursak; Merak %27,0 oranıyla ilk sırada yer alır. Eğlence-kutlama %24,3 oranındadır. %13,1 oranında öğrenci soruyu yanıtsız bırakmıştır. %7,3'ü hatırlamıyorum, %6,9 sıkıntı, %6,9 keyif-zevk, %6,9 arkadaş etkisi yanıtlarının oranıdır. %2,7 aile etkisi yanıtının oranıdır.

Tablo 43: Öğrencilerin İlk Defa Alkol Kullanma Sebepleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Aile Etkisi	8	1,0	2,7	2,7
Arkadaş Etkisi	20	2,4	6,9	9,6
Boş	38	4,6	13,1	22,7
Diğer	14	1,7	4,9	27,6
Eğlence-Kutlama	70	8,5	24,3	51,9
Hatırlamıyorum	21	2,5	7,3	59,2
Keyif-Zevk	20	2,4	6,9	66,1
Merak	78	9,5	27,0	93,1
Sıkıntı	20	2,4	6,9	100,0
Toplam	289	35,0	100,0	
Kayıp değer	537	65,0		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.17. Öğrencilerin İlk İçkisini İçtikleri Yer

Araştırmaya katılan öğrencilerin %12,2'si ilk içkilerini eğlence yerlerinde, %10,0'u kendi evinde, %8,0'i arkadaşının evinde içtiğini belirtmiştir. Öğrencilerin %4,4'ü diğer yanıtını vermiştir.

Tablo 44: Öğrencilerin İlk İçkisini İçtikleri Yer

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Kendi Evimde	83	10,0	29,0	29,0
Eğlence Yerleri	101	12,2	35,3	64,3
Arkadaşımın Evinde	66	8,0	23,1	87,4
Diğer	36	4,4	12,6	100,0
Toplam	286	34,6	100,0	
Kayıp değer	540	65,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.18. Öğrencilerin İlk İçkilerini İçtikleri Kişiler

Araştırmaya katılan öğrencilerin %23,8'i ilk içkilerini arkadaşlarıyla içmiştir. %9,1'i ailesiyle, %1,1'i yalnız başına içmiştir. Öğrencilerin %0,6'sı diğer yanıtını vermiştir.

Tablo 45: Öğrencilerin İlk İçkilerini İçtikleri Kişiler

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Ailemle	75	9,1	26,2	26,2
Arkadaşlarımla	197	23,8	68,9	95,1
Yalnız Başıma	9	1,1	3,1	98,3
Diğer	5	,6	1,7	100,0
Toplam	286	34,6	100,0	
Kayıp değer	540	65,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.19. Son Altı Ay İçinde İçki İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %31,2'si son altı ayda içki içtiğini belirtmiştir. %3,5'i son altı ayda içki içmemiştir.

Sadece alkol kullanan öğrencileri ele alırsak %89,9'u son altı ayda içki içmiştir. %10,1'i son altı ayda içki içmemiştir.

Tablo 46: Son Altı Ay İçinde İçki İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	258	31,2	89,9	89,9
Hayır	29	3,5	10,1	100,0
Toplam	287	34,7	100,0	
Kayıp değer	539	65,3		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.20. Son Bir Ay İçinde İçki İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %25,1'i son bir ayda içki içtiğini belirtmiştir. %9,7'si son bir ayda içki içmemiştir.

Sadece alkol kullanan öğrencileri ele alırsak %72,1'i son bir ayda içki içmiştir. %27,9'u son bir ayda içki içmemiştir.

Tablo 47: Son Bir Ay İçinde İçki İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	207	25,1	72,1	72,1
Hayır	80	9,7	27,9	100,0
Toplam	287	34,7	100,0	
Kayıp değer	539	65,3		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.21. Öğrencilerin Alkol Kullandıkları Ortamlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin %16,2'si bar/eğlence yerlerinde, %16,0'sı kendi evinde, %10,6'sı arkadaşının evinde, %2,6'sı araba içinde, %1,6'sı parkta, %1,3'ü diğer yerlerde alkol kullanmaktadır.

Tablo 48: Öğrencilerin Alkol Kullandıkları Ortamlar

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Kendi Evim	166	16,0	33,0	33,0
Bar/Eğlence Yerleri	169	16,2	33,6	66,6
Arkadaşımın Evi	110	10,6	21,9	88,5
Park	17	1,6	3,4	91,9
Araba İçi	27	2,6	5,3	97,2
Diğer	14	1,3	2,8	100,0
Toplam	503	48,3	100,0	
Kayıp değer	539	51,7		
Toplam	1042	100,0		

3.1.3.22. Alkol Kullanan Öğrencilerin İlk İçtikleri İçki Çeşidi

Araştırmaya katılan öğrencilerin ilk içtikleri içki çeşidinin başında %22,5 oranıyla bira gelmektedir. %4,0'ü rakı, %3,5'i votka, %3,4'ü şarap içtiklerini belirtmiştir. Öğrencilerin %1,3'ü diğer seçeneğini yanıtlamıştır.

Sadece alkol kullanan öğrencileri incelersek; %64,8'i bira, %11,5'i rakı, %10,1'i votka, %9,8'i şarap içtiklerini belirtmiştir. Öğrencilerin %3,8'i diğer seçeneğini yanıtlamıştır.

Tablo 49: Alkol Kullanan Öğrencilerin İlk İçtikleri İçki Çeşidi

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Bira	186	22,5	64,8	64,8
Şarap	28	3,4	9,8	74,6

Votka	29	3,5	10,1	84,7
Rakı	33	4,0	11,5	96,2
Diğer	11	1,3	3,8	100,0
Toplam	287	34,7	100,0	
Kayıp değer	539	65,3		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.23. Alkol Kullanan Öğrencilerin Sıklıkla İçtikleri İçki Çeşitleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin sıklıkla içtikleri içki çeşidinin başında %20,6 oranıyla bira gelmektedir. %5,7'si votka, %5,1'i rakı, %2,4'ü şarap içtiklerini belirtmiştir. Öğrencilerin %1,0'i diğer seçeneğini yanıtlamıştır.

Sadece alkol kullanan öğrencileri incelersek; %59,2'si bira, %16,4'ü votka, %14,6'sı rakı, %7,0'si şarap içtiklerini belirtmiştir. Öğrencilerin %2,8'i diğer seçeneğini yanıtlamıştır.

Tablo 50: Alkol Kullanan Öğrencilerin Sıklıkla İçtikleri İçki Çeşitleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Bira	170	20,6	59,2	59,2
Şarap	20	2,4	7,0	66,2
Votka	47	5,7	16,4	82,6
Rakı	42	5,1	14,6	97,2
Diğer	8	1,0	2,8	100,0
Toplam	287	34,7	100,0	
Kayıp değer	539	65,3		
Toplam	826	100,0		

3.1.3.24. Öğrencilerin İçkilerini Temin Ettikleri Yerler

Araştırmaya katılan öğrencilerin %15,5'i içkisini büfeden, %13,9'u market veya büyük marketlerden, %2,8'i diğer yerlerden, %2,3'ü bakkaldan temin etmektedir.

Sadece alkol kullanan öğrencileri incelersek; %44,9'u içkisini büfeden, %40,4'ü market veya büyük marketlerden, %8,1'i diğer yerlerden, %6,7'si bakkaldan temin etmektedir.

Tablo 51: Öğrencilerin İçkilerini Temin Ettikleri Yerler

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Büfe	128	15,5	44,9	44,9
Bakkal	19	2,3	6,7	51,6
Market-Büyük marketler	115	13,9	40,4	91,9
Diğer	23	2,8	8,1	100,0
Toplam	285	34,5	100,0	
Kayıp değer	541	65,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.4. Uyuşturucu Kullanımı

3.1.4.1. Uyuşturucu Madde veya Hap Kullanan Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrenciler, “herhangi bir uyuşturucu madde veya hap alıyor musunuz” sorusuna, öğrencilerin %2,4'ü herhangi bir uyuşturucu madde veya hap kullandığını belirtmiştir. %97,2'si ise herhangi bir uyuşturucu madde veya hap kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Uyuşturucu madde veya hap kullanan öğrencilerin sayısı 20'dir. 17 Öğrenci esrar kullandığını belirtmiştir. 2 öğrenci extasi kullandığını belirtmiştir. 1 öğrenci ise sadece uyuşturucu kullandığını belirtmiştir.

Tablo 52: Uyuşturucu Madde veya Hap Kullanan Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet (yanıtsız)	1	,1	,1	,1
Evet (esrar)	17	2,1	2,1	2,2
Evet (extasi)	2	,2	,2	2,4
Hayır	803	97,2	97,2	100,0
Toplam	823	99,6	100,0	
Kayıp değer	3	,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.4.2. Bu Yaşına Kadar Uyuşturucu Madde veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %5,6'sı herhangi bir uyuşturucu madde veya hap içmiştir. %94,4'ü ise hiç uyuşturucu madde veya hap içmemiştir.

Tablo 53: Bu Yaşına Kadar Uyuşturucu Madde veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	46	5,6	5,6	5,6
Hayır	777	94,1	94,4	100,0
Toplam	823	99,6	100,0	
Kayıp değer	3	,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.4.3. Öğrencilerin Uyuşturucu veya Hap Kullanmaya Başlama Yaşı

Araştırmaya katılan öğrencilerin uyuşturucu veya hap kullanma yaşları 16-17 yaşları arasında ve 20-21 yaşları arasında yoğunlaşmıştır.

Tablo 54: Öğrencilerin Uyuşturucu veya Hap Kullanmaya Başlama Yaşı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
14-15 yaşları arası	2	,2	9,1	9,1
16-17 yaşları arası	8	1,0	36,4	45,5
18-19 yaşları arası	4	,5	18,2	63,6
20-21 yaşları arası	5	,6	22,7	86,4
22-23 yaşları arası	3	,4	13,6	100,0
Toplam	22	2,7	100,0	
Kayıp değer	804	97,3		
Toplam	826	100,0		

3.1.4.4. Son Altı Ayda Uyuşturucu veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %2,4'ü son altı ayda uyuşturucu veya hap kullanmışlardır.

Tablo 55: Son Altı Ayda Uyuşturucu veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	20	2,4	2,4	2,4
Hayır	21	2,5	2,5	100,0
Toplam	41	4,9	100,0	
Kayıp değer	785	95,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.4.5. Son Bir Ayda Uyuşturucu veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,8'i son bir ayda uyuşturucu veya hap kullanmışlardır.

Tablo 56: Son Bir Ayda Uyuşturucu veya Hap İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	15	1,8	1,8	1,8
Hayır	26	3,1	3,1	100,0
Toplam	41	4,9	100,0	
Kayıp değer	785	95,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.5. Sigara Kullanımı

3.1.5.1. Sigara Kullanan Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %68,5'i sigara kullanmamaktadır. Sigara kullananların oranı %31,4'dür.

Tablo 57: Sigara Kullanan Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	259	31,4	31,4	31,4
Hayır	566	68,5	68,6	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.5.2. Bu Yaşına Kadar Sigara İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %57,3'ü hayatlarında bir kez olsa bile sigara içmişlerdir. %42,7'si ise hiç sigara içmemiştir.

Tablo 58: Bu Yaşına Kadar Sigara İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	473	57,3	57,3	57,3
Hayır	352	42,6	42,7	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.5.3. Sigara Kullanan Öğrencilerin Sigaraya Başlama Yaşı

Öğrencilerden sigara kullananların oranı; %12,3'ü 17-18 yaş arası, %9,6'sı 15-16 yaş arası, %5,1'i 14 yaş ve altında olanlar, %4,0'ı 19-20 yaş arası, %2,3'ü 21 yaş ve üstü oluşturmaktadır.

Sadece sigara kullanan öğrencileri değerlendirecek olursak, sigara kullanan öğrencilerin %37,1'i 17-18 yaş arası, %28,7'si 15-16 yaş arası, %15,3'ü 14 yaş ve altında olanlar, %12,0'si 19-20 yaş arası, %6,9'u 21 yaş ve üstü oluşturmaktadır.

Tablo 59: Sigara Kullanan Öğrencilerin Sigaraya Başlama Yaşı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
14 yaş ve altı	42	5,1	15,3	15,3
15-16 yaş arası	79	9,6	28,7	44,0
17-18 yaş arası	102	12,3	37,1	81,1
19-20 yaş arası	33	4,0	12,0	93,1
21 yaş ve üstü	19	2,3	6,9	100,0
Toplam	275	33,3	100,0	
Kayıp değer	551	66,7		
Toplam	826	100,0		

3.1.5.4. Son Altı Ay İçinde Sigara İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %57,6'sı son altı ayda sigara içmediklerini belirtmiştir. %42,4'ü ise son altı ayda sigara içtiklerini belirtmiştir.

Tablo 60: Son Altı Ay İçinde Sigara İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	347	42,0	42,4	42,4
Hayır	471	57,0	57,6	100,0
Toplam	818	99,0	100,0	
Kayıp değer	8	1,0		
Toplam	826	100,0		

3.1.5.5. Son Bir Ay İçinde Sigara İçen Öğrencilerin Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %61,5'i son bir ayda sigara içmediklerini belirtmiştir. Öğrencilerin %38,5'i ise son bir ayda sigara içtiklerini belirtmiştir.

Tablo 61: Son Bir Ay İçinde Sigara İçen Öğrencilerin Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	315	38,1	38,5	38,5
Hayır	504	61,0	61,5	100,0
Toplam	819	99,2	100,0	
Kayıp değer	7	,8		
Toplam	826	100,0		

3.1.6. Çeteler ve Kavga Etme

3.1.6.1. Öğrencilerin, Okulda Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Konusundaki Görüşleri

Okulunuzda Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Var mı? Sorusuna, Araştırmaya katılan öğrencilerin %73,2'si okulunda çete olarak tanımlanabilecek grupların

olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %22,2'si ise okulunda çete olarak tanımlanabilecek grupların olduğunu belirtmiştir.

Tablo 62: Öğrencilerin, Okulda Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Konusundaki Görüşleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	183	22,2	23,2	23,2
Hayır	605	73,2	76,8	100,0
Toplam	788	95,4	100,0	
Kayıp değer	38	4,6		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.2. Öğrencilerin, Okul Dışında Mahalle v.b. Yerlerde Gençlerin Oluşturduğu Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Konusundaki Görüşleri

Okul Dışında Mahalle v.b. Yerlerde Gençlerin Oluşturduğu Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Var mı? Sorusuna, Araştırmaya katılan öğrencilerin %54,6'sı okul dışında mahalle vb. yerlerde gençlerin oluşturduğu çete olarak tanımlanabilecek grupların olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %42,7'si okul dışında mahalle vb. yerlerde gençlerin oluşturduğu çete olarak tanımlanabilecek grupların olduğunu belirtmiştir.

Tablo 63: Öğrencilerin, Okul Dışında Mahalle v.b. Yerlerde Gençlerin Oluşturduğu Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplar Konusundaki Görüşleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	353	42,7	43,9	43,9
Hayır	451	54,6	56,1	100,0
Toplam	804	97,3	100,0	
Kayıp değer	22	2,7		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.3. Öğrencilere Göre, Çete Olarak Tanımlanabilecek Grupların Oluşmasının Sebepleri

“Çete olarak tanımlanabilecek grupların oluşmasının sebepleri nelerdir?” Sorusuna öğrencilerin %18,0’i Eğitimsizlik-Cahillik cevabını vermişlerdir. %8,0’i kendine güvensizlik, %7,9’u özent, %6,7’si Kendini İspatlama Çabası, %5,6’sı ailenin etkisi, %5,1’i diğer, %4,4’ü amaçsızlık-İlgisizlik, %2,8’i bilmiyorum ve siyasi görüş, %2,5’i medya, %2,4’ü kendini boşlukta hissetme, %2,2’si işsizlik, %1,8’i arkadaş etkisi, %1,5’i yalnızlık yanıtını vermişlerdir.

Tablo 64: Öğrencilere Göre, Çete Olarak Tanımlanabilecek Grupların Oluşmasının Sebepleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Ailenin Etkisi	46	5,6	7,8	7,8
Amaçsızlık-İlgisizlik	36	4,4	6,1	13,9
Arkadaş Etkisi	15	1,8	2,5	16,4
Bilmiyorum	23	2,8	3,9	20,3
Diğer	42	5,1	7,1	27,4
Eğitimsizlik-Cahillik	149	18,0	25,3	52,7
İşsizlik	18	2,2	3,1	55,8
Kendine Güvensizlik	66	8,0	11,2	70,0
Kendini Boşlukta Hissetme	20	2,4	3,4	70,4
Kendini İspatlama Çabası	55	6,7	9,3	79,7
Medya	21	2,5	3,6	83,3
Özenti	65	7,9	11,0	94,4
Siyasi Görüş	23	2,8	3,5	97,7
Yalnızlık	12	1,5	2,1	100,0
Toplam	591	71,5	100,0	
Kayıp değer	235	28,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.4. Öğrencilere Göre, Bireylerin Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplara Katılmasının Sebepleri

“Size göre bireylerin bu tür gruplara katılma sebebi nelerdir?” Sorusuna öğrencilerin %12,2’si özentî cevabını vermiştir. %8,4’ü kendini ispatlama çabası, % 7,7’si kendine güvensizlik, %6,7’si eğitimsizlik-cahillik, %5,8’i ailenin etkisi, %4,7’si psikolojik sorunlar, %4,6’sı diğer, %4,0’ü güç-statü sağlama ve bir gruba üye olma, %3,9’u yalnızlık, %2,8’i bilmiyorum, %2,5’i arkadaş etkisi, %2,3’ü işsizlik cevabını vermişlerdir.

Tablo 65: Öğrencilere Göre, Bireylerin Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplara Katılmasının Sebepleri

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Ailenin Etkisi	48	5,8	8,4	8,4
Arkadaş Etkisi	21	2,5	3,6	12,0
Bilmiyorum	23	2,8	4,0	16,0
Bir Gruba Üye Olma	33	4,0	5,7	21,7
Diğer	38	4,6	6,6	28,3
Eğitimsizlik-Cahillik	55	6,7	9,7	38,0
Güç-Statü Sağlama	33	4,0	5,7	43,7
İşsizlik	19	2,3	3,3	47,0
Kendine Güvensizlik	64	7,7	11,0	58,0
Kendini İspatlama Çabası	69	8,4	12,0	70,0
Özentî	101	12,2	17,7	87,7
Psikolojik Sorunlar	39	4,7	6,8	94,5
Yalnızlık	32	3,9	5,5	100,0
Toplam	575	69,6	100,0	
Kayıp değer	251	30,4		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.5. Öğrencilerden Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplara Üye Olanların Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %99,4'ü çete olarak tanımlanabilecek gruplara üye olmadıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin %0,6'sı çete olarak tanımlanabilecek gruplara üye olduklarını belirtmiştir.

Tablo 66: Öğrencilerden Çete Olarak Tanımlanabilecek Gruplara Üye Olanların Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	5	,6	,6	,6
Hayır	820	99,3	99,4	100,0
Toplam	825	99,9	100,0	
Kayıp değer	1	,1		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.6. Çete Üyesi Öğrencilerin, Üyelik Konusunda Hissettikleri Duygular

Çete olarak tanımlanabilecek gruplara üye olduklarını belirten 5 öğrenci vardır. Eğer Üye İseniz Bu Üyelik Sizde Nasıl Bir Duygu Uyandırıyor? Sorusuna, Bu öğrencilerden ikisi, bu üyeliğin “güven verdiğini” belirtmiştir. Diğer iki öğrenci bu soruya yanıt vermemiştir. 1 öğrenci “savunma duygusu” yanıtını vermiştir.

Tablo 67: Çete Üyesi Öğrencilerin, Üyelik Konusunda Hissettikleri Duygular

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Boş	2	,2	40,0	40,0
Güven Veriyor	2	,2	40,0	80,0
Savunma Duygusu	1	,1	20,0	100,0
Toplam	5	0,5	100,0	
Kayıp değer	821	99,5		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.7. Öğrencilerin Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %55,0'i kişisel olarak herhangi bir kavgaya karışmamıştır. Öğrencilerin %44,2'si kişisel olarak bir kavgaya karıştığını belirtmiştir.

Tablo 68: Öğrencilerin Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	365	44,2	44,6	44,6
Hayır	454	55,0	55,4	100,0
Toplam	819	99,2	100,0	
Kayıp değer	7	,8		
Toplam	826	100,0		

3.1.6.8. Öğrencilerin Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma Oranı

Araştırmaya katılan öğrencilerin %76,2'si grup olarak herhangi bir kavgaya karışmamıştır. Öğrencilerin %22,8'i grup olarak bir kavgaya karıştığını belirtmiştir. Kişisel olarak herhangi bir kavgaya karışanların sayısı, grup olarak herhangi bir kavgaya karışanların sayısından daha fazla çıkmıştır.

Tablo 69: Öğrencilerin Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma Oranı

	Frekans	Yüzde	Gerçek Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Evet	188	22,8	23,0	23,0
Hayır	629	76,2	77,0	100,0
Toplam	817	98,9	100,0	
Kayıp değer	9	1,1		
Toplam	826	100,0		

3.2. Çapraz Tabloların Değerlendirilmesi

3.2.1. Genel Bilgiler

3.2.1.1. Öğrencinin Okuduğu Fakülte İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Tablo 70’de öğrencinin okuduğu fakülte ile alkol kullanımı arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; alkol kullanan öğrencilerin %21,8’i Fen Edebiyat Fakültesinde, %52,3’ü Mühendislik Fakültesinde, %26,0’sı Devlet Konservatuvarında okumaktadırlar.

Sadece fakültelerde okuyan öğrencileri inceleyecek olursak; Fen Edebiyat Fakültesinde okuyan öğrencilerin %18,0’i, Mühendislik Fakültesinde okuyan öğrencilerin %42,9’u, Devlet Konservatuvarında okuyan öğrencilerin %54,8’i alkol kullanmaktadırlar. Devlet Konservatuvarında alkol kullanma oranı yüksektir. Fen Edebiyat Fakültesinde okuyan öğrencilerin alkol kullanma oranı diğer fakültelerde okuyan öğrencilere göre daha düşüktür.

Öğrencinin okuduğu fakülte ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 70: Öğrencinin Okuduğu Fakülte İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Fakülteniz?	Fen-Edebiyat	Sayı	62	282	344
		% Satır	18,0%	82,0%	100,0%
		% Sütun	21,8%	52,1%	41,6%
		Toplam	7,5%	34,1%	41,6%
	Mühendislik	Sayı	149	198	347
		% Satır	42,9%	57,1%	100,0%
		% Sütun	52,3%	36,6%	42,0%
		Toplam	18,0%	24,0%	42,0%
	Devlet Konservatuvarı	Sayı	74	61	135
		% Satır	54,8%	45,2%	100,0%
		% Sütun	26,0%	11,3%	16,3%
		Toplam	9,0%	7,4%	16,3%
Toplam		Sayı	285	541	826
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 76.91$$

$$SD = 2$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.2. Öğrencinin Okuduğu Fakülte İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Tablo 71’de öğrencinin okuduğu fakülte ile sigara kullanımı arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; sigara kullanan öğrencilerin %23,6’sı Fen Edebiyat Fakültesinde, %48,6’sı Mühendislik Fakültesinde, %27,8’i Devlet Konservatuvarında okumaktadırlar.

Sadece fakültelerde okuyan öğrencileri inceleyecek olursak; Fen Edebiyat Fakültesinde okuyan öğrencilerin %17,8’i, Mühendislik Fakültesinde okuyan öğrencilerin %36,3’ü, Devlet Konservatuvarında okuyan öğrencilerin %53,3’ü sigara kullanmaktadırlar. Alkol kullanma ilişkisinde olduğu gibi sigara kullanma oranı, Devlet Konservatuvarında yüksek iken Fen Edebiyat Fakültesinde okuyan öğrencilerin sigara kullanma oranı düşüktür.

Öğrencinin okuduğu fakülte ile sigara kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 71: Öğrencinin Okuduğu Fakülte İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Fakülteniz?	Fen-Edebiyat	Sayı	61	282	343
		% Satır	17,8%	82,2%	100,0%
		% Sütun	23,6%	49,8%	41,6%
		Toplam	7,4%	34,2%	41,6%
	Mühendislik	Sayı	126	221	347
		% Satır	36,3%	63,7%	100,0%
		% Sütun	48,6%	39,0%	42,1%
		Toplam	15,3%	26,8%	42,1%
	Devlet Konservatuvarı	Sayı	72	63	135
		% Satır	53,3%	46,7%	100,0%
		% Sütun	27,8%	11,1%	16,4%
		Toplam	8,7%	7,6%	16,4%
Toplam		Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 63,56$$

$$SD = 2$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.3. Öğrencinin Okuduğu Fakülte İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Tablo 72’de öğrencinin okuduğu fakülte ile uyuşturucu kullanımı arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; uyuşturucu kullanan öğrencilerin %35,0’i Fen Edebiyat Fakültesinde, %40,0’i Mühendislik Fakültesinde, %25,0’i Devlet Konservatuarında okumaktadırlar.

Sadece fakültelerde okuyan öğrencileri inceleyecek olursak; Fen Edebiyat Fakültesinde okuyan öğrencilerin %2,0’si, Mühendislik Fakültesinde okuyan öğrencilerin %2,3’ü, Devlet Konservatuarında okuyan öğrencilerin %3,7’si uyuşturucu kullanmaktadırlar.

Öğrencinin okuduğu fakülte ile uyuşturucu kullanma arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 72: Öğrencinin Okuduğu Fakülte İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		
			Evet	Hayır	Toplam
Fakülteniz?	Fen-Edebiyat	Sayı	7	337	344
		% Satır	2,0%	98,0%	100,0%
		% Sütun	35,0%	41,8%	41,6%
		Toplam	,8%	40,8%	41,6%
	Mühendislik	Sayı	8	339	347
		% Satır	2,3%	97,7%	100,0%
		% Sütun	40,0%	42,1%	42,0%
		Toplam	1,0%	41,0%	42,0%
	Devlet Konservatuvarı	Sayı	5	130	135
		% Satır	3,7%	96,3%	100,0%
		% Sütun	25,0%	16,1%	16,3%
		Toplam	,6%	15,7%	16,3%
Toplam		Sayı	20	806	826
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 1,17$$

$$SD = 2$$

$$P > 0,05$$

3.2.1.4. Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu İle Alkol Kullanımı Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tabloda öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile alkol kullanımı arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; alkol kullanan öğrencilerin %18,2'si birinci sınıfta, %28,1'i ikinci sınıfta, %24,9'u üçüncü sınıfta, %25,6'sı dördüncü sınıfta, %3,2'si ise beşinci sınıfta okumaktadırlar.

Öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile alkol kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 73: Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu İle Alkol Kullanımı Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Sınıfınız?	1.Sınıf	Sayı	52	173	225
		% Satır	23,1%	76,9%	100,0%
		% Sütun	18,2%	32,0%	27,2%
		Toplam	6,3%	20,9%	27,2%
	2.Sınıf	Sayı	80	124	204
		% Satır	39,2%	60,8%	100,0%
		% Sütun	28,1%	22,9%	24,7%
		Toplam	9,7%	15,0%	24,7%
	3.Sınıf	Sayı	71	119	190
		% Satır	37,4%	62,6%	100,0%
		% Sütun	24,9%	22,0%	23,0%
		Toplam	8,6%	14,4%	23,0%
	4.Sınıf	Sayı	73	124	197
		% Satır	37,1%	62,9%	100,0%
		% Sütun	25,6%	22,9%	23,8%
		Toplam	8,8%	15,0%	23,8%
	5.Sınıf	Sayı	9	1	10
		% Satır	90,0%	10,0%	100,0%
		% Sütun	3,2%	,2%	1,2%
		Toplam	1,1%	,1%	1,2%
	Toplam	Sayı	285	541	826
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 29.81$$

$$SD = 4$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.5. Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu İle Sigara Kullanımı Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tabloda öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile sigara kullanımı arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; sigara kullanan öğrencilerin %19,3'ü birinci sınıfta, %29,3'ü ikinci sınıfta, %22,0'si üçüncü sınıfta, %27,4'ü dördüncü sınıfta, %1,9'u ise beşinci sınıfta okumaktadırlar.

Öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile sigara kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 74: Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu İle Sigara Kullanımı Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Sınıfınız?	1.Sınıf	Sayı	50	175	225
		% Satır	22,2%	77,8%	100,0%
		% Sütun	19,3%	30,9%	27,3%
		Toplam	6,1%	21,2%	27,3%
	2.Sınıf	Sayı	76	127	203
		% Satır	37,4%	62,6%	100,0%
		% Sütun	29,3%	22,4%	24,6%
		Toplam	9,2%	15,4%	24,6%
	3.Sınıf	Sayı	57	133	190
		% Satır	30,0%	70,0%	100,0%
		% Sütun	22,0%	23,5%	23,0%
		Toplam	6,9%	16,1%	23,0%
	4.Sınıf	Sayı	71	126	197
		% Satır	36,0%	64,0%	100,0%
		% Sütun	27,4%	22,3%	23,9%
		Toplam	8,6%	15,3%	23,9%
	5.Sınıf	Sayı	5	5	10
		% Satır	50,0%	50,0%	100,0%
		% Sütun	1,9%	,9%	1,2%
		Toplam	,6%	,6%	1,2%
	Toplam	Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 15.98$$

$$SD = 4$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.6. Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu İle Uyuşturucu Kullanımı Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara bakıldığında; uyuşturucu kullanan öğrencilerin %15,0'i birinci sınıfta, %40,0'ı ikinci sınıfta, %25,0'i üçüncü sınıfta, %20,0'si dördüncü sınıfta okumaktadırlar. Beşinci sınıfta okuyan öğrencilerde uyuşturucu kullanan öğrenci bulunmamaktadır.

Öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile uyuşturucu kullanımı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 75: Öğrencinin Kaçınıcı Sınıfta Okuduğu İle Uyuşturucu Kullanımı Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanma		Toplam
			Evet	Hayır	
Sınıfınız?	1.Sınıf	Sayı	3	222	225
		% Satır	1,3%	98,7%	100,0%
		% Sütun	15,0%	27,5%	27,2%
		Toplam	,4%	26,9%	27,2%
	2.Sınıf	Sayı	8	196	204
		% Satır	3,9%	96,1%	100,0%
		% Sütun	40,0%	24,3%	24,7%
		Toplam	1,0%	23,7%	24,7%
	3.Sınıf	Sayı	5	185	190
		% Satır	2,6%	97,4%	100,0%
		% Sütun	25,0%	23,0%	23,0%
		Toplam	,6%	22,4%	23,0%
	4.Sınıf	Sayı	4	193	197
		% Satır	2,0%	98,0%	100,0%
		% Sütun	20,0%	23,9%	23,8%
		Toplam	,5%	23,4%	23,8%
	5.Sınıf	Sayı	0	10	10
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	1,2%	1,2%
		Toplam	,0%	1,2%	1,2%
	Toplam	Sayı	20	806	826
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 3,48$$

$$SD = 4$$

$$P > 0,05$$

3.2.1.7. Yaş İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tabloda öğrencinin yaşı ile alkol kullanma arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; alkol kullanan öğrencilerin %8,4'ü 18-19 yaşları arasında, %33,0'ü 20-21 yaşları arasında, %36,5'i 22-23 yaşları arasında, %15,8'i 24-25 yaşları arasında, %6,3'ü 26 yaş ve üstündedir.

Öğrencinin yaşı ile alkol kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 76: Yaş İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Yaşınız?	18-19 Yaş	Sayı	24	113	137
		% Satır	17,5%	82,5%	100,0%
		% Sütun	8,4%	20,9%	16,6%
		Toplam	2,9%	13,7%	16,6%
	20-21 Yaş	Sayı	94	212	306
		% Satır	30,7%	69,3%	100,0%
		% Sütun	33,0%	39,3%	37,1%
		Toplam	11,4%	25,7%	37,1%
	22-23 Yaş	Sayı	104	160	264
		% Satır	39,4%	60,6%	100,0%
		% Sütun	36,5%	29,6%	32,0%
		Toplam	12,6%	19,4%	32,0%
	24-25 Yaş	Sayı	45	42	87
		% Satır	51,7%	48,3%	100,0%
		% Sütun	15,8%	7,8%	10,5%
		Toplam	5,5%	5,1%	10,5%
	26 Yaş ve üstü	Sayı	18	13	31
		% Satır	58,1%	41,9%	100,0%
		% Sütun	6,3%	2,4%	3,8%
		Toplam	2,2%	1,6%	3,8%
Toplam		Sayı	285	540	825
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 41,23$$

$$SD = 4$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.8. Yaş İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tabloda öğrencinin yaşı ile sigara kullanma arasındaki ilişki görülmektedir. Bu tablodaki bulgulara bakıldığında; sigara kullanan öğrencilerin %7,3'ü 18-19 yaşları arasında, %35,5'i 20-21 yaşları arasında, %33,2'si 22-23 yaşları arasında, %18,1'i 24-25 yaşları arasında, %5,8'i 26 yaş ve üstündedir.

Öğrencinin yaşı ile sigara kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 77: Yaş İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Yaşınız?	18-19 Yaş	Sayı	19	118	137
		% Satır	13,9%	86,1%	100,0%
		% Sütun	7,3%	20,9%	16,6%
		Toplam	2,3%	14,3%	16,6%
	20-21 Yaş	Sayı	92	213	305
		% Satır	30,2%	69,8%	100,0%
		% Sütun	35,5%	37,7%	37,0%
		Toplam	11,2%	25,8%	37,0%
	22-23 Yaş	Sayı	86	178	264
		% Satır	32,6%	67,4%	100,0%
		% Sütun	33,2%	31,5%	32,0%
		Toplam	10,4%	21,6%	32,0%
	24-25 Yaş	Sayı	47	40	87
		% Satır	54,0%	46,0%	100,0%
		% Sütun	18,1%	7,1%	10,6%
		Toplam	5,7%	4,9%	10,6%
	26 Yaş ve üstü	Sayı	15	16	31
		% Satır	48,4%	51,6%	100,0%
		% Sütun	5,8%	2,8%	3,8%
		Toplam	1,8%	1,9%	3,8%
Toplam		Sayı	259	565	824
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 44,73$$

$$SD = 4$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.9. Yaş İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara bakıldığında; uyuşturucu kullanan öğrencilerin %10,0'ü 18-19 yaşları arasında, %25,5'i 20-21 yaşları arasında, %40,0'ı 22-23 yaşları arasında, %25,0'i 24-25 yaşları arasındadır.

18-19 yaşları arasında olanların %1,5'i, 20-21 yaşları arasında olanların %1,6'sı, 22-23 yaşları arasında olanların %3,0'ü, 24-25 yaşları arasında olanların %5,7'si uyuşturucu kullanmaktadır.

Öğrencinin yaşı ile uyuşturucu kullanımı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 78: Yaş İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Yaşınız?	18-19 Yaş	Sayı	2	135	137
		% Satır	1,5%	98,5%	100,0%
		% Sütun	10,0%	16,8%	16,6%
		Toplam	,2%	16,4%	16,6%
	20-21 Yaş	Sayı	5	301	306
		% Satır	1,6%	98,4%	100,0%
		% Sütun	25,0%	37,4%	37,1%
		Toplam	,6%	36,5%	37,1%
	22-23 Yaş	Sayı	8	256	264
		% Satır	3,0%	97,0%	100,0%
		% Sütun	40,0%	31,8%	32,0%
		Toplam	1,0%	31,0%	32,0%
	24-25 Yaş	Sayı	5	82	87
		% Satır	5,7%	94,3%	100,0%
		% Sütun	25,0%	10,2%	10,5%
		Toplam	,6%	9,9%	10,5%
	26 Yaş ve üstü	Sayı	0	31	31
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	3,9%	3,8%
		Toplam	,0%	3,8%	3,8%
Toplam		Sayı	20	805	825
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 6,58$$

$$SD = 4$$

$$P > 0,05$$

3.2.1.10. Cinsiyet İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile alkol kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin %22,8'i kadın, %77,2'si erkektir. Erkeklerin alkol kullanma oranı oldukça yüksek çıkmıştır.

Bu analizde cinsiyet ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 79: Cinsiyet İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	65	242	307
		% Satır	21,2%	78,8%	100,0%
		% Sütun	22,8%	44,7%	37,2%
		Toplam	7,9%	29,3%	37,2%
	Erkek	Sayı	220	299	519
		% Satır	42,4%	57,6%	100,0%
		% Sütun	77,2%	55,3%	62,8%
		Toplam	26,6%	36,2%	62,8%
Toplam		Sayı	285	541	826
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 38.42 \quad SD = 1 \quad P < 0,05$$

3.2.1.11. Cinsiyet İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile sigara kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde sigara kullanan öğrencilerin %20,1'i kadın, %79,9'u erkektir. Erkeklerin sigara kullanma oranı oldukça yüksek çıkmıştır.

Bu analizde cinsiyet ile sigara kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 80: Cinsiyet İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	52	254	306
		% Satır	17,0%	83,0%	100,0%
		% Sütun	20,1%	44,9%	37,1%
		Toplam	6,3%	30,8%	37,1%
	Erkek	Sayı	207	312	519
		% Satır	39,9%	60,1%	100,0%
		% Sütun	79,9%	55,1%	62,9%
		Toplam	25,1%	37,8%	62,9%
Toplam		Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 46,83 \quad SD = 1 \quad P < 0,05$$

3.2.1.12. Cinsiyet İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile uyuşturucu kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde uyuşturucu kullanan öğrencilerin %15,0'i kadın, %85,0'i erkektir.

Bu ilişkiyi cinsiyetler bazında incelersek; kadınların %1,0'i, erkeklerin %3,3'ü uyuşturucu kullanmaktadırlar.

Bu analizde cinsiyet ile uyuşturucu kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 81: Cinsiyet İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	3	304	307
		% Satır	1,0%	99,0%	100,0%
		% Sütun	15,0%	37,7%	37,2%
		Toplam	,4%	36,8%	37,2%
	Erkek	Sayı	17	502	519
		% Satır	3,3%	96,7%	100,0%
		% Sütun	85,0%	62,3%	62,8%
		Toplam	2,1%	60,8%	62,8%
Toplam		Sayı	20	806	826
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 4,31 \quad SD = 1 \quad P < 0,05$$

3.2.1.13. Kardeş Sayısı İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ile alkol kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde; alkol kullanan öğrencilerin %8,8'i bir kardeş, %58,2'si iki kardeş, %20,4'ü üç kardeş, %8,8'i dört kardeş, %1,8'i beş kardeş %2,1'i altı ve üstü kardeşir.

Öğrencinin kardeş sayısı ile alkol kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 82: Kardeş Sayısı İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Kardeş Sayısı	1 Kardeş	Sayı	25	22	47
		% Satır	53,2%	46,8%	100,0%
		% Sütun	8,8%	4,1%	5,7%
		Toplam	3,0%	2,7%	5,7%
	2 Kardeş	Sayı	166	182	348
		% Satır	47,7%	52,3%	100,0%
		% Sütun	58,2%	33,6%	42,1%
		Toplam	20,1%	22,0%	42,1%
	3 Kardeş	Sayı	58	171	229
		% Satır	25,3%	74,7%	100,0%
		% Sütun	20,4%	31,6%	27,7%
		Toplam	7,0%	20,7%	27,7%
	4 Kardeş	Sayı	25	83	108
		% Satır	23,1%	76,9%	100,0%
		% Sütun	8,8%	15,3%	13,1%
		Toplam	3,0%	10,0%	13,1%
	5 Kardeş	Sayı	5	42	47
		% Satır	10,6%	89,4%	100,0%
		% Sütun	1,8%	7,8%	5,7%
		Toplam	,6%	5,1%	5,7%
	6 Kardeş ve üstü	Sayı	6	41	47
		% Satır	12,8%	87,2%	100,0%
		% Sütun	2,1%	7,6%	5,7%
		Toplam	,7%	5,0%	5,7%
Toplam		Sayı	285	541	826
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 70,45$$

$$SD = 5$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.14. Kardeş Sayısı İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ile sigara kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde; sigara kullanan öğrencilerin %7,7'si bir kardeş, %45,9'u iki kardeş, %24,7'si üç kardeş, %14,7'si dört kardeş, %4,2'si beş kardeş, %2,7'si altı ve üstü kardeştir.

Öğrencinin kardeş sayısı ile sigara kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 83: Kardeş Sayısı İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Kardeş Sayısı	1 Kardeş	Sayı	20	27	47
		% Satır	42,6%	57,4%	100,0%
		% Sütun	7,7%	4,8%	5,7%
		Toplam	2,4%	3,3%	5,7%
	2 Kardeş	Sayı	119	229	348
		% Satır	34,2%	65,8%	100,0%
		% Sütun	45,9%	40,5%	42,2%
		Toplam	14,4%	27,8%	42,2%
	3 Kardeş	Sayı	64	164	228
		% Satır	28,1%	71,9%	100,0%
		% Sütun	24,7%	29,0%	27,6%
		Toplam	7,8%	19,9%	27,6%
	4 Kardeş	Sayı	38	70	108
		% Satır	35,2%	64,8%	100,0%
		% Sütun	14,7%	12,4%	13,1%
		Toplam	4,6%	8,5%	13,1%
	5 Kardeş	Sayı	11	36	47
		% Satır	23,4%	76,6%	100,0%
		% Sütun	4,2%	6,4%	5,7%
		Toplam	1,3%	4,4%	5,7%
	6 Kardeş ve üstü	Sayı	7	40	47
		% Satır	14,9%	85,1%	100,0%
		% Sütun	2,7%	7,1%	5,7%
		Toplam	,8%	4,8%	5,7%
Toplam		Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 13,21$$

$$SD = 5$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.15. Kardeş Sayısı İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ile uyuşturucu kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde; uyuşturucu kullanan öğrencilerin %45,0'i iki kardeş, % 15,0'i üç kardeş, %35,0'i dört kardeş, %5,0'i altı kardeş ve üstü olanlardır. Bir kardeş ve beş kardeş olanlarda uyuşturucu kullanan çıkmamıştır.

Öğrencinin kardeş sayısı ile uyuşturucu kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 84: Kardeş Sayısı İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evett	Hayır	
Kardeş Sayısı	1 Kardeş	Sayı	0	47	47
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	5,8%	5,7%
		Toplam	,0%	5,7%	5,7%
	2 Kardeş	Sayı	9	339	348
		% Satır	2,6%	97,4%	100,0%
		% Sütun	45,0%	42,1%	42,1%
		Toplam	1,1%	41,0%	42,1%
	3 Kardeş	Sayı	3	226	229
		% Satır	1,3%	98,7%	100,0%
		% Sütun	15,0%	28,0%	27,7%
		Toplam	,4%	27,4%	27,7%
	4 Kardeş	Sayı	7	101	108
		% Satır	6,5%	93,5%	100,0%
		% Sütun	35,0%	12,5%	13,1%
		Toplam	,8%	12,2%	13,1%
	5 Kardeş	Sayı	0	47	47
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	5,8%	5,7%
		Toplam	,0%	5,7%	5,7%
	6 Kardeş ve üstü	Sayı	1	46	47
		% Satır	2,1%	97,9%	100,0%
		% Sütun	5,0%	5,7%	5,7%
		Toplam	,1%	5,6%	5,7%
Toplam		Sayı	20	806	826
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 11,12$$

$$SD = 5$$

$$P < 0,05$$

3.2.1.16. Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri Ve Alkol Kullanma Durumunun Dağılımı

Alkol kullanan öğrencilerin üniversiteye kadar uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri incelendiğinde %52,3'ü büyükşehirde, %30,2'si şehirlerde, %15,4'ü ilçe ve kasabalarda, %2,1'i köylerde ikamet etmiştir. Bu tablodaki sonuçlara göre şehirleşme oranı arttıkça alkol kullanma oranı da artmaktadır.

Üniversiteye kadar uzun süre yaşanılan yerleşim yeri ile alkol kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 85: Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri Ve Alkol Kullanma Durumunun Dağılımı

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşadığınız Yerleşim Yeri?	Büyükşehir	Sayı	149	253	402
		% Satır	37,1%	62,9%	100,0%
		% Sütun	52,3%	46,8%	48,7%
		Toplam	18,0%	30,6%	48,7%
	Şehir	Sayı	86	161	247
		% Satır	34,8%	65,2%	100,0%
		% Sütun	30,2%	29,8%	29,9%
		Toplam	10,4%	19,5%	29,9%
	İlçe/Kasaba	Sayı	44	98	142
		% Satır	31,0%	69,0%	100,0%
		% Sütun	15,4%	18,1%	17,2%
		Toplam	5,3%	11,9%	17,2%
	Köy	Sayı	6	29	35
		% Satır	17,1%	82,9%	100,0%
		% Sütun	2,1%	5,4%	4,2%
		Toplam	,7%	3,5%	4,2%
	Toplam	Sayı	285	541	826
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 6.62$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.1.17. Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri Ve Sigara Kullanma Durumunun Dağılımı

Sigara kullanan öğrencilerin üniversiteye kadar uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri incelendiğinde %50,6'sı büyükşehirde, %32,0'si şehirlerde, %15,1'i ilçe ve kasabalarda, %2,3'ü köylerde ikamet etmiştir. Şehirleşme oranı arttıkça sigara kullanma oranı da artmaktadır.

Üniversiteye kadar uzun süre yaşanılan yerleşim yeri ile sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 86: Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri Ve Sigara Kullanma Durumunun Dağılımı

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşadığınız Yerleşim Yeri?	Büyükşehir	Sayı	131	270	401
		% Satır	32,7%	67,3%	100,0%
		% Sütun	50,6%	47,7%	48,6%
		Toplam	15,9%	32,7%	48,6%
	Şehir	Sayı	83	164	247
		% Satır	33,6%	66,4%	100,0%
		% Sütun	32,0%	29,0%	29,9%
		Toplam	10,1%	19,9%	29,9%
	İlçe/Kasaba	Sayı	39	103	142
		% Satır	27,5%	72,5%	100,0%
		% Sütun	15,1%	18,2%	17,2%
		Toplam	4,7%	12,5%	17,2%
	Köy	Sayı	6	29	35
		% Satır	17,1%	82,9%	100,0%
		% Sütun	2,3%	5,1%	4,2%
		Toplam	,7%	3,5%	4,2%
	Toplam	Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 5.18$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.1.18. Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri Ve Uyuşturucu Kullanma Durumunun Dağılımı

Uyuşturucu kullanan öğrencilerin üniversiteye kadar uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri incelendiğinde %60,0'ı büyükşehirde, %10,0'u şehirlerde, %20,0'si ilçe ve kasabalarda, %10,0'u köylerde ikamet etmektedir.

Büyükşehirde yaşayan öğrencilerin %3,0'ü, şehirde yaşayan öğrencilerin %0,8'i, ilçe/kasabalarda yaşayan öğrencilerin %2,8'i, köylerde yaşayan öğrencilerin %5,7'si uyuşturucu kullanmaktadır.

Üniversiteye kadar uzun süre yaşanılan yerleşim yeri ile uyuşturucu kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 87: Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yeri Ve Uyuşturucu Kullanma Durumunun Dağılımı

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Üniversiteye Kadar Uzun Süre Yaşadığınız Yerleşim Yeri?	Büyükşehir	Sayı	12	390	402
		% Satır	3,0%	97,0%	100,0%
		% Sütun	60,0%	48,4%	48,7%
		Toplam	1,5%	47,2%	48,7%
	Şehir	Sayı	2	245	247
		% Satır	,8%	99,2%	100,0%
		% Sütun	10,0%	30,4%	29,9%
		Toplam	,2%	29,7%	29,9%
	İlçe/Kasaba	Sayı	4	138	142
		% Satır	2,8%	97,2%	100,0%
		% Sütun	20,0%	17,1%	17,2%
		Toplam	,5%	16,7%	17,2%
	Köy	Sayı	2	33	35
		% Satır	5,7%	94,3%	100,0%
		% Sütun	10,0%	4,1%	4,2%
		Toplam	,2%	4,0%	4,2%
	Toplam	Sayı	20	806	826
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 4.95$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.1.19. Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Alkol kullanan öğrencilerin %12,3'ü ailesinin yanında, %2,1'i akrabalarının yanında, %12,3'ü devlet yurdunda, %15,4'ü özel yurttan, %4,2'si tek başına evde, %53,3'ü arkadaşlarıyla evde kalmaktadır.

Öğrencinin kaldığı yer ile alkol kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 88: Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Üniversite Eğitimi Sürecinde Nerede Kalyorsunuz?	Ailemin Yanında	Sayı	35	62	97
		% Satır	36,1%	63,9%	100,0%
		% Sütun	12,3%	11,5%	11,7%
		Toplam	4,2%	7,5%	11,7%
	Akrabalarımınla	Sayı	6	11	17
		% Satır	35,3%	64,7%	100,0%
		% Sütun	2,1%	2,0%	2,1%
		Toplam	,7%	1,3%	2,1%
	Devlet Yurdunda	Sayı	35	71	106
		% Satır	33,0%	67,0%	100,0%
		% Sütun	12,3%	13,1%	12,8%
		Toplam	4,2%	8,6%	12,8%
	Özel Yurttan	Sayı	44	155	199
		% Satır	22,1%	77,9%	100,0%
		% Sütun	15,4%	28,7%	24,1%
		Toplam	5,3%	18,8%	24,1%
	Tek Başına Evde	Sayı	12	10	22
		% Satır	54,5%	45,5%	100,0%
		% Sütun	4,2%	1,8%	2,7%
		Toplam	1,5%	1,2%	2,7%
	Arkadaşlarımla Evde	Sayı	152	226	378
		% Satır	40,2%	59,8%	100,0%
		% Sütun	53,3%	41,8%	45,8%
		Toplam	18,4%	27,4%	45,8%
	Diğer	Sayı	1	6	7
		% Satır	14,3%	85,7%	100,0%
		% Sütun	,4%	1,1%	,8%
		Toplam	,1%	,7%	,8%

	Toplam	Sayı	285	541	826
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 24,36 \quad SD = 6 \quad P < 0,05$$

3.2.1.20. Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Sigara kullanan öğrencilerin %13,5'i ailesinin yanında, %1,5'i akrabalarının yanında, %9,7'si devlet yurdunda, %15,1'i özel yurttta, %3,9'u tek başına evde, %55,2'si arkadaşlarıyla evde kalmaktadır.

Öğrencinin kaldığı yer ile sigara kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 89: Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Üniversite Eğitimi Sürecinde Nerede Kalıyorsunuz?	Ailemin Yanında	Sayı	35	62	97
		% Satır	36,1%	63,9%	100,0%
		% Sütun	13,5%	11,0%	11,8%
		Toplam	4,2%	7,5%	11,8%
	Akrabalarımınla	Sayı	4	13	17
		% Satır	23,5%	76,5%	100,0%
		% Sütun	1,5%	2,3%	2,1%
		Toplam	,5%	1,6%	2,1%
	Devlet Yurdunda	Sayı	25	81	106
		% Satır	23,6%	76,4%	100,0%
		% Sütun	9,7%	14,3%	12,8%
		Toplam	3,0%	9,8%	12,8%
	Özel Yurttta	Sayı	39	159	198
		% Satır	19,7%	80,3%	100,0%
		% Sütun	15,1%	28,1%	24,0%
		Toplam	4,7%	19,3%	24,0%
	Tek Başına Evde	Sayı	10	12	22
		% Satır	45,5%	54,5%	100,0%
		% Sütun	3,9%	2,1%	2,7%
		Toplam	1,2%	1,5%	2,7%
	Arkadaşlarımla Evde	Sayı	143	235	378
		% Satır	37,8%	62,2%	100,0%

		% Sütun	55,2%	41,5%	45,8%
		Toplam	17,3%	28,5%	45,8%
	Diğer	Sayı	3	4	7
		% Satır	42,9%	57,1%	100,0%
		% Sütun	1,2%	,7%	,8%
		Toplam	,4%	,5%	,8%
	Toplam	Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 26,77 \quad SD = 6 \quad P < 0,05$$

3.2.1.21. Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %15,0'i ailesinin yanında, %10,0'u devlet yurdunda, %10,0'u özel yurttan, %65,0'i arkadaşlarıyla evde kalmaktadır. Akrabalarının yanında kalanlarda ve tek başına evde kalanlarda uyuşturucu kullanımı görülmemiştir.

Ailesinin yanında kalanların %3,1'i, devlet yurdunda kalanların %1,9'u, özel yurttan kalanların %1,0'i, arkadaşlarıyla evde kalanların %65,0'i uyuşturucu kullanmaktadırlar.

Öğrencinin kaldığı yer ile uyuşturucu kullanımı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 90: Öğrencinin Üniversite Eğitimi Sürecinde Kaldığı Yer İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Üniversite eğitimi sürecinde nerede kalıyorsunuz?	Ailemin Yanında	Sayı	3	94	97
		% Satır	3,1%	96,9%	100,0%
		% Sütun	15,0%	11,7%	11,7%
		Toplam	,4%	11,4%	11,7%
	Akrabalarımınla	Sayı	0	17	17
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	2,1%	2,1%
		Toplam	,0%	2,1%	2,1%

	Devlet Yurdunda	Sayı	2	104	106
		% Satır	1,9%	98,1%	100,0%
		% Sütun	10,0%	12,9%	12,8%
		Toplam	,2%	12,6%	12,8%
	Özel Yurtta	Sayı	2	197	199
		% Satır	1,0%	99,0%	100,0%
		% Sütun	10,0%	24,4%	24,1%
		Toplam	,2%	23,8%	24,1%
	Tek Başına Evde	Sayı	0	22	22
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	2,7%	2,7%
		Toplam	,0%	2,7%	2,7%
	Arkadaşlarımla Evde	Sayı	13	365	378
		% Satır	3,4%	96,6%	100,0%
		% Sütun	65,0%	45,3%	45,8%
		Toplam	1,6%	44,2%	45,8%
	Diğer	Sayı	0	7	7
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,9%	,8%
		Toplam	,0%	,8%	,8%
	Toplam	Sayı	20	806	826
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 4,80 \quad SD = 6 \quad P > 0,05$$

3.2.1.22. Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı İle Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Alkol kullanan öğrencilerin %3,3'ünün geliri 0–200 YTL arası, %32,5'inin geliri 201–400 YTL arası, %43,4'ünün geliri 401–600 YTL arası, %12,4'ünün geliri 601–800 YTL arası, %8,4'ünün geliri 801 YTL ve üstündedir.

Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı ile alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 91: Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı İle Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Aylık Ortalama Harcamanız Ne Kadardır?	0-200 YTL arası	Sayı	9	76	85
		% Satır	10,6%	89,4%	100,0%
		% Sütun	3,3%	15,0%	10,9%
		Toplam	1,2%	9,7%	10,9%
	201-400 YTL arası	Sayı	89	255	344
		% Satır	25,9%	74,1%	100,0%
		% Sütun	32,5%	50,4%	44,1%
		Toplam	11,4%	32,7%	44,1%
	401-600 YTL arası	Sayı	119	138	257
		% Satır	46,3%	53,7%	100,0%
		% Sütun	43,4%	27,3%	32,9%
		Toplam	15,3%	17,7%	32,9%
	601-800 YTL arası	Sayı	34	27	61
		% Satır	55,7%	44,3%	100,0%
		% Sütun	12,4%	5,3%	7,8%
		Toplam	4,4%	3,5%	7,8%
	801 YTL ve üstü	Sayı	23	10	33
		% Satır	69,7%	30,3%	100,0%
		% Sütun	8,4%	2,0%	4,2%
		Toplam	2,9%	1,3%	4,2%
	Toplam	Sayı	274	506	780
		% Satır	35,1%	64,9%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	35,1%	64,9%	100,0%

$$X^2 = 78,15 \quad SD = 4 \quad P < 0,05$$

3.2.1.23. Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı İle Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

Sigara kullanan öğrencilerin %5,6'sının geliri 0–200 YTL arası, %33,6'sının geliri 201–400 YTL arası, %40,0'ının geliri 401–600 YTL arası, %12,0'sinin geliri 601–800 YTL arası, %8,8'inin geliri 801 YTL ve üstündedir.

Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı ile sigara kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 92: Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı İle Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Aylık Ortalama Harcamanız Ne Kadardır?	0-200 YTL arası	Sayı	14	71	85
		% Satır	16,5%	83,5%	100,0%
		% Sütun	5,6%	13,4%	10,9%
		Toplam	1,8%	9,1%	10,9%
	201-400 YTL arası	Sayı	84	259	343
		% Satır	24,5%	75,5%	100,0%
		% Sütun	33,6%	49,0%	44,0%
		Toplam	10,8%	33,2%	44,0%
	401-600 YTL arası	Sayı	100	157	257
		% Satır	38,9%	61,1%	100,0%
		% Sütun	40,0%	29,7%	33,0%
		Toplam	12,8%	20,2%	33,0%
	601-800 YTL arası	Sayı	30	31	61
		% Satır	49,2%	50,8%	100,0%
		% Sütun	12,0%	5,9%	7,8%
		Toplam	3,9%	4,0%	7,8%
	801 YTL ve üstü	Sayı	22	11	33
		% Satır	66,7%	33,3%	100,0%
		% Sütun	8,8%	2,1%	4,2%
		Toplam	2,8%	1,4%	4,2%
	Toplam	Sayı	250	529	779
		% Satır	32,1%	67,9%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	32,1%	67,9%	100,0%

$$X^2 = 50,37 \quad SD = 4 \quad P < 0,05$$

3.2.1.24. Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı İle Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %5,3'ünün geliri 0–200 YTL arası, %31,6'sının geliri 201–400 YTL arası, %31,6'sının geliri 401–600 YTL arası, %10,5'inin geliri 601–800 YTL arası, %21,1'inin geliri 801 YTL ve üstündedir. Aylık ortalama harcama miktarı 0–200 YTL arası olanları %1,2'si, 201–400 YTL arası olanların %1,7'si, 401–600 YTL arası olanların %2,3'ü, 601–800 YTL arası olanların %3,3'ü, 801 YTL ve üstünde olanların %12,1'i uyuşturucu kullanmaktadırlar.

Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı ile uyuşturucu kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 93: Öğrencinin Aylık Ortalama Harcama Miktarı İle Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Aylık Ortalama Harcamanız Ne Kadardır?	0-200 YTL arası	Sayı	1	84	85
		% Satır	1,2%	98,8%	100,0%
		% Sütun	5,3%	11,0%	10,9%
		Toplam	,1%	10,8%	10,9%
	201-400 YTL arası	Sayı	6	338	344
		% Satır	1,7%	98,3%	100,0%
		% Sütun	31,6%	44,4%	44,1%
		Toplam	,8%	43,3%	44,1%
	401-600 YTL arası	Sayı	6	251	257
		% Satır	2,3%	97,7%	100,0%
		% Sütun	31,6%	33,0%	32,9%
		Toplam	,8%	32,2%	32,9%
	601-800 YTL arası	Sayı	2	59	61
		% Satır	3,3%	96,7%	100,0%
		% Sütun	10,5%	7,8%	7,8%
		Toplam	,3%	7,6%	7,8%
	801 YTL ve üstü	Sayı	4	29	33
		% Satır	12,1%	87,9%	100,0%
		% Sütun	21,1%	3,8%	4,2%
		Toplam	,5%	3,7%	4,2%
	Toplam	Sayı	19	761	780
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 14,47$$

$$SD = 4$$

$$P < 0,05$$

3.2.2. Demografik Bilgiler

3.2.2.1. Annenin Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara göre, alkol kullanan öğrencilerin %1,8'inin annelerinin eğitim düzeyi okuryazar değil, %3,5'inin yalnızca okuryazar, %29,9'unun ilköğretim mezunu, %15,1'inin ortaokul mezunu, %34,5'inin lise ve dengi okul mezunu, %14,4'ünün üniversite mezunu, %0,7'sinin yüksek lisans mezunudur.

Annenin eğitim düzeyi ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 94: Annenin Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Annenizin Eğitim Düzeyi?	Okur Yazar Değil	Sayı	5	51	56
		% Satır	8,9%	91,1%	100,0%
		% Sütun	1,8%	9,5%	6,8%
		Toplam	,6%	6,2%	6,8%
	Yalnızca Okur Yazar	Sayı	10	29	39
		% Satır	25,6%	74,4%	100,0%
		% Sütun	3,5%	5,4%	4,7%
		Toplam	1,2%	3,5%	4,7%
	İlk Okul Mezunu	Sayı	85	281	366
		% Satır	23,2%	76,8%	100,0%
		% Sütun	29,9%	52,1%	44,5%
		Toplam	10,3%	34,1%	44,5%
	Orta Okul Mezunu	Sayı	43	56	99
		% Satır	43,4%	56,6%	100,0%
		% Sütun	15,1%	10,4%	12,0%
		Toplam	5,2%	6,8%	12,0%
	Lise ve Dengi okul Mezunu	Sayı	98	93	191
		% Satır	51,3%	48,7%	100,0%
		% Sütun	34,5%	17,3%	23,2%
		Toplam	11,9%	11,3%	23,2%
	Üniversite Mezunu	Sayı	41	28	69
		% Satır	59,4%	40,6%	100,0%
		% Sütun	14,4%	5,2%	8,4%
		Toplam	5,0%	3,4%	8,4%
	Yüksek Lisans Mezunu	Sayı	2	1	3
		% Satır	66,7%	33,3%	100,0%
		% Sütun	,7%	,2%	,4%
		Toplam	,2%	,1%	,4%
	Toplam	Sayı	284	539	823
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 85,85$$

$$SD = 6$$

$$P < 0,05$$

3.2.2.2. Annenin Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara göre, sigara kullanan öğrencilerin %4,7'sinin annelerinin eğitim düzeyi okuryazar değil, %3,9'unun yalnızca okuryazar, %32,9'unun ilköğretim mezunu, %12,0'sinin ortaokul mezunu, %31,8'inin lise ve dengi okul mezunu, %14,7'sinin annesi üniversite mezunudur.

Annenin eğitim düzeyi ile öğrencinin sigara kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 95: Annenin Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Annenizin Eğitim Düzeyi?	Okur Yazar Değil	Sayı	12	44	56
		% Satır	21,4%	78,6%	100,0%
		% Sütun	4,7%	7,8%	6,8%
		Toplam	1,5%	5,4%	6,8%
	Yalnızca Okur Yazar	Sayı	10	29	39
		% Satır	25,6%	74,4%	100,0%
		% Sütun	3,9%	5,1%	4,7%
		Toplam	1,2%	3,5%	4,7%
	İlk Okul Mezunu	Sayı	85	280	365
		% Satır	23,3%	76,7%	100,0%
		% Sütun	32,9%	49,6%	44,4%
		Toplam	10,3%	34,1%	44,4%
	Orta Okul Mezunu	Sayı	31	68	99
		% Satır	31,3%	68,7%	100,0%
		% Sütun	12,0%	12,1%	12,0%
		Toplam	3,8%	8,3%	12,0%
	Lise ve Dengi okul Mezunu	Sayı	82	109	191
		% Satır	42,9%	57,1%	100,0%
		% Sütun	31,8%	19,3%	23,2%
		Toplam	10,0%	13,3%	23,2%
	Üniversite Mezunu	Sayı	38	31	69
		% Satır	55,1%	44,9%	100,0%
		% Sütun	14,7%	5,5%	8,4%
		Toplam	4,6%	3,8%	8,4%

	Yüksek Lisans Mezunlu	Sayı	0	3	3
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,5%	,4%
		Toplam	,0%	,4%	,4%
	Toplam	Sayı	258	564	822
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 45,46 \quad SD = 6 \quad P < 0,05$$

3.2.2.3. Annenin Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara göre, uyuşturucu kullanan öğrencilerin %10,5'inin annelerinin eğitim düzeyi okuryazar değil, %47,4'ünün ilkökul mezunu, %21,1'inin ortaokul mezunu, %15,8'inin lise ve dengi okul mezunu, %5,3'ünün annesi üniversite mezunudur.

Annelerinin eğitim düzeyi “yalnızca okuryazar” olanlarla “yüksek lisans mezunu” olan öğrencilerde uyuşturucu kullanımı görülmemiştir.

Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin %3,6'sı, ilkökul mezunu olan öğrencilerin %2,5'i, ortaokul mezunu olan öğrencilerin %4,0'ü, lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilerin %1,6'sı, üniversite mezunu olan öğrencilerin %1,4'ü uyuşturucu kullanmaktadır.

Annenin eğitim düzeyi ile öğrencinin uyuşturucu kullanması arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 96: Annenin Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Annenizin Eğitim Düzeyi?	Okur Yazar Değil	Sayı	2	54	56
		% Satır	3,6%	96,4%	100,0%
		% Sütun	10,5%	6,7%	6,8%
		Toplam	,2%	6,6%	6,8%
	Yalnızca Okur Yazar	Sayı	0	39	39
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	4,9%	4,7%
		Toplam	,0%	4,7%	4,7%
	İlk Okul Mezunu	Sayı	9	357	366
		% Satır	2,5%	97,5%	100,0%
		% Sütun	47,4%	44,4%	44,5%
		Toplam	1,1%	43,4%	44,5%
	Orta Okul Mezunu	Sayı	4	95	99
		% Satır	4,0%	96,0%	100,0%
		% Sütun	21,1%	11,8%	12,0%
		Toplam	,5%	11,5%	12,0%
	Lise ve Dengi okul Mezunu	Sayı	3	188	191
		% Satır	1,6%	98,4%	100,0%
		% Sütun	15,8%	23,4%	23,2%
		Toplam	,4%	22,8%	23,2%
	Üniversite Mezunu	Sayı	1	68	69
		% Satır	1,4%	98,6%	100,0%
		% Sütun	5,3%	8,5%	8,4%
		Toplam	,1%	8,3%	8,4%
	Yüksek Lisans Mezunu	Sayı	0	3	3
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,4%	,4%
		Toplam	,0%	,4%	,4%
	Toplam	Sayı	19	804	823
		% Satır	2,3%	97,7%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,3%	97,7%	100,0%

$$X^2 = 3,42 \quad SD = 6 \quad P > 0,05$$

3.2.2.4. Babanın Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara göre, alkol kullanan öğrencilerin %0,4'ünün babalarının eğitim düzeyi yalnızca okuryazar, %17,3'ünün ilkokul mezunu,

%18,3'ünün ortaokul mezunu, %39,1'inin lise ve dengi okul mezunu, %23,9'unun üniversite mezunu, %1,1'inin yüksek lisans mezunudur.

Babalarının eğitim düzeyi “okuryazar değil” ile “doktora mezunu” olan öğrencilerde alkol kullanımı görülmemiştir.

Babanın eğitim düzeyi ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 97: Babanın Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanızın Eğitim Düzeyi?	Okur Yazar Değil	Sayı	0	10	10
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	1,9%	1,2%
		Toplam	,0%	1,2%	1,2%
	Yalnızca Okur Yazar	Sayı	1	8	9
		% Satır	11,1%	88,9%	100,0%
		% Sütun	,4%	1,5%	1,1%
		Toplam	,1%	1,0%	1,1%
	İlk Okul Mezunu	Sayı	49	183	232
		% Satır	21,1%	78,9%	100,0%
		% Sütun	17,3%	33,9%	28,2%
		Toplam	5,9%	22,2%	28,2%
	Orta Okul Mezunu	Sayı	52	74	126
		% Satır	41,3%	58,7%	100,0%
		% Sütun	18,3%	13,7%	15,3%
		Toplam	6,3%	9,0%	15,3%
	Lise ve Dengi okul Mezunu	Sayı	111	162	273
		% Satır	40,7%	59,3%	100,0%
		% Sütun	39,1%	30,0%	33,1%
		Toplam	13,5%	19,7%	33,1%
	Üniversite Mezunu	Sayı	68	93	161
		% Satır	42,2%	57,8%	100,0%
		% Sütun	23,9%	17,2%	19,5%
		Toplam	8,3%	11,3%	19,5%
	Yüksek Lisans Mezunu	Sayı	3	7	10
		% Satır	30,0%	70,0%	100,0%
		% Sütun	1,1%	1,3%	1,2%

		Toplam	,4%	,8%	1,2%
	Doktora Mezunu	Sayı	0	3	3
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,6%	,4%
		Toplam	,0%	,4%	,4%
	Toplam	Sayı	284	540	824
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 38,91 \quad SD = 7 \quad P < 0,05$$

3.2.2.5. Babanın Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

Aşağıdaki tablodaki bulgulara göre, sigara kullanan öğrencilerin %0,4'ünün babalarının eğitim düzeyi okuryazar değil, %0,8'inin yalnızca okuryazar, %20,9'unun ilkökul mezunu, %15,5'inin ortaokul mezunu, %34,5'inin lise ve dengi okul mezunu, %25,6'sının üniversite mezunu, %1,9'unun yüksek lisans mezunu, %0,4'ünün doktora mezunudur.

Babanın eğitim düzeyi ile öğrencinin sigara kullanması arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 98: Babanın Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanızın Eğitim Düzeyi?	Okur Yazar Değil	Sayı	1	9	10
		% Satır	10,0%	90,0%	100,0%
		% Sütun	,4%	1,6%	1,2%
		Toplam	,1%	1,1%	1,2%
	Yalnızca Okur Yazar	Sayı	2	7	9
		% Satır	22,2%	77,8%	100,0%
		% Sütun	,8%	1,2%	1,1%
		Toplam	,2%	,9%	1,1%
	İlk Okul Mezunu	Sayı	54	178	232
		% Satır	23,3%	76,7%	100,0%
		% Sütun	20,9%	31,5%	28,2%
		Toplam	6,6%	21,6%	28,2%

	Orta Okul Mezunlu	Sayı	40	85	125
		% Satır	32,0%	68,0%	100,0%
		% Sütun	15,5%	15,0%	15,2%
		Toplam	4,9%	10,3%	15,2%
	Lise ve Dengi okul Mezunlu	Sayı	89	184	273
		% Satır	32,6%	67,4%	100,0%
		% Sütun	34,5%	32,6%	33,2%
		Toplam	10,8%	22,4%	33,2%
	Üniversite Mezunlu	Sayı	66	95	161
		% Satır	41,0%	59,0%	100,0%
		% Sütun	25,6%	16,8%	19,6%
		Toplam	8,0%	11,5%	19,6%
	Yüksek Lisans Mezunlu	Sayı	5	5	10
		% Satır	50,0%	50,0%	100,0%
		% Sütun	1,9%	,9%	1,2%
		Toplam	,6%	,6%	1,2%
	Doktora Mezunlu	Sayı	1	2	3
		% Satır	33,3%	66,7%	100,0%
		% Sütun	,4%	,4%	,4%
		Toplam	,1%	,2%	,4%
	Toplam	Sayı	258	565	823
		% Satır	31,3%	68,7%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,3%	68,7%	100,0%

$$X^2 = 18,29 \quad SD = 7 \quad P > 0,05$$

3.2.2.6. Babanın Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %25,0'inin babalarının eğitim düzeyi ilköğretim mezunu, %30,0'u ortaokul mezunu, %20,0'si lise ve dengi okul mezunu, %25,0'i üniversite mezunudur.

Babaları okuryazar olmayan, yalnızca okuryazar olan, yüksek lisans mezunu, doktora mezunu olan öğrencilerde uyuşturucu kullanımı görülmemiştir.

Babaları ilköğretim mezunu olan öğrencilerin %2,2'si, babaları ortaokul mezunu olan öğrencilerin %4,8'i, babaları lise ve dengi okul mezunu olanların %1,5'i, babaları üniversite mezunu olanların %3,1'i uyuşturucu kullanmaktadır.

Babanın eğitim düzeyi ile öğrencinin uyuşturucu kullanması arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 99. Babanın Eğitim Düzeyi İle Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanızın Eğitim Düzeyi?	Okur Yazar Değil	Sayı	0	10	10
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	1,2%	1,2%
		Toplam	,0%	1,2%	1,2%
	Yalnızca Okur Yazar	Sayı	0	9	9
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	1,1%	1,1%
		Toplam	,0%	1,1%	1,1%
	İlk Okul Mezunu	Sayı	5	227	232
		% Satır	2,2%	97,8%	100,0%
		% Sütun	25,0%	28,2%	28,2%
		Toplam	,6%	27,5%	28,2%
	Orta Okul Mezunu	Sayı	6	120	126
		% Satır	4,8%	95,2%	100,0%
		% Sütun	30,0%	14,9%	15,3%
		Toplam	,7%	14,6%	15,3%
	Lise ve Dengi okul Mezunu	Sayı	4	269	273
		% Satır	1,5%	98,5%	100,0%
		% Sütun	20,0%	33,5%	33,1%
		Toplam	,5%	32,6%	33,1%
	Üniversite Mezunu	Sayı	5	156	161
		% Satır	3,1%	96,9%	100,0%
		% Sütun	25,0%	19,4%	19,5%
		Toplam	,6%	18,9%	19,5%
	Yüksek Lisans Mezunu	Sayı	0	10	10
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	1,2%	1,2%
		Toplam	,0%	1,2%	1,2%
	Doktora Mezunu	Sayı	0	3	3
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,4%	,4%
		Toplam	,0%	,4%	,4%
	Toplam	Sayı	20	804	824
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 5,14$$

$$SD = 7$$

$$P > 0,05$$

3.2.2.7. Öğrencinin Anne Ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Alkol kullanan öğrencilerin %8,1'inin anne ve babası ayrı yaşamaktadır, %84,9'unun anne ve babası birlikte yaşıyor. %7,0'sinin anne veya babasından biri vefat etmiştir. Anne babadan her ikisi de ölmüş olan öğrencilerde alkol kullanımına rastlanmamıştır.

Öğrencinin, anne ve babasının boşanmış/vefat etmiş olması ile öğrencinin alkol kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 100: Öğrencinin Anne Ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Aile Durumu	Anne Baba Ayrı Yaşıyor	Sayı	23	13	36
		% Satır	63,9%	36,1%	100,0%
		% Sütun	8,1%	2,4%	4,4%
		Toplam	2,8%	1,6%	4,4%
	Anne Baba Birlikte Yaşıyor	Sayı	241	498	739
		% Satır	32,6%	67,4%	100,0%
		% Sütun	84,9%	92,1%	89,6%
		Toplam	29,2%	60,4%	89,6%
	Anne Babadan Biri Ölmüş	Sayı	20	27	47
		% Satır	42,6%	57,4%	100,0%
		% Sütun	7,0%	5,0%	5,7%
		Toplam	2,4%	3,3%	5,7%
	Anne Babadan Her İkisi de Ölmüş	Sayı	0	3	3
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,6%	,4%
		Toplam	,0%	,4%	,4%
	Toplam	Sayı	284	541	825
		% Satır	34,4%	65,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,4%	65,6%	100,0%

$$X^2 = 17,87$$

$$SD = 3$$

$$P < 0,05$$

3.2.2.8. Öğrencinin Anne Ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Sigara kullanan öğrencilerin %6,6'sının anne ve babası ayrı yaşamaktadır. %86,8'inin anne ve babası birlikte yaşıyor. %5,8'inin anne veya babasından biri vefat etmiştir. Anne babadan her ikisi de ölmüş olan öğrencilerde sigara kullanma oranı %0,8'dir.

Öğrencinin, anne ve babasının boşanmış/vefat etmiş olması ile öğrencinin sigara kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 101: Öğrencinin Anne Ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Aile Durumu	Anne Baba Ayrı Yaşıyor	Sayı	17	19	36
		% Satır	47,2%	52,8%	100,0%
		% Sütun	6,6%	3,4%	4,4%
		Toplam	2,1%	2,3%	4,4%
	Anne Baba Birlikte Yaşıyor	Sayı	224	515	739
		% Satır	30,3%	69,7%	100,0%
		% Sütun	86,8%	91,0%	89,7%
		Toplam	27,2%	62,5%	89,7%
	Anne Babadan Biri Ölmüş	Sayı	15	31	46
		% Satır	32,6%	67,4%	100,0%
		% Sütun	5,8%	5,5%	5,6%
		Toplam	1,8%	3,8%	5,6%
	Anne Babadan Her İkisi de Ölmüş	Sayı	2	1	3
		% Satır	66,7%	33,3%	100,0%
		% Sütun	,8%	,2%	,4%
		Toplam	,2%	,1%	,4%
	Toplam	Sayı	258	566	824
		% Satır	31,3%	68,7%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,3%	68,7%	100,0%

$$X^2 = 6,36$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.2.9. Öğrencinin Anne Ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %10,0'unun anne ve babası ayrı yaşamaktadır. %80,0'inin anne ve babası birlikte yaşıyor. %10,0'unun anne veya babasından biri vefat etmiştir. Anne babadan her ikisi de ölmüş olan öğrencilerde uyuşturucu kullanma oranına rastlanmamıştır.

Anne ve babası ayrı yaşayanların %5,6'sı, anne ve babası birlikte yaşayanların %2,2'si, anne veya babasından biri ölmüş olanların %4,3'ü, uyuşturucu kullanmaktadır.

Öğrencinin, anne ve babasının boşanmış/vefat etmiş olması ile öğrencinin uyuşturucu kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 102: Öğrencinin Anne Ve Babasının Boşanmış/Vefat Etmiş Olması İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Aile Durumu	Anne Baba Ayrı Yaşıyor	Sayı	2	34	36
		% Satır	5,6%	94,4%	100,0%
		% Sütun	10,0%	4,2%	4,4%
		Toplam	,2%	4,1%	4,4%
	Anne Baba Birlikte Yaşıyor	Sayı	16	723	739
		% Satır	2,2%	97,8%	100,0%
		% Sütun	80,0%	89,8%	89,6%
		Toplam	1,9%	87,6%	89,6%
	Anne Babadan Biri Ölmüş	Sayı	2	45	47
		% Satır	4,3%	95,7%	100,0%
		% Sütun	10,0%	5,6%	5,7%
		Toplam	,2%	5,5%	5,7%
	Anne Babadan Her İkisi de Ölmüş	Sayı	0	3	3
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,4%	,4%
		Toplam	,0%	,4%	,4%
	Toplam	Sayı	20	805	825
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 2,44$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.2.10. Babanın Anneye Sözlü Veya Fiziksel Şiddet Uygulaması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Babanın annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uygulama sıklığı ile öğrencinin alkol kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin % 1,1'i bu şiddetin sık uygulandığını, %17,8'i ara sıra uygulandığını, %81,1'i hiç uygulanmadığını belirtmişlerdir.

Babanın anneye karşı “çok sık şiddet” uyguladığını belirten öğrenciler arasında alkol kullanan öğrenci bulunmamaktadır.

Babanın annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uygulama sıklığı ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 103: Babanın Anneye Sözlü Veya Fiziksel Şiddet Uygulaması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanın anneye sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması	Çok Sık Uyguladı	Sayı	0	1	1
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,2%	,1%
		Toplam	,0%	,1%	,1%
	Sık Uyguladı	Sayı	3	1	4
		% Satır	75,0%	25,0%	100,0%
		% Sütun	1,1%	,2%	,5%
		Toplam	,4%	,1%	,5%
	Ara Sıra Uyguladı	Sayı	50	97	147
		% Satır	34,0%	66,0%	100,0%
		% Sütun	17,8%	18,1%	18,0%
		Toplam	6,1%	11,9%	18,0%
	Hiç Uygulamadı	Sayı	228	438	666
		% Satır	34,2%	65,8%	100,0%
		% Sütun	81,1%	81,6%	81,4%
		Toplam	27,9%	53,5%	81,4%
	Toplam	Sayı	281	537	818
		% Satır	34,4%	65,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,4%	65,6%	100,0%

$$X^2 = 3,46$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.2.11. Babanın Anneye Sözlü Veya Fiziksel Şiddet Uygulaması İle Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

Babanın annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uygulama sıklığı ile öğrencinin sigara kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, sigara kullanan öğrencilerin %0,4'ü bu şiddetin çok sık uygulandığını, %0,4'ü sık uygulandığını, %21,1'i ara sıra uygulandığını, %78,1'i hiç uygulanmadığını belirtmişlerdir.

Babanın annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uygulama sıklığı ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 104: Babanın Anneye Sözlü Veya Fiziksel Şiddet Uygulaması İle Öğrencinin Sigara Kullanması Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanın anneye sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması	Çok Sık Uyguladı	Sayı	1	0	1
		% Satır	100,0%	,0%	100,0%
		% Sütun	,4%	,0%	,1%
		Toplam	,1%	,0%	,1%
	Sık Uyguladı	Sayı	1	3	4
		% Satır	25,0%	75,0%	100,0%
		% Sütun	,4%	,5%	,5%
		Toplam	,1%	,4%	,5%
	Ara Sıra Uyguladı	Sayı	54	93	147
		% Satır	36,7%	63,3%	100,0%
		% Sütun	21,1%	16,5%	18,0%
		Toplam	6,6%	11,4%	18,0%
	Hiç Uygulamadı	Sayı	200	466	666
		% Satır	30,0%	70,0%	100,0%
		% Sütun	78,1%	82,9%	81,4%
		Toplam	24,4%	57,0%	81,4%
	Toplam	Sayı	256	562	818
		% Satır	31,3%	68,7%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,3%	68,7%	100,0%

$$X^2 = 4,78$$

$$SD = 3$$

$$P > 0,05$$

3.2.2.12. Babanın Anneye Sözlü Veya Fiziksel Şiddet Uygulaması İle Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

Babanın anneye sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması ile öğrencinin uyuşturucu kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, uyuşturucu kullanan öğrencilerin %5,0’i bu şiddetin sık uygulandığını, %45,0’i ara sıra uygulandığını, %50’si hiç uygulanmadığını belirtmişlerdir.

Babanın anneye karşı “çok sık şiddet” uyguladığını belirten öğrenciler arasında uyuşturucu kullanan öğrenci bulunmamaktadır.

Babanın annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uygulama sıklığı ile öğrencinin uyuşturucu kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 105: Babanın Anneye Sözlü Veya Fiziksel Şiddet Uygulaması İle Öğrencinin Uyuşturucu Kullanması Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanın anneye sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması	Çok Sık Uyguladı	Sayı	0	1	1
		% Satır	,0%	100,0%	100,0%
		% Sütun	,0%	,1%	,1%
		Toplam	,0%	,1%	,1%
	Sık Uyguladı	Sayı	1	3	4
		% Satır	25,0%	75,0%	100,0%
		% Sütun	5,0%	,4%	,5%
		Toplam	,1%	,4%	,5%
	Ara Sıra Uyguladı	Sayı	9	138	147
		% Satır	6,1%	93,9%	100,0%
		% Sütun	45,0%	17,3%	18,0%
		Toplam	1,1%	16,9%	18,0%
	Hiç Uygulamadı	Sayı	10	656	666
		% Satır	1,5%	98,5%	100,0%
		% Sütun	50,0%	82,2%	81,4%
		Toplam	1,2%	80,2%	81,4%
	Toplam	Sayı	20	798	818
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 19,37$$

$$SD = 3$$

$$P < 0,05$$

3.2.3. Alkol ve Sigara Kullanımı

3.2.3.1. Annenin Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Annenin alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin %18'inin anneleri de alkol kullanırken, %82'sinin anneleri alkol kullanmamaktadır.

Tablodan annesi alkol kullanan öğrencilerin % 87,9'unun alkol kullandığını görmekteyiz.

Annenin alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 106: Annenin Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Anneniz Alkol Kullanır mı?	Evet	Sayı	51	7	58
		% Satır	87,9%	12,1%	100,0%
		% Sütun	18,0%	1,3%	7,0%
		Toplam	6,2%	,8%	7,0%
	Hayır	Sayı	233	534	767
		% Satır	30,4%	69,6%	100,0%
		% Sütun	82,0%	98,7%	93,0%
		Toplam	28,2%	64,7%	93,0%
	Toplam	Sayı	284	541	825
		% Satır	34,4%	65,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,4%	65,6%	100,0%

$$X^2 = 79,12$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.3.2. Babanın Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Babanın alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin %59,9'unun babası da alkol kullanırken, %40,1'inin babası alkol kullanmamaktadır.

Babanın alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 107: Babanın Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Babanız Alkol Kullanır mı?	Evet	Sayı	170	97	267
		% Satır	63,7%	36,3%	100,0%
		% Sütun	59,9%	18,0%	32,5%
		Toplam	20,7%	11,8%	32,5%
	Hayır	Sayı	114	441	555
		% Satır	20,5%	79,5%	100,0%
		% Sütun	40,1%	82,0%	67,5%
		Toplam	13,9%	53,6%	67,5%
	Toplam	Sayı	284	538	822
		% Satır	34,5%	65,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,5%	65,5%	100,0%

$$X^2 = 148,29$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.3.3. Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Mahalle arkadaşlarının alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin %85,6'sının mahalle arkadaşları da alkol kullanmaktadırlar. %14,4'ünün mahalle arkadaşları alkol kullanmamaktadır.

Mahalle arkadaşlarının alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 108: Mahalle Arkadaşlarının Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Mahalle Arkadaşlarınız Alkol Kullanır mı?	Evet	Sayı	244	193	437
		% Satır	55,8%	44,2%	100,0%
		% Sütun	85,6%	35,8%	53,0%
		Toplam	29,6%	23,4%	53,0%
	Hayır	Sayı	41	346	387
		% Satır	10,6%	89,4%	100,0%
		% Sütun	14,4%	64,2%	47,0%
		Toplam	5,0%	42,0%	47,0%
	Toplam	Sayı	285	539	824
		% Satır	34,6%	65,4%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,6%	65,4%	100,0%

$$X^2 = 185,67$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.3.4. Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

Okul arkadaşlarının alkol kullanımı ile öğrencinin alkol kullanması arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin %94,7'sinin okul arkadaşları da alkol kullanmaktadır. Alkol kullanan öğrencilerin %5,3'ünün okul arkadaşları alkol kullanmamaktadır.

Okul arkadaşlarının alkol kullanımı ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 109: Okul Arkadaşlarının Alkol Kullanması İle Öğrencinin Alkol Kullanması Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Okul Arkadaşlarınız Alkol Kullanır mı?	Evet	Sayı	270	317	587
		% Satır	46,0%	54,0%	100,0%
		% Sütun	94,7%	59,1%	71,5%
		Toplam	32,9%	38,6%	71,5%
	Hayır	Sayı	15	219	234
		% Satır	6,4%	93,6%	100,0%
		% Sütun	5,3%	40,9%	28,5%
		Toplam	1,8%	26,7%	28,5%
	Toplam	Sayı	285	536	821
		% Satır	34,7%	65,3%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,7%	65,3%	100,0%

$$X^2 = 115,68$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.3.5. Alkol Kullanan Öğrenciler İle Sigara Kullanan Öğrenciler Arasındaki İlişki

Alkol kullanan öğrenciler ile sigara kullanan öğrenciler arasındaki ilişki incelendiğinde, sigara kullanan öğrencilerin %59,5'i alkol de kullanmaktadır. Sigara kullanan öğrencilerin %40,5'i alkol kullanmamaktadır.

Alkol kullanan öğrenciler ile sigara kullanan öğrenciler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 110: Alkol Kullanan Öğrenciler İle Sigara Kullanan Öğrenciler Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Siz Alkol Kullanıyor musunuz?	Evet	Sayı	154	131	285
		% Satır	54,0%	46,0%	100,0%
		% Sütun	59,5%	23,1%	34,5%
		Toplam	18,7%	15,9%	34,5%
	Hayır	Sayı	105	435	540
		% Satır	19,4%	80,6%	100,0%
		% Sütun	40,5%	76,9%	65,5%
		Toplam	12,7%	52,7%	65,5%
	Toplam	Sayı	259	566	825
		% Satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,4%	68,6%	100,0%

$$X^2 = 103,63$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.4. Kişisel veya Grup Olarak Kavga Etme

3.2.4.1. Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavga Karışma İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Kişisel olarak herhangi bir kavga karışma ile alkol kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde, alkol kullanan öğrencilerin %59,4'ü kişisel olarak herhangi bir kavga karışmıştır. Alkol kullanan öğrencilerin % 40,6'sı kişisel olarak herhangi bir kavga karışmamıştır.

Kişisel olarak herhangi bir kavga karışma ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 111: Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavga Karışma İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavga Karıştınız mı?	Evet	Sayı	168	197	365
		% Satır	46,0%	54,0%	100,0%
		% Sütun	59,4%	36,8%	44,6%
		Toplam	20,5%	24,1%	44,6%
	Hayır	Sayı	115	339	454
		% Satır	25,3%	74,7%	100,0%
		% Sütun	40,6%	63,2%	55,4%
		Toplam	14,0%	41,4%	55,4%
	Toplam	Sayı	283	536	819
		% Satır	34,6%	65,4%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,6%	65,4%	100,0%

$$X^2 = 38,32$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.4.2. Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgayaya Karışma İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Kişisel olarak herhangi bir kavgayaya karışma ile sigara kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde, sigara kullanan öğrencilerin %64,0'ü kişisel olarak herhangi bir kavgayaya karışmıştır. Sigara kullanan öğrencilerin % 36,0'sı kişisel olarak herhangi bir kavgayaya karışmamıştır.

Kişisel olarak herhangi bir kavgayaya karışma ile sigara kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 112: Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgayaya Karışma İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgayaya Karıştınız mı?	Evet	Sayı	165	200	365
		% Satır	45,2%	54,8%	100,0%
		% Sütun	64,0%	35,7%	44,6%
		Toplam	20,2%	24,4%	44,6%
	Hayır	Sayı	93	360	453
		% Satır	20,5%	79,5%	100,0%
		% Sütun	36,0%	64,3%	55,4%
		Toplam	11,4%	44,0%	55,4%
	Toplam	Sayı	258	560	818
		% Satır	31,5%	68,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,5%	68,5%	100,0%

$$X^2 = 57,00$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.4.3. Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaaya Karışma İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Kişisel olarak herhangi bir kavgaaya karışma ile uyuşturucu kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde uyuşturucu kullanan öğrencilerin %90,0'ı kişisel olarak herhangi bir kavgaaya karışmıştır. Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %10,0'u kişisel olarak herhangi bir kavgaaya karışmamıştır.

Kişisel olarak herhangi bir kavgaaya karışma ile uyuşturucu kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 113: Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaaya Karışma İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Kişisel Olarak Herhangi Bir Kavgaaya Karıştınız mı?	Evet	Sayı	18	347	365
		% Satır	4,9%	95,1%	100,0%
		% Sütun	90,0%	43,4%	44,6%
		Toplam	2,2%	42,4%	44,6%
	Hayır	Sayı	2	452	454
		% Satır	,4%	99,6%	100,0%
		% Sütun	10,0%	56,6%	55,4%
		Toplam	,2%	55,2%	55,4%
	Toplam	Sayı	20	799	819
		% Satır	2,4%	97,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,4%	97,6%	100,0%

$$X^2 = 17,12$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.4.4. Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

Grup olarak herhangi bir kavgaya karışma ile alkol kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde alkol kullanan öğrencilerin %35,9'u grup olarak herhangi bir kavgaya karışmıştır. Alkol kullanan öğrencilerin %64,1'i grup olarak herhangi bir kavgaya karışmamıştır.

Grup olarak herhangi bir kavgaya karışma ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 114: Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma İle Alkol Kullanma Arasındaki İlişki

			Alkol Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karıştınız mı?	Evet	Sayı	101	87	188
		% Satır	53,7%	46,3%	100,0%
		% Sütun	35,9%	16,2%	23,0%
		Toplam	12,4%	10,6%	23,0%
	Hayır	Sayı	180	449	629
		% Satır	28,6%	71,4%	100,0%
		% Sütun	64,1%	83,8%	77,0%
		Toplam	22,0%	55,0%	77,0%
	Toplam	Sayı	281	536	817
		% Satır	34,4%	65,6%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	34,4%	65,6%	100,0%

$$X^2 = 40,43$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.4.5. Grup Olarak Herhangi Bir Kavgayla Karışma İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

Grup olarak herhangi bir kavgayla karışma ile sigara kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde, sigara kullanan öğrencilerin %38,9'u grup olarak herhangi bir kavgayla karışmıştır. Sigara kullanan öğrencilerin %61,1'i grup olarak herhangi bir kavgayla karışmamıştır.

Grup olarak herhangi bir kavgayla karışma ile sigara kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 115: Grup Olarak Herhangi Bir Kavgayla Karışma İle Sigara Kullanma Arasındaki İlişki

			Sigara Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Grup Olarak Herhangi Bir Kavgayla Karıştınız mı?	Evet	Sayı	100	88	188
		% Satır	53,2%	46,8%	100,0%
		% Sütun	38,9%	15,7%	23,0%
		Toplam	12,3%	10,8%	23,0%
	Hayır	Sayı	157	471	628
		% Satır	25,0%	75,0%	100,0%
		% Sütun	61,1%	84,3%	77,0%
		Toplam	19,2%	57,7%	77,0%
	Toplam	Sayı	257	559	816
		% Satır	31,5%	68,5%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	31,5%	68,5%	100,0%

$$X^2 = 53,29$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.4.6. Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

Grup olarak herhangi bir kavgaya karışma ile uyuşturucu kullanma arasındaki ilişki incelendiğinde, uyuşturucu kullanan öğrencilerin %73,7'si grup olarak herhangi bir kavgaya karışmıştır. Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %26,3'ü grup olarak herhangi bir kavgaya karışmamıştır.

Grup olarak herhangi bir kavgaya karışanların %7,4'ü uyuşturucu kullanırken, grup olarak herhangi bir kavgaya karışmayanların %0,8'i uyuşturucu kullanmaktadır.

Grup olarak herhangi bir kavgaya karışma ile uyuşturucu kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 116: Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karışma İle Uyuşturucu Kullanma Arasındaki İlişki

			Uyuşturucu Kullanımı		Toplam
			Evet	Hayır	
Grup Olarak Herhangi Bir Kavgaya Karıştınız mı?	Evet	Sayı	14	174	188
		% Satır	7,4%	92,6%	100,0%
		% Sütun	73,7%	21,8%	23,0%
		Toplam	1,7%	21,3%	23,0%
	Hayır	Sayı	5	624	629
		% Satır	,8%	99,2%	100,0%
		% Sütun	26,3%	78,2%	77,0%
		Toplam	,6%	76,4%	77,0%
	Toplam	Sayı	19	798	817
		% Satır	2,3%	97,7%	100,0%
		% Sütun	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	2,3%	97,7%	100,0%

$$X^2 = 28,19$$

$$SD = 1$$

$$P < 0,05$$

3.2.5. Regresyon Analizi

3.2.5.1. Alkol Kullanımı

Bağımlı değişken, öğrencinin alkol kullanımı, bağımsız değişkenler ise öğrencinin yaşı, cinsiyeti, okuduğu fakülte, geliri, anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşamasıdır. Bağımsız değişkenler bağımlı değişkenlerdeki değişimin %18,1'ini açıklamaktadır. Bağımsız değişkenlerden fakülte, yaş, cinsiyet, aylık ortalama harcama ve anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşaması değişkenlerinin bağımlı değişkene katkısı olmuştur. Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yerinin bağımsız değişkene katkısı olmamıştır. Buradaki regresyon modeli anlamlıdır ($F=28,433$ $p < 0,05$).

Beta değerine bakıldığında, aylık ortalama harcama değerinin görece olarak en önemli bağımsız değişken olduğu ve üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü değişkeninin de en az görece öneme sahip bağımsız değişken olduğu görülmüştür.

Eğim katsayılarının işaretlerine bakıldığında anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşaması ile üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü arasında aynı yönlü bir ilişkinin olduğu, fakülte, yaş, cinsiyet ve aylık ortalama harcama arasında ters yönlü bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?(a)	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Siz alkol kullanıyor musunuz ?

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,426(a)	,181	,175	,43382

a. Predictors: (Constant), Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	32,105	6	5,351	28,433	,000(a)
	Residual	145,099	771	,188		
	Total	177,204	777			

a Predictors: (Constant), Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?

b Dependent Variable: Siz alkol kullanıyor musunuz ?

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2,573	,191		13,497	,000
	Fakülteniz ?	-,118	,024	-,178	-4,844	,000
	Yaşınız ?	-,025	,008	-,103	-2,907	,004
	Cinsiyetiniz ?	-,126	,034	-,126	-3,710	,000
	Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?	-,053	,009	-,207	-5,933	,000
	Aile durumunuz ?	,112	,046	,079	2,419	,016
	Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?	,027	,018	,050	1,517	,130

a Dependent Variable: Siz alkol kullanıyor musunuz ?

3.2.5.2. Sigara Kullanımı

Bağımlı değişken, öğrencinin sigara kullanımı, bağımsız değişkenler ise öğrencinin yaşı, cinsiyeti, okuduğu fakülte, geliri, anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşamasıdır. Bağımsız değişkenler bağımlı değişkenlerdeki değişimin %14,9'unu açıklamaktadır. Bağımsız değişkenlerden fakülte, yaş, cinsiyet ve aylık ortalama harcama değişkenlerinin bağımlı değişkene katkısı olmuştur. Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri ve anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşaması değişkenlerinin bağımsız değişkene katkısı olmamıştır. Buradaki regresyon modeli anlamlıdır ($F=22,402$ $p<0,05$).

Beta değerine bakıldığında, fakülte değerinin görece olarak en önemli bağımsız değişken olduğu ve anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşaması değişkeninin de en az görece öneme sahip bağımsız değişken olduğu görülmüştür.

Eğim katsayılarının işaretlerine bakıldığında anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşaması ile üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü arasında aynı yönlü bir ilişkinin olduğu, fakülte, yaş, cinsiyet ve aylık ortalama harcama arasında ters yönlü bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?(a)	.	Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: Sigara kullanıyor musunuz ?

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,386(a)	,149	,142	,43254

a Predictors: (Constant), Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	25,147	6	4,191	22,402	,000(a)
	Residual	144,057	770	,187		
	Total	169,205	776			

a Predictors: (Constant), Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?

b Dependent Variable: Sigara kullanıyor musunuz ?

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2,740	,190		14,412	,000
	Fakülteniz ?	-,108	,024	-,166	-4,446	,000
	Yaşınız ?	-,026	,008	-,114	-3,145	,002
	Cinsiyetiniz ?	-,145	,034	-,149	-4,289	,000
	Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?	-,037	,009	-,147	-4,141	,000
	Aile durumunuz ?	,042	,046	,030	,893	,372
	Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?	,017	,018	,032	,959	,338

a Dependent Variable: Sigara kullanıyor musunuz ?

3.2.5.3. Uyuşturucu Kullanımı

Bağımlı değişken, öğrencinin uyuşturucu kullanımı, bağımsız değişkenler ise öğrencinin yaşı, cinsiyeti, okuduğu fakülte, geliri, anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşamasıdır. Bağımsız değişkenler bağımlı değişkenlerdeki değişimin %5'1'ini açıklamaktadır. Bağımsız değişkenlerden fakülte ile aylık ortalama harcama değişkenlerinin bağımlı değişkene katkısı olmuştur. Anne ve babanın birlikte veya ayrı yaşaması, yaş, cinsiyet, üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yerinin bağımsız değişkene katkısı olmamıştır. Buradaki regresyon modeli anlamlıdır ($F=6,942$ $p<0,05$).

Beta değerine bakıldığında, fakülte değerinin görece olarak en önemli bağımsız değişken olduğu ve üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü değişkeninin de en az görece öneme sahip bağımsız değişken olduğu görülmüştür.

Eğim katsayılarının işaretlerine bakıldığında bütün değişkenler arasında ters yönlü bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Aile durumunuz ?, Cinsiyetiniz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?(a)	.	Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: Bu yaşınıza kadar uyuşturucu madde veya hap içtiniz mi ?

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,227(a)	,051	,044	,22881

a Predictors: (Constant), Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Cinsiyetiniz ?, Aile durumunuz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2,180	6	,363	6,942	,000(a)
	Residual	40,207	768	,052		
	Total	42,387	774			

a Predictors: (Constant), Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?, Cinsiyetiniz ?, Aile durumunuz ?, Yaşınız ?, Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?, Fakülteniz ?

b Dependent Variable: Bu yaşınıza kadar uyuşturucu madde veya hap içtiniz mi ?

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2,247	,101		22,257	,000
	Fakülteniz ?	-,040	,013	-,124	-3,118	,002
	Yaşınız ?	-,002	,004	-,019	-,491	,624
	Cinsiyetiniz ?	-,029	,018	-,060	-1,619	,106
	Aylık ortalama harcamanız ne kadardır ?	-,014	,005	-,113	-3,007	,003
	Aile durumunuz ?	-,033	,025	-,048	-1,349	,178
	Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü ?	-,001	,009	-,005	-,144	,886

a. Dependent Variable: Bu yaşıınıza kadar uyuşturucu madde veya hap içtiniz mi ?

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sakarya Üniversitesinde, 2007-2008 yılları arasında dört yıllık eğitim veren fakültelerden örneklem olarak seçilen, Mühendislik Fakültesi, Devlet Konservatuvarı ve Fen Edebiyat Fakültesinde okuyan lisans öğrencilerinin sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanmasına yol açan etkenlerin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmamızda aşağıdaki sonuçlar bulunmuştur:

Sakarya üniversitesinde öğrencilerin sadece %34,5'inin alkol kullandığı görülmektedir. Alkol kullanmayan öğrenci sayısı %65,5 oranındadır. Yapılmış diğer araştırmalarla karşılaştırdığımızda alkol kullanma oranının düşük olduğu görülmektedir. Doğan'ın yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin % 69,5'i alkol kullanmaktadır. (Doğan,2002:59). Tot'un yapmış olduğu çalışmada Mersin Üniversitesinde okuyan öğrencilerin %43'ü alkol kullanmaktadır (Tot,2002:230). Beşirli'nin çalışmasında ise Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin %84,7'si alkol kullanmaktadır (Beşirli,2007:99).

Alkol kullanan öğrencilerin %21,8'i Fen Edebiyat Fakültesi, %52,3'ü Mühendislik Fakültesi, %26,0'sı Devlet Konservatuvarı öğrencisidir. Öğrencinin okuduğu fakülte ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Alkol kullanan öğrencilerin %22,8'i kadın, %77,2'si erkektir. Cinsiyet ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyetler arasındaki alkol kullanma farklılığı, ailedeki alkol kullanma oranı ile paralellik göstermektedir. Öğrencilerinin annelerinin alkol kullanma oranı %7,0 iken babalarının alkol kullanma oranı %32,5 çıkmıştır.

Annenin ve babanın eğitim düzeyi arttıkça öğrencinin alkol kullanımı da artmaktadır. Annenin ve babanın eğitim düzeyi ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı arttıkça alkol kullanımı da artmaktadır. Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı ile alkol kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Alkol kullanan öğrencilerin % 72,1'i son bir ay içinde, % 89,9'u son altı ay içinde alkollü içki kullandığı görülmektedir. Alkol alan öğrencilerin içme tercihleri değerlendirildiğinde en fazla tüketilen içki % 59,2 ile biradır. Öğrencilerin büyük bir kısmı alkol oranı düşük olan birayı tercih etmektedir. Bira toplum ve gençler tarafından daha kolay kabul edilmekte ve kullanılmaktadır.

Alkol kullanan öğrencilerin üniversiteye kadar uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri incelendiğinde şehirleşmenin arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ancak üniversiteye kadar uzun süre yaşanan yerleşim yeri ile alkol kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Beşirli'nin yapmış olduğu çalışmada alkol kullanmaya göre, illerde büyüyen, köy kasabada büyüyenler ve ilçede büyüdüğünü ifade edenler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Beşirli,2007:104).

Öğrenciler alkollü içki içmeyi ilk kez deneme nedeni olarak merak (%9,4), eğlence-kutlama (%8,5), hatırlamıyorum (%2,5), sıkıntı (%2,4), keyif-zevk (%2,4), arkadaş etkisi (%2,4), aile etkisi(%1,0) yanıtlarını vermişlerdir. AMATEM'in yapmış olduğu çalışmada, deneklerin %44'ü alkollü içki kullanmaya özentisi sonucu başladığını belirtmişlerdir (Usanmaz,1993:21).

Öğrenciler ilk içkinizi kiminle içtiniz sorusuna; arkadaşlarımla (%68,9), ailemle (%26,2), yalnız başıma (%3,1), diğer (0,6) yanıtlarını vermişlerdir. Gençler özellikle arkadaş etkisi sonucu alkole ilgi göstermektedir. Beşirli'nin araştırmasında öğrencilerin %50,4'ü ilk içkilerini arkadaşlarıyla içtiklerini, %43,9'u aileleriyle içtiklerini, %5,7'si ise yalnız başlarına içtiklerini ifade etmişlerdir. (Beşirli,2007:107). AMATEM'in yapmış olduğu çalışmada, deneklerin %85'i ilk defa alkollü içki içmeye bir arkadaşla başladığını belirtmişlerdir (Usanmaz,1993:21).

Öğrenciler en çok kendi evinde veya arkadaşlarının evinde alkol kullanmaktadırlar. Öğrencilerin ailesinden uzakta başka bir şehirde yaşamaları, öğrencilere daha özgür bir ortam sunmaktadır. Öğrencilerin evde toplanıp alkol kullanmalarının sosyal içiciliğin oluşmasına sebep olabilme ihtimali unutulmamalıdır.

Öğrencilerin %52,9'unun mahalle arkadaşları, %71,1'inin okul arkadaşları alkol kullanmaktadır. Mahalle arkadaşlarının ve okul arkadaşlarının alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin

büyük çoğunluğunun okul arkadaşlarının alkol kullanması, arkadaş grubuna uyum sağlamak için alkollü içkileri deneyen veya alkollü içkilere başlayan yeni bireylerin oluşmasına yol açabilmektedir.

Öğrencilerin alkol kullanması ile anne babasının, okul arkadaşlarının ve mahalle arkadaşlarının alkol kullanması arasındaki anlamlı ilişki sosyal çevrenin bireyi etkilediğini göstermektedir. Sosyal çevrenin etkisini gösteren sonuçlardan biri de cinsiyetler arasındaki alkol kullanma oranlarıdır. Cinsiyet rollerinin gerektirdiği davranış biçimleri öğrencilerin davranışlarını da etkilemiştir.

Sigara kullananların oranı %31,4'dür. Öğrencilerin %68,5'i sigara kullanmamaktadır. Sigara kullanan öğrencilerin %20,1'i kadın, %79,9'u erkektir. Doğan'ın yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin %30'u sigara kullanmaktadır (Doğan,2002: 58). Selçuk Üniversitesinde yapılan çalışmada öğrencilerin % %24,7'si sigara kullanmaktadır. (Çivi ve Şahin,1991:50). Hacettepe üniversitesinde yapılan çalışmada öğrencilerin %44,1'i sigara kullanmaktadır (Beşirli,2007:99).

Sigara kullanan öğrencilerin %23,6'sı Fen Edebiyat Fakültesinde, %48,6'sı Mühendislik Fakültesinde, %27,8'i Devlet Konservatuarında okumaktadırlar. Öğrencinin okuduğu fakülte ile sigara kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Annenin eğitim düzeyi arttıkça öğrencinin sigara kullanımı da artmaktadır. Annenin eğitim düzeyi ile öğrencinin sigara kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır. Ancak babanın eğitim düzeyi ile öğrencinin sigara kullanması arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı arttıkça sigara kullanımı da artmaktadır. Öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı ile sigara kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Sigara kullanan öğrencilerin %59,5'i alkol de kullanmaktadır. Beşirli'nin çalışmasında, sigara kullandığını ifade eden öğrencilerin %91,3'ü alkol kullanmaktadır (Beşirli,2007:111).

Araştırmaya katılan öğrencilerin %2,4'ü herhangi bir uyuşturucu madde veya hap kullandığını belirtmiştir. Uyuşturucu kullanımında en yaygın madde esrardır. %2,4'ü

son altı ayda uyuşturucu veya hap kullanmışlardır. Öğrencilerin %1,8'i ise son bir ayda uyuşturucu veya hap kullanmışlardır.

Beşirli'nin yaptığı araştırmada öğrencilerin %4,5'i uyuşturucu madde kullandıklarını ifade etmiştir (Beşirli, 2007:99). Doğan'ın yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin % 6,8'i herhangi bir uyuşturucu kullandığını, %12,9'u uyuşturucu kullanan arkadaşlarının olduğunu belirtmiştir (Doğan,2002: 55–67).

Uyuşturucu kullanan öğrencilerin %15,0'i kadın, %85,0'i erkektir. Ekşi'nin İstanbul Üniversitesinde yaptığı çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla uyuşturucu madde kullandığı görülmüştür (Usanmaz,1993:20).

Öğrencilerin %22,2'si ise okulunda, %42,7'si okul dışında mahalle vb. yerlerde gençlerin oluşturduğu çete olarak tanımlanabilecek grupların olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin %99,4'ü çete olarak tanımlanabilecek gruplara üye olmadıklarını belirtmiştir. Çete olarak tanımlanabilecek gruplara üye olduklarını belirten beş öğrenci vardır. Bu öğrencilerden ikisi, bu üyeliğin “güven verdiğini” belirtmiştir. Diğer iki öğrenci bu soruya yanıt vermemiştir. Bir öğrenci “savunma duygusu” yanıtını vermiştir. Çetelere üye olan öğrencilerin, verdikleri cevaplardan “kendine güveni olmayan kişiler” olduklarını söyleyebiliriz.

Kişisel olarak herhangi bir kavgaya karışanların sayısı, grup olarak herhangi bir kavgaya karışanların sayısından daha fazla çıkmıştır.

Sakarya Üniversitesi öğrencilerinde madde bağımlılığının incelenmesi konusunu araştırırken oluşturduğumuz hipotezleri test ettiğimizde aşağıdaki sonuçlara ulaşırız:

1. “Öğrencinin okuduğu fakülte ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo:70,71,72). (Öğrencinin okuduğu fakülte ile sigara ve alkol kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur, ancak uyuşturucu kullanımı ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır).
2. “Öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo: 73,74,75). (Öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ile sigara ve alkol kullanımı arasında

anlamli bir iliski bulunmuştur, ancak uyuşturucu kullanımı ile anlamli bir iliski bulunamamıştır).

3. “Öğrencinin yaşı ile bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamli bir iliski vardır ” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo:76,77,78). (Öğrencinin yaşı ile sigara ve alkol kullanımı arasında anlamli bir iliski bulunmuştur, ancak uyuşturucu kullanımı ile anlamli bir iliski bulunamamıştır).

4. “Erkek öğrencilerde madde bağımlılığı oranı, kız öğrencilerden daha fazladır” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:79,80,81).

5. “Öğrencinin kardeş sayısı ile bağımlılık yapıcı madde kullanma oranı arasında anlamli bir iliski vardır” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:82,83,84).

6. “Öğrencinin annesinin eğitim düzeyi ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanma oranı arasında anlamli bir iliski vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo: 94,95,96). (Öğrencinin annesinin eğitim düzeyi ile öğrencinin alkol ve sigara kullanımı arasında anlamli bir iliski bulunmuştur, ancak uyuşturucu kullanımı ile ilgili anlamli bir iliski bulunamamıştır).

7. “Öğrencinin babasının eğitim düzeyi ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanma oranı arasında anlamli bir iliski vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo: 97,98,99). (Öğrencinin babasının eğitim düzeyi ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamli bir iliski bulunmuştur, ancak alkol ve uyuşturucu kullanımı ile ilgili anlamli bir iliski bulunamamıştır).

8. “Öğrencinin üniversite öncesi yaşadığı yer (köy, kasaba, büyükşehir...) ile madde bağımlılığı arasında anlamli bir iliski vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo:85,86, 87). (Öğrencinin üniversite öncesi yaşadığı yer ile alkol, sigara ve uyuşturucu kullanması arasında anlamli iliski bulunamamıştır).

9. “Öğrencinin anne ve babasının boşanmış/vefat etmiş olması ile öğrencilerin madde bağımlılığı arasında anlamli bir iliski vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo: 100,101,102). (Öğrencinin anne ve babasının boşanmış/vefat etmiş olması ile öğrencinin alkol kullanma durumu arasında anlamli bir iliski bulunmuştur, ancak sigara ve uyuşturucu kullanımı ile ilgili anlamli bir iliski bulunamamıştır).

10. “Öğrencinin üniversite eğitimi sürecinde kaldığı yer ile madde bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo:88,89,90). (Öğrencinin üniversite eğitimi sürecinde kaldığı yer ile alkol ve sigara kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur, ancak uyuşturucu kullanımı ile ilgili anlamlı bir ilişki bulunamamıştır).
11. “Öğrencinin aylık ortalama harcaması ile bağımlılık yapıcı madde kullanma arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:91,92,93).
12. “Babanın anneye sözlü veya fiziksel şiddet uygulaması ile öğrencinin bağımlılık yapıcı madde kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmamıştır (Tablo:103,104,105). (Anne baba arasındaki sözlü veya fiziksel şiddet ile öğrencinin sigara kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur, ancak alkol ve uyuşturucu kullanımı ile ilgili anlamlı bir ilişki bulunamamıştır).
13. “Annenin veya babanın alkol kullanması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:106,107).
14. “Öğrencinin arkadaş çevresinde alkol kullanan kişilerin bulunması ile öğrencinin alkol kullanması arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo: 108,109).
15. “Alkollü içki kullanımı ile sigara içme ile arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:110).
16. “Madde bağımlısı öğrencilerin, kişisel olarak herhangi bir kavgaya karışma oranı, madde bağımlısı olmayan öğrencilere göre daha yüksektir” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:111,112,113).
17. “Madde bağımlısı öğrencilerin, grup olarak herhangi bir kavgaya karışma oranı, madde bağımlısı olmayan öğrencilere göre daha yüksektir” hipotezi doğrulanmıştır (Tablo:114,115,116).

KAYNAKÇA

AKBULUT İlhan, (1997), “Ülkemizde Uyuşturucu Maddeler Sorunu”, *İ.Ü. Hukuk*

Fakültesi Mecmuası, Sayı 3, Cilt 55, S. 111-142

AKÇAL A. Gökmen, (1998), *Türkiye’de Uyuşturucu Bağımlılığı Kavram ve Boyutları*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı

AKIN Münevver, (1996), *Lise Öğrencilerinin Madde Kullanımının Zararlarına İlişkin Sağlık Eğitim Gereksinimleri*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı

AKTAŞ Aylin, (2005), *Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin Sigara Kullanımına ilişkin İnanç, Tutum ve Davranışları*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı

AKTUNA Yıldırım, (1997), “Türkiye’de uyuşturucu Madde Sorunları, Sağlık Bakanı Dr. Yıldırım Aktuna’nın Türkiye’de Uyuşturucu Maddeler Sorunları Konulu Seminerde Yaptığı Konuşma”, *Türkiye’deki HumBoldt Bursiyerleri Derneği*, REM Matbaacılık, İstanbul

ALKOLİZM, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Alkolizm>, 19.09.07

ALKOLÜN TARİHÇESİ, <http://www.alkol.gen.tr/alkol/content/alkoluntarihcesi>, 21.11.2007

ALKOLÜN TARİHİ, http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Alkolün_tarihi, 17.10.2007

BAĞIMLILIK, <http://www.okulpdr.net/madde.htm>, 19.09.07

BARIŞ İzzettin, “*Sigara ve gençlik*”, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999

BERKEM Nuri, İPEK Meral, “Öğrenciler Arasında Madde Kullanım Yaygınlığının ve Özelliklerinin Belirlenmesi Araştırması”, *Bursa Sağlık Müdürlüğü Yayınları* No:5 Bursa, 2002

- BEŞİRLİ Hayati, (2007), “Gençlerin Alkol Tüketim Davranışları ve Bu Davranışlarını Etkileyen Faktörlerin Sosyolojik Analizi”, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Metodoloji ve Sosyoloji Araştırmaları Merkezi*, Sosyoloji Konferansları, Otuz beşinci Kitap, İstanbul s.85-118
- BM (Birleşmiş Milletler), (2003), “Türkiye’de Sağlık Hizmetleri, Eğitim ve Toplumsal Girişimle Madde Kullanımının Önlenmesi”, Madde Kullanımı Üzerine Ulusal Değerlendirme Çalışması
- BOOTH Martin, *Haşhaştan Eroine Uyuşturucunun 6000 Yıllık Öyküsü*, Sabah Kitapçılık, İstanbul, 1997
- COŞKUNOL Hasan, *Alkol ve Madde Bağımlılığı*, Aymar Yayıncılık, İzmir, 1999
- ÇİVİ Selma, ŞAHİN Kemal, (1991) “Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Yüksek Okulu Öğrencilerinin Sigara Konusundaki Bilgi Tutum ve Davranışları”, *Aile ve Toplum Dergisi*, Sayı 1, S.49-52
- DİYANET Aylık Dergi, (1999), “Gençlerimiz”, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Sayı 101, Ankara
- DOĞAN Cihangir, (2002), “Üniversite Gençliğinin Alkol ve Uyuşturucuya İlişkin Tutumları Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Çimkent Örneği”, *İ.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 6, s.55–67
- Dur Yüksel Çitim, (1994), *Bilkent Üniversitesi Öğrencilerinin Alkol Kullanım Özellikleri ve Alkol Kullanımını Etkileyen Bireysel ve Psiko-sosyal Faktörler*, Hemşirelik Programı Basılmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara
- ER Seher, (2003), “Üniversite Gençliğinin Sigara Alışkanlıkları ve Reklâm”, *İ.Ü. İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı 17, S.199-212
- Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, 2005 Raporu, Mart 2006
- Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, 2002 Raporu, E.G.M.- KOMDB Yayınları, 2003/1, Ankara 2003

Emniyet Genel Müdürlüğü, *Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması*,
<http://www.kahramanmaras.pol.tr/Narkotik.asp#7,26.12.2007>

HACIOĞLU Gülnar, (1994), *Alkol Kullanımının Kişilik ve Zekâ Üzerinde Etkisi ve Alkoliklerin İşledikleri Suçlar*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı

HATİPOĞLU Müderrisoğlu Selin, (2005), “Üniversite Öğrencilerinin Madde Kullanımı Hakkında Yanlış İnanışları”, 2. Ulusal Alkol ve Madde Bağımlılığı Kongresi, *Bağımlılık Psikiyatri Derneği, Program ve Özet Kitabı*, s. 101-102

İÇLİ Tülin, (1984), “Uyuşturucu Madde Bağımlıları ile Sosyolojik Bir Çalışma”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 2, Cilt 2, S.77-86

KOCATEPE Mehmet, “Gençliğin Can Düşmanı Uyuşturucu Alkol ve Sigara”, *Milli Gençlik Vakfı Tanıtma komisyonu*, 1995

KOPTAGEL Günsel, (1982), “Uyuşturucu ve Tutku Yapıcı Maddeler Kullanımının Sosyal Psikolojik Dinamizması”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Fakülteler Matbaası*, İstanbul, Cilt: 45-47 Sayı:1-4, S.1045-1058

KÖKNEL Özcan, *Bağımlılık “Alkol ve Madde Bağımlılığı”* Altın Kitaplar, İstanbul, 1998

KORKMAZ Ayşe, “Yükseköğretim Gençliğinin Problemleri”,
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/145/korkmaz.htm>, 14.07.2007

Nokta Dergisi, 1995, 14–20 Mayıs

MANGIR M., ARAL N., Boran G., (1992) “Yurtlarda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Sigara ve Alkol Kullanımlarının İncelenmesi”, *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları*

National Institute on Drug Abuse (NIDA), (2000), “*NIDA InfoFacts: Cigarettes and Other Tobacco Products*”,
<http://www.drugabuse.gov/Infofax/tobacco.html>, 10.02.2008

ÖGEL Kültekin, *Uyuşturucu Madde ve Bağımlılık*, İletişim Yayınları, 1997, İstanbul
ÖGEL Kültekin, EROL Bilge, *Çocuklarda Sigara Alkol ve Madde Bağımlılığı*, Morpa
Kültür Yayınları, İstanbul, 2005

ÖGEL K., TAMAR D., EVREN C., SIR A., *Madde Kullanımı ve Suç*,
ÖZGÜVEN Ethem, (1992), “Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Baş Etme
Yolları”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 7 Sayfa: 5- 13

ÖZKUL Osman, TORUN İshak, (2005), “Sakarya Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo
Ekonomik Profili”, *Sakarya Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 9, Nisan, s.47–74

ÖZTÜRK, M. O. (1989), *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*, 2. Baskı, Evrim Basım Yayım
Dağıtım, İstanbul

ÖZYAZICI Alparslan, (1993), *Alkollü İçkiler Sigara ve Diğerleri*, M.E.B. Çıraklık ve
Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara

ÖZYURT Selahattin, DOĞAN Sait, *Gençlik Problemleri Açısından Üniversite
Gençliği*, Değişim Yayınları, Adapazarı, 2002

RAY O.S (1972) *Drugs, society and human behavior*, Saint Louis, The C.V.Mosby
Company,

Sakarya Üniversitesi, *Fakülteler ve öğrenci sayıları*,
www.ogrisl.sakarya.edu.tr/index.php?pid=bilgi_sayisal, 26.11.2007

TAMAR Defne, ÖGEL Kültekin, (1997), “Ergenlik Döneminde Madde Kullanımı,
Ergenlikte Ruhsal Sorunlara Yaklaşım”, *Özel Ege Psikiyatri*, Kış 1997, s:2-15

TAMAR Defne, ÖGEL Kültekin, (2001), “Alkol ve Madde Kullanım Bozukluklarının
Epidemiyolojisi”, *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, Ruhsal Bozukluklar
Epidemiyolojisi

The Survey System (2007), *Sample Size Calculator*,

<http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>, 12.02.2007

TOT Şenel, YAZICI Kemal, YAZICI ERTEKİN Aylin, ERDEM Pervin, BAL Nilgün, METİN Özmen, ÇAMDEVİREN Handan, (2002), “Mersin Üniversitesi öğrencilerinde sigara ve alkol kullanım yaygınlığı ve ilişkili özellikler”, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 3:227–231

TORAKS DERNEĞİ, (2008), “Sigaranın Zararları, Üniversite öğrencileri için eğitim seti”, *Toraks Derneği Tütün ve Sağlık Çalışma Grubu*, www.maltepe.edu.tr/destek_birimleri/sks/saglik_dokuman/sigara_uni.ppt, 21.02.2008

TÜRKCAN Ahmet, *Alkol ve Siz*, Sistem Yayınları, İstanbul, 2003

Türk Dil Kurumu, www.tdkterim.gov.tr, 19.09.2007

UÇAR Emine, “Sigara Alkol ve Uyuşturucu Madde Kullanımı İle İlgili Anket Sonuçları Değerlendirmesi (Sinop İli Lise ve Dengi Okullar)”, *Sinop İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yayınları*, Sinop, 1996

ULUDAĞ Feryal, (2003), *Alkol Bağımlısı Hastaların Alkol Kullanımına Bağlı Yaşadıkları Sorunlar ve Tedaviye Başvuru Nedenleri*, Basılmamış Bilim Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

USANMAZ Sevil, (1993), *Ankara Şehir Merkezindeki Lise Öğrencilerinin Sigara ve Alkol Kullanımının Araştırılması*, Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Programı Bilim Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

UYSAL Meral, (1996), “Madde Bağımlılığı, Tedavisi ve Toplumsal Etkileri”, *İstanbul Eczacılar Odası*, Engin Matbaacılık

WHITE Helene Raskin, Kristina JACKSON, (2004-2005), “*Social and Psychological Influences on Emerging Adult Drinking Behavior*”, *Alcohol Research Health*, Vol:28 No.4, s:182-190

WHO, World Health Organization, “*Lexicon of Alcohol and Drug Terms Published by the World Health Organization*”, http://www.who.int/substance_abuse/terminology/who_lexicon/en/, 12.02.2008

VERİMLİ Ahmet, (1997), “Türkiye’de uyuşturucu Madde Sorunları, Ülkemizde Uyuşturucu Kullanımının Yaygınlığı”, *Türkiye’deki Humboldt Bursiyerleri Derneği*, REM Matbabacılık, İstanbul

YARGIÇ İlhan, (2005), “Destek Grupları”, 2. *Ulusal Alkol ve Madde Bağımlılığı Kongresi, Bağımlılık Psikiyatri Derneği, Program ve Özet Kitabı* s.19

YAVUZER Haluk, (2005), *Gençleri Anlamak*, Remzi Kitapevi, İstanbul

YILDIZ Ahmet, (1984), *Alkolizmde Sosyal Faktörler*, Basılmamış Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Psikiyatri Ana Bilim Dalı.

YÖRÜKOĞLU Atalay, (1996), *Gençlik Çağı*, Özgür Yayınları, İstanbul

EKLER

EK 1: Anket Soruları

Anket Soruları

Anketin hazırlanma amacı Sakarya Üniversitesi öğrencileri arasında madde bağımlılığının nedenlerinin ve yaygınlığının ölçülmesidir. Soruları boş bırakmamanız ve yanlış cevap vermemeniz çalışmamız için önemlidir. Veriler Yüksek Lisans tezi kapsamında kullanılacaktır.

Gökhan Buğdaycı

1. Fakülteniz.

1() Fen Edebiyat Fakültesi 2() Mühendislik Fakültesi 3() Devlet Konservatuarı

2. Bölümünüz. Belirtiniz.....

3. Halen kaçınıcı sınıftasınız. Belirtiniz.....

4. Yaşınız? (yazınız).....

5. Cinsiyetiniz? 1() Kadın 2() Erkek

6. Siz dahil kaç kardeşsiniz? (yazınız).....

7. Annenizin aylık ortalama gelir düzeyi nedir? Yazınız.....

8. Babanızın aylık ortalama gelir düzeyi nedir? Yazınız.....

9. Annenizin öğrenim düzeyi nedir?

1 () Okur yazar değil	5 () Lise ve dengi okul mezunu
2 () Yalnızca okur yazar	6 () Üniversite mezunu
3 () İlk okul mezunu	7 () Yüksek lisans mezunu
4 () Orta okul mezunu	8 () Doktora mezunu

10. Babanızın öğrenim düzeyi nedir?

1 () Okur yazar değil	5 () Lise ve dengi okul mezunu
2 () Yalnızca okur yazar	6 () Üniversite mezunu
3 () İlk okul mezunu	7 () Yüksek lisans mezunu
4 () Orta okul mezunu	8 () Doktora mezunu

11. Üniversiteye kadar uzun süre yaşadığınız yerleşim yeri türü?

1 () Büyükşehir 2 () Şehir 3 () İlçe/Kasaba 4 () Köy

12. Annenizin mesleği nedir? Yazınız.....

13. Babanızın mesleği nedir? Yazınız.....

14. Aile durumunuz?

1 () Anne baba ayrı yaşıyor

3 () Anne babadan biri ölmüş

2 () Anne baba birlikte yaşıyor

4 () Anne babadan her ikisi de ölmüş

15. Üniversite eğitimi süresince nerede kalıyorsunuz?

1 () Ailemin yanında

5 () Tek başına evde

2 () Akrabalarımınla

6 () Arkadaşlarımla evde

3 () Devlet yurdunda

7 () Diğer, belirtiniz.....

4 () Özel yurttta

16. Gelirinizi nereden temin ediyorsunuz?

1 () Ailemden

4 () Kredi alıyorum

2 () akrabalarımın

5 () Burs alıyorum

3 () Kendim çalışıyorum

6 () Diğer.....

17. Aylık ortalama harcamanız ne kadardır? Belirtiniz.....

18. Anne ve babanız ne sıklıkla kavga ederler?

1 () Hiç kavga etmezler

2 () Çok seyrek

3 () Ara sıra

4 () Sık

5 () Çok sık

19. Çocukken babanız size veya kardeşlerinize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uyguladı mı?

1 () Çok sık uyguladı

2 () Sık uyguladı

3 () Ara sıra uyguladı

4 () Hiç uygulamadı

20. Çocukken anneniz size veya kardeşlerinize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uyguladı mı?

1 () Çok sık uyguladı

2 () Sık uyguladı

3 () Ara sıra uyguladı

4 () Hiç uygulamadı

21. Babanız annenize karşı sözlü veya fiziksel şiddet uygular mı?

1 () Çok sık uygular

2 () Sık uygular

3 () Ara sıra uygular

4 () Hiç uygulamaz

22. Anneniz alkol kullanır mı?

1 () Evet

2 () Hayır

23. Eğer anneniz alkol kullanıyorsa ne sıklıkla kullanır?

1 () Düzenli olarak kullanır

2 () Arada bir kullanır

3 () Sadece belirli günlerde, kutlamalarda kullanır

24. Babanız alkol kullanır mı?

1 () Evet

2 () Hayır

25. Eğer babanız alkol kullanıyorsa ne sıklıkla kullanır?

- 1 () Düzenli olarak kullanır
2 () Arada bir kullanır
3 () Sadece belirli günlerde, kutlamalarda kullanır

26. Mahalle arkadaşlarınız alkol kullanır mı?

- 1 () Evet 2 () Hayır

27. Eğer mahalle arkadaşlarınız alkol kullanıyorsa en çok nerede içerler? Yazınız.....

28. Eğer mahalle arkadaşlarınız alkol kullanıyorsa ne sıklıkla içerler?

- 1 () Düzenli kullanır
2 () Arada bir kullanır
3 () Sadece belirli günlerde, kutlamalarda kullanır

29. Okul arkadaşlarınızdan alkol kullanan var mı?

- 1 () Evet 2 () Hayır

30. Eğer okul arkadaşlarınız alkol kullanıyorsa en çok nerede içerler? Yazınız.....

31. Eğer okul arkadaşlarınız alkol kullanıyorsa ne sıklıkla içerler?

- 1 () Düzenli kullanır
2 () Arada bir kullanır
3 () Sadece belirli günlerde, kutlamalarda kullanır

32. Bu yaşınıza kadar hiç içki içtiniz mi?

- 1 () Evet 2 () Hayır

33. Siz alkol kullanıyor musunuz?

- 1 () Evet 2 () Hayır

Aşağıda 34. ile 46. soruları sadece alkol kullananlar cevaplayacaktır. Eğer alkol kullanmıyorsanız 47. Sorudan devam ediniz.

34. Eğer alkol kullanıyorsanız alkol kullanmaya kaç yaşında başladınız? Yazınız.....

35. Eğer alkol kullanıyorsanız alkol kullanma nedenlerini kısaca açıklayınız

- 1 ()..... 2 ()..... 3 ().....

36. Yalnızken alkol kullanır mısınız?

- 1 () Evet 2 () Hayır

37. İlk defa niye içmişsiniz, içmenizin sebebi neydi? Yazınız.....

38. İlk içkinizi nerede içtiniz?

1 () Kendi evimde 2 () Eğlence yerleri 3 () Arkadaşımın evinde 4 () Diğer, yazınız.....

39. İlk içkinizi kiminle içtiniz?

1 () Ailemle 2 () Arkadaşlarımla 3 () Yalnız başıma 4 () Diğer, belirtiniz.....

40. Son altı ayda hiç içki içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır

41. Son bir ayda hiç içki içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır

42. Genellikle alkol kullanma ortamınız neresidir? (En fazla 2 seçeneği işaretleyiniz)

1 () Kendi evim 4 () Park
2 () Bar/Eğlence yerleri 5 () Araba içi
3 () Arkadaşımın evi 6 () Diğer, yazınız.....

43. Eğer alkol kullanıyorsanız ilk içtiğiniz içki çeşidi neydi?

1 () Bira 2 () Şarap 3 () Votka 4 () Rakı 5 () Diğer, yazınız.....

44. Sıklıkla içtiğiniz içki çeşidi nedir?

1 () Bira 2 () Şarap 3 () Votka 4 () Rakı 5 () Diğer, yazınız.....

45. İçkinizi nereden temin edersiniz?

1 () Büfe 2 () Bakkal 3 () Market-Büyük marketler 4 () Diğer, yazınız.....

46. Herhangi bir uyuşturucu madde veya hap alıyor musunuz?

1 () Evet 2 () Hayır 3 () Kullanıyorsanız, adını yazınız

47. Bu yaşınıza kadar hayatınızda hiç uyuşturucu madde veya hap içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır

Aşağıdaki 48. ve 49. soruları sadece uyuşturucu madde veya hap kullananlar cevaplayacaktır. Eğer siz uyuşturucu madde veya hap kullanmıyorsanız 51. Sorudan devam ediniz

48. Eğer uyuşturucu veya hap kullanıyorsanız kaç yaşında başladınız? Yazınız.....

49. Son altı ayda hiç uyuşturucu veya hap içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır 3 () Adını Yazınız

50. Son bir ayda hiç uyuşturucu veya hap içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır 3 () Adını Yazınız

51. Sigara kullanıyor musunuz?

1 () Evet 2 () Hayır

52. Bu yaşıınıza kadar hiç sigara içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır

Aşağıdaki 53. ve 55. soruları sadece sigara kullananlar cevaplayacaktır. Eğer sigara kullanmıyorsanız 56. Sorudan devam ediniz

53. Eğer kullanıyorsanız sigara kullanmaya kaç yaşıınızda başladınız? Yazınız.....

54. Son altı ayda hiç sigara içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır

55. Son bir ayda hiç sigara içtiniz mi?

1 () Evet 2 () Hayır

56. Okulunuzda çete olarak tanımlanabilecek guruplar var mı?

1 () Evet 2 () Hayır

57. Okul dışında mahalle v.b. yerlerde gençlerin oluşturduğu çete olarak tanımlanabilecek guruplar var mı?

1 () Evet 2 () Hayır

58. Size göre bu gurupların oluşmasının sebebi nelerdir? Belirtiniz.....

59. Size göre bireylerin bu tür guruplara katılma sebebi nelerdir? Belirtiniz.....

60. Siz böyle bir grubun üyesi misiniz?

1 () Evet 2 () Hayır

61. Eğer üye iseniz bu üyelik sizde nasıl bir duygu uyandırıyor? Yazınız.....

62. Kişisel olarak herhangi bir kavgaya karıştınız mı?

1 () Evet 2 () Hayır

63. Grup olarak herhangi bir kavgaya karıştınız mı?

1 () Evet 2 () Hayır

Teşekkürler

EK 2 : Sakarya Üniversitesi Örneklem Grubu Öğrenci Sayısı

2007-2008 Öğretim Yılı İstatistikleri

Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

BÖLÜMLER	SINIF	I.ÖĞRETİM			II.ÖĞRETİM			KIZ	ERKEK	G.TOP.
		K	E	TOP	K	E	TOP	I.Ö.-	I.Ö.-	
ELEKTRİK VE ELEKTRONİK	HAZ.	0	11	11	0	9	9	0	20	20
	I	5	59	64	2	36	38	7	95	102
	II	6	65	71	5	55	60	11	120	131
	III	9	62	71	3	58	61	12	120	132
	IV	4	88	92	4	89	93	8	177	185
TOPLAM		24	285	309	14	247	261	38	532	570
ENDÜSTRİ	HAZ.	2	4	6	5	2	7	7	6	13
	I	35	42	77	16	19	35	51	61	112
	II	26	48	74	20	40	60	46	88	134
	III	30	43	73	20	36	56	50	79	129
	IV	30	81	111	15	50	65	45	131	176
TOPLAM		123	218	341	76	147	223	199	365	564
İNŞAAT	HAZ.	0	11	11	1	1	2	1	12	13
	I	8	70	78	6	37	43	14	107	121
	II	12	82	94	5	52	57	17	134	151
	III	7	86	93	6	56	62	13	142	155
	IV	12	150	162	8	128	136	20	278	298
TOPLAM		39	399	438	26	274	300	65	673	738
MAKİNA	HAZ.	0	16	16	1	6	7	1	22	23
	I	4	99	103	0	37	37	4	136	140
	II	11	124	135	4	94	98	15	218	233
	III	10	129	139	3	85	88	13	214	227
	IV	13	222	235	8	204	212	21	426	447
TOPLAM		38	590	628	16	426	442	54	1016	1070
METALURJİ	HAZ.	1	8	9	1	6	7	2	14	16
	I	13	56	69	7	33	40	20	89	109
	II	9	69	78	5	38	43	14	107	121
	III	4	85	89	6	41	47	10	126	136
	IV	10	121	131	4	130	134	14	251	265
TOPLAM		37	339	376	23	248	271	60	587	647
BİLGİSAYAR	HAZ.	1	7	8	1	6	7	2	13	15
	I	16	54	70	9	27	36	25	81	106
	II	18	59	77	8	27	35	26	86	112
	III	13	46	59	0	0	0	13	46	59
	IV	18	72	90	0	1	1	18	73	91
TOPLAM		66	238	304	18	61	79	84	299	383
ÇEVRE	HAZ.	4	4	8	2	1	3	6	5	11
	I	22	39	61	15	25	40	37	64	101
	II	26	42	68	15	30	45	41	72	113
	III	24	40	64	17	32	49	41	72	113
	IV	39	56	95	20	72	92	59	128	187
TOPLAM		115	181	296	69	160	229	184	341	525
JEOFİZİK	HAZ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	26	38	64	16	25	41	42	63	105
	II	17	38	55	2	8	10	19	46	65
	III	19	45	64	14	26	40	33	71	104
	IV	19	98	117	6	25	31	25	123	148
TOPLAM		81	219	300	38	84	122	119	303	422
GIDA	HAZ.	3	0	3	0	0	0	3	0	3
	I	24	4	28	0	0	0	24	4	28
	II	19	14	33	0	0	0	19	14	33
	III	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM		46	18	64	0	0	0	46	18	64
TOPLAMLAR		569	2487	3056	280	1647	1927	849	4134	4983

Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

BÖLÜMLER		SINIF	K	E	TOP	K	E	TOP	I.Ö.-	I.Ö.-	G.TOP.
		HAZ.	28	14	42	0	0	0	28	14	42
ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI		I	26	4	30	0	0	0	26	4	30
		II	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		III	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM			54	18	72	0	0	0	54	18	72
		HAZ.	1	3	4	2	1	3	3	4	7
FİZİK		I	32	31	63	16	12	28	48	43	91
		II	22	37	59	14	28	42	36	65	101
		III	24	34	58	14	24	38	38	58	96
		IV	37	76	113	33	55	88	70	131	201
TOPLAM			116	181	297	79	120	199	195	301	496
		HAZ.	1	4	5	0	0	0	1	4	5
KİMYA		I	20	28	48	21	11	32	41	39	80
		II	35	22	57	17	17	34	52	39	91
		III	16	20	36	24	13	37	40	33	73
		IV	17	28	45	19	35	54	36	63	99
TOPLAM			89	102	191	81	76	157	170	178	348
		HAZ.	1	4	5	1	1	2	2	5	7
MATEMATİK		I	41	18	59	23	16	39	64	34	98
		II	44	19	63	18	27	45	62	46	108
		III	35	27	62	22	18	40	57	45	102
		IV	34	68	102	41	56	97	75	124	199
TOPLAM			155	136	291	105	118	223	260	254	514
		HAZ.	0	2	2	1	1	2	1	3	4
SOSYOLOJİ		I	53	8	61	34	5	39	87	13	100
		II	61	6	67	38	4	42	99	10	109
		III	52	12	64	29	10	39	81	22	103
		IV	59	25	84	38	5	43	97	30	127
TOPLAM			225	53	278	140	25	165	365	78	443
		HAZ.	0	2	2	0	0	0	0	2	2
TARİH		I	40	40	80	36	26	62	76	66	142
		II	35	46	81	22	18	40	57	64	121
		III	37	45	82	23	18	41	60	63	123
		IV	41	53	94	28	30	58	69	83	152
TOPLAM			153	186	339	109	92	201	262	278	540
		HAZ.	1	0	1	0	0	0	1	0	1
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI		I.	50	32	82	25	17	42	75	49	124
		II	43	43	86	36	25	61	79	68	147
		III	53	31	84	39	19	58	92	50	142
		IV	57	47	104	65	34	99	122	81	203
TOPLAM			204	153	357	165	95	260	369	248	617
		HAZ.	0	2	2	0	0	0	0	2	2
FELSEFE		I	49	12	61	23	10	33	72	22	94
		II	40	21	61	24	12	36	64	33	97
		III	46	15	61	27	16	43	73	31	104
		IV	50	23	73	24	6	30	74	29	103
TOPLAM			185	73	258	98	44	142	283	117	400
		HAZ.	36	8	44	26	8	34	62	16	78
MÜTERCİM TERCÜMANLIK (ALMANCA)		I	31	9	40	20	10	30	51	19	70
		II	24	8	32	20	6	26	44	14	58
		III	22	10	32	22	7	29	44	17	61
		IV	25	17	42	1	0	1	26	17	43
TOPLAM			138	52	190	89	31	120	227	83	310
		HAZ.	0	1	1	0	0	0	0	1	1
COĞRAFYA		I	12	19	31	0	0	0	12	19	31
		II	12	20	32	0	0	0	12	20	32
		III	15	17	32	0	0	0	15	17	32
		IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			39	57	96	0	0	0	39	57	96
		HAZ.	0	2	2	0	0	0	0	2	2
BİYOLOJİ		I	25	8	33	0	0	0	25	8	33
		II	25	4	29	0	0	0	25	4	29
		III	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM			50	14	64	0	0	0	50	14	64
		HAZ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOSYAL		I	22	12	34	0	0	0	22	12	34
		II	16	18	34	0	0	0	16	18	34
		III	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAMLAR			38	30	68	0	0	0	38	30	68
			1446	1055	2501	866	601	1467	2312	1656	3968

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

BÖLÜMLER	SINIF	I.ÖĞRETİM			II.ÖĞRETİM			KIZ	ERKEK	G.TOP.
		K	E	TOP	K	E	TOP	I.Ö.-II.Ö.	I.Ö.-II.Ö.	
TEMEL BİLİMLER	HAZ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	7	9	16	0	0	0	7	9	16
	II	3	11	14	0	0	0	3	11	14
	III	4	10	14	0	0	0	4	10	14
	IV	11	15	26	0	0	0	11	15	26
TOPLAM		25	45	70	0	0	0	25	45	70
HALK OYUNLARI	HAZ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	9	10	19	0	0	0	9	10	19
	II	5	12	17	0	0	0	5	12	17
	III	6	6	12	0	0	0	6	6	12
	IV	13	15	28	0	0	0	13	15	28
TOPLAM		33	43	76	0	0	0	33	43	76
TÜRK MÜZİĞİ	HAZ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	7	9	16	0	0	0	7	9	16
	II	3	12	15	0	0	0	3	12	15
	III	3	10	13	0	0	0	3	10	13
	IV	5	19	24	0	0	0	5	19	24
TOPLAM		18	50	68	0	0	0	18	50	68
TOPLAMLAR		76	138	214	0	0	0	76	138	214

http://www.ogrisl.sakarya.edu.tr/index.php?pid=bilgi_sayisal,26.11.2007